

6273

L 798

Augusts Zeidmanis

DOMĀS

dzīves svarīgākā problēma

1 9 3 8
A U T O R A I Z D E V U M S

L-62-3
798

2101

Augusts Zeidmanis

Domas — dzīves svarīgākā problēma

Populāras dzīves gudribas apceres

Profesora Dr. Vold. Maldoņa priekšvārds

1938

Autora izdevums. Limbāžos, Rīgas ielā № 3, dz. 29.

L-3

0309068868

viļa Lāca Latv. PSR
Valsts bibliotēka

~~68 - 54.673~~

Augusts Zidmanis

M. Apiņa tipogrāfija Rīgā, Kr. Barona ielā № 16-18.

dzīves svarīgākā problēma

Populāras dzīves gudrības apceres

Autors: Dr. Voldemārs Zidmanis

1928

Latvijas Valsts bibliotēka, Rīga, ielā Nr. 16-18

Priekšvārds.

Autors, mans skolas biedrs, nesdams savu grūto slimību ar lielu pacietību un prāta možumu, uzrakstījis savas „domas“ par 36 populāras dzīves gudrības problēmām. Viņš tās risinājis no tīri cilvēciska viedokļa, antropocentriski, no tīri zemes viedokļa, empīriski. Viņš ieteic izmantot laimīgas dzīves sasniegšanai tikai tās dotības, kas mīt pašā cilvēkā, ticēdams, ka cilvēks neesot, „ne ļauns, ne grēcīgs“. Cilvēkā degot „visas zemes ilgas krūtīs“, tādēļ „lielākais dzīves mērķis — pašattīstīšanās“. Cilvēkam jāpaļaujas uz saviem spēkiem, jo pēc autora domām „viss sasniegtais ir tava paša domu produkts“. Lai tiktu uz augšu, tad nav jātic likteņa lēmumam, bet ticēt tam, ko cilvēks gaida, jo „gaidītais reiz nāks“. Autors tādēļ rāda, māca, kā cilvēks ir un var tapt pats savas laimes kalējs, savs dzīves mākslenieks. Viņš neatlaidīgi krājis, kopojis, virknējis materiālus, domu graudus no visādiem avotiem, lai ar tiem datiem pierādītu, ka dzīves labklājība atkarīga no ševīs pašā“. Visās uzstādītās problēmās rit viena pēc otras ļoti liela optimisma plūsma. Ka autors sāpju cilvēks būdams ir — optimists, tas pats par sevi ir nopietna, dziļa problēma,

kas pati studējama. Interesanti grāmatā lasīt par sāpēm, bailēm, par negatīvo, par pesimismu u. t. t.

Tur visur izcelts pozitīvais — arī tur uzvar autora optimisms. Lasītāju pārliecina, cik nepieciešama ir domu darbība, koncentrēšanās, ilgas, pašiedvesme un pat iedomas. Zemapziņas spēks rādīts kā visa cilvēka spēku pirmavots, kā spēku rezervuārs. No tās izmantošanas, zināms pareizā laikā un vietā, plūst visa „labklājība, prieks un laime“. Zemapziņā deg visas zemes ilgas. Ar pārliecību autors spēj attaisnot pašpāļāvību, pašlepnumu, godkāribu, egoismu (ne egotismu) u. t. t., ko citi domātāji negribētu atzīt par teicamām īpašībām. Autors turpreti nevar ieredzēt tādas tieksmes, ko sauc par pašaižliegšanos, par pašpazemošanos u. t. t., lai gan mīlestību viņš diezgan augstu vērtē.

Grāmatai tautas rakstura audzināšanā būs sava nozīme. Sekmes nevar izpalikt, ja cietēja prāts dod tādus padomus.

Autors ir racionālists, viņš domā, ka prāta domas visu iespēj. Te sāksies daži iebildumi no lasītāju puses. Es arī gribu aizrādīt uz problēmām, kas tagad zinātnē citādi aplūkojamas nekā autors to dara. Nevar vairs teikt, ka dabā valdītu tikai kausālītāte, ka dabā tikai matēmatika.

Dabā ir arī finālītāte, mērķtiecība. Katram jāpilda savs mērķis, savs uzdevums.

Jā arī cilvēks attīstīties no „zemākiem dzīvniekiem“ kā to autors domā, tad tas apgalvojums runā

par kādu mērķniecību. Par cilvēku tagad pat no zinātnieku puses ir citi uzskati. Materiālisms jau pārvarēts. Ja skatas tikai uz zemi, ja neievēro ka ir arī kosms un universs, tad var teikt: „nekas nav ārpus laika un telpas“. Bet mēs zinām, ka viss stāv sakarībā un atkarībā, ka nav tikai „zemes ilgas“, kas noteic pasaules gaitas, zeme nav noteicēja.

Ir arī kosmiski spēki, ir arī mums nepieejamas varas plūsmas, ir kādas „nezināmas debesis“. Ja autors būtu varējis iejusties arī reliģijas un ētikas ticējumos, tad grāmatai būtu vēl lielāka nozīme un varēnāks spēks.

Bet es personīgi spēju cienīt katra cilvēka personīgu pārliecību. Labajam nevar kaitēt nepareizais. Krietnu uzskatu grāmatā daudz. Tā jādabū lasīt tautai.

Tādēļ es sava skolas biedra grāmatai novēlu labas sekmes. Katrs lasītājs tur atradīs aizrādījumus, savas dzīves veidošanai. Tur dabūs mierinājumu un spēku celties uz augšu, ja arī tava paša kļūdas grūž tevi no kalna lejā.

Vold. Maldonis.

Domas.

Piedzīvojumi rāda, ka psihiskās prāta spējas padotas tādiem pašiem attīstības likumiem, kā fiziskie spēki, un tādēļ, attiecīgi vingrinājumi tās var novest līdz neiedomājamam augstumam.

Mūsu psihiskā dzīve parādās domās, gribā, sajūtās, simpātijās, antipātijās, dažādās interesēs u. t. t. Visas šīs psihiskās dzīves nozares var būt attīstītas un spēcīgas, bet tās var būt arī neattīstītas un nevarīgas. Nav šaubu, ka cilvēka „Es“ ir noteicošais faktors visā viņa būtībā, viņa zemapziņa ir visas viņa būtnes vadītājs.

Zemapziņa ir spēks, kas veido mūsu dzīvi, apstākļus un mūs pašus. No zemapziņas ir atkarīga mūsu fiziskā veselība, tāpat visas mūsu sekmes un panākumi dzīvē.

Domu tieša iedarbība uz apkārtni, uz citām personām un uz domātāju pašu ir jau senos laikos bijusi pazīstama, bet pēdējā laikā tā ir zinātniski izpētīta un konstatēta kā neapšaubama patiesība. Domātājs raida no sevis domas, kā raidstacija viļņojumu, tās var būt spēcīgākas vai vājākas, atkarībā no raidītāja enerģijas daudzuma, tāpat tās var būt pozitīvas vai negatīvas dabas un var pievilkt vai atgrūzt.

Katram domu veidojumam ir tieksme tapt par reālu priekšmetu. Doma ir katra jaunradīšanas darba pamats un pirmsākums. Cilvēks pats domās neapziņīgi veido sevi un savu apkārtni pēc domu līdzības.

Tādēļ būtu jāargājas no zemisku un jaunu personu klātbūtnes, lai viņu sliktās domas neatstātu negatīvu iespaidu uz mums, bet jāmeklē labu, krietnu un cēlu cilvēku sabiedrība. „Saki, ar ko tu saejies, tad es tev teikšu, kas tu esi“, šo patiesību pauž vecs sakamvārds.

Cilvēkus ar stipru iedomas un gribas spēku mazāk ietekmē apkārtne nekā tos, kuŗos šis spēks nav attīstīts. Ja tu vēlies kaut ko ievērojamu sasniegt, vai vispār tikt dzīvē uz priekšu, tev jāveido savas domas, jādara tās stipras. Tavas domas virzīs tevi uz to, ko tu vēlies iegūt, un palīdzēs tev sasniegt iecerēto mērķi.

Ir novērota parādība, ka vienādi domājoši cilvēki savstarpēji tuvojās. Mums ir divi sakamvārdi, kas to apliecina. „Kas labs, tam viss ir labs“ un „Kāds pats, tāds rādās esam cits“.

Ja nu domas jūtami iedarbojas uz apkārtni, tad vēl lielāka to ietekme ir uz pašu domātāju. Cilvēks pats un viņa nākotne ir tāda, kādu viņš to savās domās izveidojis un tēlojis. Tādēļ, ja tu vēlies sasniegt sekmes un labklājību, tev vispirms savās domās sevi jātēlo par apdāvinātu un spējīgu cilvēku. Uzticies saviem spēkiem, uzskati sevi par vērtīgu, derīgu, krietnu veselu un bagātu cilvēku. Tad šāds stāvoklis arī būs viegli sasniedzams.

Domām piemīt spēja iedvesmot zemapziņu un ar tās palīdzību visas prāta psihiskās īpašības. Tā, piemēram, ja tu domās sev iegalvo, ka tev jau ir pašlaik kādas sevišķas dāvanas, teiksim — talants mūzikā, rakstniecībā vai kaut kādā citā profesijā, tad šis spējas tev lielākā vai mazākā mērā radīsies vai stiprīsies. Tādējādi ar pareizas domāšanas kārtību mēs varam veidot savu būtību un ietekmēt dzīves apstākļus mums labvēlīgā virzienā.

Ar domām mēs radam sev savu nākotni, labu vai ļaunu. Vai tu neļaujies vadīties no baiļu, dušmu, naida un skaudības domām? Vai tu neļaujies sevi ar gadījuma draudzības, ar gadījuma grāmatām vai ar gadījuma sarunām iekļūt stāvoklī, kādā ar nolūku nekad nebūtu gājis? Vai tu patiesi esi sava kuģa kapteinis, kas stūrē uz laimes, miera un sekmju drošo ostu? Ja tu tas neesi, vai tad tu nevēlēšies par tādu, kļūt? Tas ir vieglāk panākams nekā cilvēks domā, ja tikai viņš ievēro patiesību un sevi attīsta savas labākās dotības.

Pēdējos gados zinātne māca, kā attīstīt un kā iespaidot raksturu, grozīt ārējos apstākļus un uzturēt veselību, iegūt laimi un sekmes. Domu audzināšanas un veidošanas iespējamības ir neaprobežotas, tomēr ir maz tādu kas pūlētos savas domas ievirzīt tādā gultnē, kas tiem pašiem nāktu vienīgi par labu.

Domu koncentrācija ir viena no svarīgākām zinātnēm, ko cilvēkam vajadzētu uzskatīt par dzīves nopietnāko uzdevumu. Tā kā domas nav tveramas ar jutekļiem, tad daži domā, ka domas pārvaldīt ir ļoti grūti. Šis uzskats ir aplams. Katrs cilvēks, lai viņš būtu kas būdams, sevi nes domas un, tās pareizi izlietojot, var pilnīgi pārradīt savu dzīvi, jo dzīves neredzamais veidošanās spēks ir noslēpts mūsu domās. Mums tikai jāvēlas, un mūsu iekšējā dzīve, mūsu zemapziņa, nemanot iegūs to stāvokli, ko mēs iepriekš ieceram savās domās.

Mūsu rokās atrodas dzīves atslēga: no mūsu zemapziņas darbības atkarājas dzīves skaistums, visi panākumi un sekmes. Ja mēs šo atslēgu neliešojam, tad tas nozīmē, ka mēs paši nevēlamies labāku dzīvi par to, kādu mēs dzīvojam.

Attiecībā pret dzīvi mums jābūt kā tēlniekiem:

mums jāredz, kādā darbā sevi vispilnīgāk varam iekaldināt, un veicot savu darbu, mums no visām lietām jāpatur prātā divas, — ko mēs gribam panākt ar savu darbu, un vai mēs ticam savam darbam. Jā mēs to varam, tad mūsu raksturs kļūst stiprāks par granītu, un tādejādi mēs varēsim veidot apkārtni un dzīvi pēc sava iekšējā veidokļa.

Katra mērķtiecīga doma ir laba un mūsu dzīves tēla veidošanā ir līdzīga akmens kaltam un veserim. Mums vajadzīgs tikai spēks un zināšanas, lai šo kaltu un veseri varētu pareizi un stingri vadīt.

Cilvēka sliktās domas posta dzīvi, labās domas to ceļ.

Attiecībā pret domām cilvēkam jābūt vērigam kā mātei pret bērnu, katra neizkopta doma nenes dzīvē augļus un aiziet bojā. Domas jāsapņo ar mūsu vārdiem un darbiem. Nav šaubu, ka nosaka mūsu dzīvi vienīgi mūsu domas; nākotne ir mūsu domāšanas rezultāts. Tā tad laba vai ļauna dzīve ir mūsu domāšanas sekas.

Mūsu fiziskais organisms ir pakļauts domu vadībai: mūsu nervi darbojas saskaņā ar mūsu domām. Dzīves parastie nosacījumi arī atkarājas no domu labvēlīgas vai nelabvēlīgas iedarbības. Jābrīnās, ka cilvēks vēl aizvien nav aptvēris un sapratis domu lielo nozīmi savā dzīvē.

Mums jāatklāj sevi domu noslēpums un jādzīvo saskaņā ar domu kustību un to gaitām. Domas aizvien jākāpina augšup, aizvien uz labu, tikai šinī tieksmē mūsu dzīve iegūs ilgotu skaidrību un noteiktību.

Pasaule ir pakļauta domu varai, un ne tikai tām domām, kuŗas mēs izsakam vai uzrakstam, bet arī tām domām, kuŗas mēs neizsakam un neuzrakstam, bet ku-

ras eksistē mūsu zemapziņā un, mums to neapzinot, atstāj savu iespaidu uz apkārtni un mums.

Katrs ir dzimis, lai veiktu kaut ko lielāku dzīvē, un katra būtne tiecas pēc laimes, jo bez laimes dzīvei nav nekādas jēgas. Laime var iemānot tikai tā sirdi, kas darbojas saskaņā ar savām labajām domām.

Es vēlos, kaut cilvēks apzinātos, cik liela nozīme domāšanai un cik tā nepieciešama katram, kas grib dzīvot patiesi dziļu un jēdzīgu dzīvi.

Es vēlētos, kaut būtu iespējams parādīt katram, kāda lielvara uz labu ir tam, ja mēs pieradināties vēlāmās spējas un dāvānas spēcīgi aizstāvēt un appliecināt un stingri uzskatīt par savu likumīgo mantojumu. Ja mēs ar visu gribas spēku pēc kaut kā tiecamies un cieši apņemamies to panākt, tad mums nebūs grūti vēlamo patiesi gūt.

Nekad nekautrējies arvien un atkal tiecies un prasīt no zemapziņas pēc īpašībām, kuŗu tev trūkst, vai kuŗu tu karsti kāro; šis ilgas turi arvien savas apziņas priekšplānā, esi pārliecināts, ka tu tās iegūsi, ja ne no kā neļausies atrunāties vai atbaidities un tu pārsteigts redzēsi, cik ātri tu pārvērties magnētā, kas pievelk nopietni kārotās lietas.

Iedomu spēks ir katras sekmes cēlonis un priekštecis. Par pasaules prognesu, par izglītības un zinātņu pacelšanos mums vienīgi jāpateicas iedomu spēkam. Mēs vēl šodien dzīvojam kā mežoni alās un būdiņās, ja nebūtu atgadījušies cilvēki, kas ar savu iedomu spēku varēja sev iztēlot ko labāku un pilnīgāku, apņemdami to iegūt un iegūstot,

Domāt nozīmē runāt pašam ar sevi.

Cilvēki, kas pasaulei izdarījuši lielākos pakalpojumus, to veica ar savu iedomu spēku kaut ko ieraudzīdami, kas bija labāks par esošo, un tad tik ilgi strādāja, līdz pildīja iedomā ieraudzīto. Tādēļ, ka Morzes iedomu spēks redzēja labāku ceļu ziņu pārsūtīšanai nekā pasts, viņš spēja pasaulei dāvēt telegrafu. Tādēļ, ka Bella iedomu spēks ieraudzīja kaut ko vēl labāku par telegrafu, mums ir telefons. Tādēļ, ka Markoni iedomu spēks redzēja vēl labāku ceļu ziņu sasniegšanai, kā viss līdz šim radītais, mums tagad ir bezdrāts telegrafs, radio.

Lielo skaņu mākslinieku iedomu spēks mums devis skaņu mākslas meistardarbus. Tādēļ, ka ir bijuši skolotāji, kuŗu iedomu spēks redzēja cilvēces bezgalīgo progresu, mums ir akadēmijas un ūniversitātes. Par ko visu pasaulei nav jāpateicas iedomu spēkam un saviem domātājiem! Virs ar stipru iedomu spēku ir progresa cilvēks, kas pasta ratu vietā liek luksus ātrvilcienus un būrenieku vietā — ātrbraucējus tvaikoņus.

Veseli raksturi tikai ar to ir kļuvuši iespējami, ka daži cilvēki sevī pašā ieraudzījuši spējas un daudz augstāku cilvēcību, kā tas bija iepriekš: viņu cīņas un centieni pacēla cilvēci kalngalos.

Pienāks laiks, kad mēs sapratīsim, cik milzīga vara iedomu un zemapziņas spēkam mūsu pašu dzīves izveidošanā, cik bezgalīgi daudz tas var sniegt ar audzināšanu, ar ideālu iztelošanu, ar mūsu dzīves ceļa iekārtošanu, veselības stiprināšanu un laimes radīšanu. Šis spēks ir ista dzīves problēma.

Ja tikai mēs zinām, ka esam kungi pār mūsu domāšanas aparātu, tad arī zinām, ka varam savas atsevišķās domas pārvaldīt. Mums jābūt nesatricināmai parliēcībai, ka esam daļa no lielā zemapziņas spēka.

Ši apziņa ir noteiktas skaidrības un drošības sajūta, ka nekas mūs nevar izsviest no mūsu ceļa.

Mums jāievēro, ka veselība, spēks, labklājība un laime ir mūsu likumīgs īpašums, ka tas dus mūsu iekšējā dzīvē kā iespējamība, un ka mums tikai tas jārealizē uz āru.

Ilgas pēc iekšķīga apmierinājuma, vēlēšanās, domās paturētas vai izteiktas, nes tuvāk mums kāroto, atkarībā no vēlēšanās intensīvitātes. Katra diena mūsu dzīvē ir jauna esamības fāze, katru dienu jaunas domas velk jaunas līnijas mūsu raksturā.

Panākumu un neveiksmi noteic viens un tas pats likums, kuŗu var likt kā viena tā otra kalpībā, tāpat kā cilvēka roka spēj piemest sliktošam glābšanas gredzenu, bet arī spēj otram iedurt dunci sirdī. Kad vien mēs domājam, mēs veidojam zemapziņu, kas sevi pievelk spēkus, lai mums palīdzētu vai kaitētu, saskaņā ar izsūtīto domu veidu.

Nepārtraukti mums jādarbojas pie sevis paša un sava ideāla celšanas, tā pievelkot sev elementus, kas vienmēr palīdzīgi, lai ideālo ainu sabiezinātu līdz tiešamībai. Kas mīlē domāt par augstām lietām, par skaistiem kalniem, varenām straumēm un mežiem, tas pievelk sev šādu spēku elementus.

Nevis tas, ko kāds dara apstākļu spiests, bet ko viņš dara brīvi un pret tiem, tā ir viņa spēju mēraukla. Tikai tas cilvēks ir raksturs, kuŗš zina, ko viņš grib, kas neļaujas vadīties ne no savām kaislībām ne no savām omām, bet rīkojas pēc noteiktiem principiem.

Cilvēks pēc savas dabas ir kūtts, nav viegli iekustinams, un ja viņam kaut kas nākas grūti, tad ir

vēlēšanās to pavirši izdarīt, vai to nemaz nedarīt. Tā nekauj pūkus, kas glūn mūsu ceļā un grib laupīt mūsu laimi. Nenokrati vienkārši no sevis savus uzdevumus un neej apkārt šķēršļiem, bet taisni vidū cauri! Satver pūki pie rikles un nožņaudz to!

Visnotāj bailes, dusmas, greizsirdība, jūtēlība, īgnums, rūgtums, drūmi noskaņojumi, mocošas rūpes, ar noteiktu un ciešu iedomu un gribu uz visiem laikiem jāaizdzen no mūsu prāta, jo visas šīs noskaņas ir ļoti kaitīgas.

Tās ne tikai apmulsina prātu, bet kaitē arī miesai, radīdamas kaitīgas vielas un traucēdamas asins cirkulāciju. To radītās indes ir nāvīgas: tās izposta nervu audus un rada ķermenī stāvokli, kas padara neiespējamu spēcīgu domu un gribas darbību. Tās nokauj cerību un prieku, padāra mūsu iedomas un gribas cēlās tieksmes nespējīgas un pamazina mūsu prāta spraigumu. Tās jāaizdzen no mūsu ķermeņa un arvien jāuzskata kā sveši uzbrucēji. Bez zēlastības tās jānokauj, jāiznīcina. Kas to veiks, tas sajūtīs, ka viņa spēki aug un pieņemas, līdz sasniegts viss; kas to nespēj, tas nav cienīgs cilvēka vārda.

Ja nepadodas ar pārdomām aizdzīt ļauno noskaņojumu, mēģini savu domu gājienu mainīt ar to, ka atceries kādu patīkamu atmiņu, vai novēro ko dabā vai mākslā, vai lasi labu, pacilājošu grāmatu, tad drūmais noskaņojums izzudīs; saules stari izkliedē tumsu, prieks — skumjas. Ir ceļš, kā vari tikt pie prieka: ja tu nejūties labi, tad uzdziedi jautru dziesmiņu, uzsvilpo. Šādām pretējām jūtām, pārejošām darbībām, ir pastāvīgi noteikta aizdzenoša vara.

Vienīgais līdzeklis pret kūtrību, slinkumu ir darbs, pret ļaunu — labs, pret tumsu — gaisma, pret aukstumu — siltums, pret naidu — mīlestība. Tāpat

vienīgais līdzeklis pret drūmu omu, ir ar nolūku radīt jautru noskaņojumu un ar to piepildīt sirdi un prātu. Ir vajadzīga stipra piespiešanās, bet vienīgais ceļš tikt vaļā no kādas kļūdas ir tas, ka pastāvīgi domā par pretējo, labo īpašību un tik ilgi ar to nodarbojas, līdz to kā paradumu iegūst pilnīgi. Satver cieši pretējo domu tai kas tevi nospiež, un turi to ciet: tas pārvērtīs tavu omu labvēlīgi. Iedomu spēks ir milzīgs, ja ir vajadzība pretīgu domu atvairīt.

Kā radio un gaismas viļņi lido plašumā, tāpat domas klist, kamēr tiek uztvertas no līdzīgām domām. Ka domas var pārnest, tas nav nekas jauns, jo praktiskā dzīvē katram būs bijusi izdevība to piedzīvot un novērot. Cilvēka domāšanai arī šinī ziņā milzīga nozīme uz zemapziņas darbību. Ja cilvēks domā labu, tad viņš pievelk kļūstošas labas domas un tādejādi labvēlīgi stiprina zemapziņu.

Svarīgākā nozīme cilvēka „Es“ izkopšanā ir domu kocietrācijai.

Cilvēkiem trūkst iedomas un gribas spēka.

Dzīves notikums.

Par dzīves notikumu jāuzlūko katrs atgadījums, kas ar vai cilvēkam notiek, vai viss, ko viņš dara. Atgadījums ir tikai tad dzīves notikums, ja tas stāv kaut kādā sakarā ar kaut kādu cilvēku.

Katrs dzīves notikums veido nepārtrauktū, dažādīgu viengabala riņķa ķēdi, kuŗas iekšējais sakars telpā, vietā, laikā un formā vienmēr eksistē un ļauj atrasties ar vēlāku pārdomu.

Visa dzīves notikumu kopība auŗ cilvēka nākotni.

Atsevišķa cilvēka nākotne izveidojas no dzīves notikumiem ne tik vien, kas zīmējas uz viņu personīgi, bet arī no tādiem, kas gadījuŗies ar gluŗi citiem cilvēkiem. Katrs dzīves notikums saistīts ar noteiktu vietu un laika sprīdi. Dabas katastrofās nav dzīves notikumi, ja tie nenāk sakarā ar noteiktu cilvēku.

Par sākotni visiem dzīves notikumiem ir kāda doma.

Ikvienu apzinātu darbību, katru lēmumu modina kāda doma. Ja lieta grozas ap kādu notikumu, zīmējoties uz noteiktu cilvēku, tad sākotnes doma var piederēt tam pašam cilvēkam vai arī citiem cilvēkiem, tā var būt radusies tālu guloŗā vietā un tālu atpakaļ ejoŗā laikā. Sākotnes doma nerodas viss no it nekā, bet vienādi rodas no kaut kāda cita notikuma vai domas, arvien ir cēlons.

Neskaitāmos gadījumos par dzīves notikuma cēloni izrādas ne viena vien doma, bet vesela rinda domu, kas raduŗās dažādās vietās, dažādos laikos un

dažādiem cilvēkiem. Dzīves notikums var būt radies arī tā, ka kāda noteikta doma nav ienākusi prātā kādam cilvēkam.

Dzīves notikuma vispārējs gadījums ir kad, kāds cilvēks atrodas noteiktā acumirkli noteiktā vietā, kur notiek dzīves notikums, kas attiecas uz viņu; viņš var iet kājām vai braukt dažādos veidos. Jāautā, kas viņu ierosināja uz šo gājienu vai braucienu? Kas viņu iekustināja iet taisni šo ceļu? Kā tas nāca, ka viņš taisni šini laikā atradās šini vietā un ne agrāk vai vēlāk? Kas viņu ierosināja uzņemties šini notikumā šo vai citu lomu? Kādi bija atgadījumā cēloņi? Kāda loma piekrita citiem cilvēkiem un kas tos ierosināja uz viņu darbību?

Jāieskatās tikai cilvēku dzīves plūsmā un tūlīn varēs pārliecināties par to, cik ārkārtīgi viegli gandrīz vienmēr atrast sākotnes domu.

Ja nebūtu cilvēku, apzinīgo subjektu, tad nebūtu arī dzīves notikumu.

Vērojot savas jūtas, domas, vēlēšanās un noskaņojumus, redzam nepārtraukti mainīgu plūsmu, kurā nevaram atrast pastāvīgu pieturas punktu. Mainīgajā dzīves notikumu plūsmā ir gan noteikta atkārtošanās, bet mēs nevaram teikt, ka viss atkārtotos taisni vienādi. Mēs nevaram kādu tēlu atsaukt atmiņā taisni vienādu, nevaram domāt pilnīgi vienādas domas.

Mirstība ir visur, bet iznīcības nav nekur. Dzīvības procesi mainās nepārtraukti ar tendenci iet uz augšu, uz lielāku pilnību.

Mēs redzam, ka vienīgi zemapziņa, no sava bagātīgā krājuma, modina un ierosina sākotnes domu.

Vija LBča Latv. PSR
Valsts bibliotēka
68 - 54.673

Iedomas.

Iedomas nav brīvs sapņojums bez organiska pamata. Aizvienu tās izceļas no reālas sajūtas, kas tūlīt rada trausmīgu ķermeņa reakciju. Tu nevari iedomāties ienaidnieku, mazliet neatdarinājis uzbrukumā vai aizstāvēšanās kustības. Milētājs labi zina, ka tiklīdz viņš iztēlosies tās sievietes klātbūtni, pēc kuņas viņš ilgojas, tūlīt viņa ķermenis jutīs pieaugošu jūteklisku satraukumu, pēc kuņa lieluma viņš var mērit savu iedomu spēku.

Iedomāties nozīmē pieņemt, vadoties no zināmām sajūtām un organiskām reakcijām, kādas lietas klātbūtni vai notikuma tuvošanos, un šis pieņēmums nepaliek tikai tīra ideja, bet nodibina sakaru ar miesu, viņš to ņem savā noteiktā vadībā. Redzot barību, rodas ēšanas, nevis skriešanas kustības. Vai nav tiesa, ka iedomājoties gārdu ēdienu tev saskrien mutē siekalas? Ēstgribu rada iedomas.

Iedomu atspulgai nav jābūt katrā ziņā saistītai ar simbolisku objektu. Vienkāršas iedomas spēj darīt šo maģisko darbu. Tu vari atraisīt iedomu reakciju, iztēlodams dabas stūrīti, kur atrodas tavi parastie ilgu objekti. Satrauktais stāvoklis, kāds viegli sasniedzams ar mīlas iztēliem, skaidri liecina, cik paklausīga ir miesa prāta funkcijām.

Tu nevari iedomāties melodiju citādi, kā pārveidojot nejausi dzirdētās skaņas, vai trallinot zināmo motīvu. Tās ir illuzijas, ko tu izdomā, piepalīdzot ar savu ķermeni, žestiem, vārdiem un mīmiku.

Ir taisnība, ka iedomā ir jau darbības uzmetums un tās iespāids uz cilvēka miesu neliekas vairs noslēpums. Ievēro tikai, ka tai tsajā brīdī, kad darbojas

tava mīmika, iedomātais apstākļis izliekas reāls, bet tikai jāpārtrauc vaibstu darbība, lai iedomas vairs ne-
jauktos patieso uztveru pasaulē.

Ārsts, dziedinādams slimniekus ar to, ka ierosina viņos uzmundrinātājas iedomas un dod viņiem spēcīgas sugestijas, lietderīgi izmanto šo iedomu spēku. Katrs zin, ka daudzām zālēm iespaids ir tikai slimnieka iedomu spējas dēļ. Iedomas vienmēr bijušas īsti organiski stimulantī.

Satraukuma spēcīnātas, noguruma vājinātas, vēlēšanās ir katras dzīvas iedomas apslēptais dzineklis. Tās izsaka organu sasprīgumu, sauktu par vajadzību, kā miesas prasību, kas izpaužas apslāpētās kustībās un apsāktās sekrecijās. Ēstgriba ir tikai apziņa, ka laiku pa laikam saraujas tukšais kuņģis un ir piebrieduši dziedzeri, kas atdala savu sekretu, tiklīdz ķermenī mazliet satraukts.

Visi faktori, kas neļauj šādām vēlēšanās piepildīties, kairina iedomu spēju un var būt baismu, apsēstības un sajūkuma cēlonis. Ļoti liels skaits iedomu slimnieku pieder pie neapmierināto šķiras.

Seksuālā vajadzība ir dzimumorganu sasprīguma un dzimumdziedzeru sekrecijas funkcija. Vispēcīgākā vēlēšanās, kuņas nomākšana rada visplašākos un grūtākos traucējumus, ir bez šaubām seksuālā vēlēšanās.

Interesanti būtu izpētīt, cik lielā mērā realizējas iedomu illuzijas, jo tādejādi butu nodibināma zinātne par iedomu slimībām un pārrēdzams tam piemērots ārstniecības veids. Šinī nolūkā jāizšķir, notikumi, kas nav atkarīgi no iedomām, kā, piem., lietus vai vēža augoņa attīstīšanās, no tādiem, kas ir atkarīgi no iedomām, kā piem., ēstgriba vai pašnāvība. Pirmās pā-

rādības vada negrozāmi dabas likumi. Otrās parādības atkarājas tikai no iedomām, kas rada nemieru vai pašāpziņu.

Iedomu darbība uz cilvēka miesu var būt kā spēcinoša, laba, tā postoša, ļauna.

Tavas iedomas ir kaitīgas, ja tās satur jūtas, kas izjauc tava ķermeņa darbības līdzsvaru. Kautrīga nosarkšana, bailes, „lampu drudzis“, vēmas, caureja u. t. t., visas šīs nelāgas un nepatīkamās parādības aizvien saistītas ar zināmiem priekšmetiem, veidiem, stāvokļiem, no kuņu iedomāta iespaida jūtīgi cilvēki nevar un nevar atsvabināties.

Bēdīgas ir sekas, ko drūmas un nelabas domas atstāj uz slimības nomocītu organismu. Nav pārspīlēts apgalvojums ka, piemēram, dilonšlimnieks nesalīdzināmi labāk spētu pretoties savai kaitei, ja viņš nenodotos bēdām un skumjām, kas mazina viņa ēstgribu, aizkavē dziedzeru darbību, atņem asinim aizsarglīdzekļus pret briesmīgo infekciju.

Ja iedomas var sagādāt miesai tādas pamatuņus un prātā sacelt tādu sajukumu, tad, no otras puses, tāda cilvēka rokās, kas prot iedomas vadīt, tās var kļūt brīnišķīgs dziedināšanas, veselības un laimes instruments. Iedomu atspulgu spēle atvieglina dzīvi, nodrošinot organisko reakciju, veiksmi un spēku.

Iedomu dziedinātājs spēks jāiegūst pašā sākumā. Laimīgām iedomām vajadzētu vienmēr greznot un rotāt jūsu prātu. Kaitīgu iedomu refleksu vietā likt derīgos — tāds ir pamata likums. Iedomu atspulga ir visdzīvākā tad, kad lietas un parādības, kas attiecīgo iztēlu ierosina, vislabāk sakārtotas, un kad novērstas visas svešas sajūtas, kas varētu prātu maldināt.

Arējie apstākļi iegūst svarīgu nozīmi prāta traucējumos tad, kad varmācīgi nobīdīta pie malas kāda ļoti stipra dziņa vai vēlēšanās, bet nomākta dziņa vai vēlēšanās rada smagas nekārtības tikai tādu cilvēku prātā, kas jau pēc savas konstitūcijas uz to sliecas, vai kuņģiem nejauši uzbrūkusi kāda organiska slimība.

Tomēr arī tad, kad nevar būt nekādu aizdomu par nenormālu konstitūciju vai miesas kaiti, iedomas, ko baro saistītas vēlēšanās, atmodina tās parastās slimības, kuņas sauc par kaislibām. Traucējums ceļas no kaislas pieķeršanās vienai vienīgai personai vai lietai, kad īstās jūtas saindētas.

Atbildēt jūtēklības satraukumam ar piemērotāin kustībām, kas, izšķiesdamas visvairāk pūļu, sasniedz vislielākos panākumus: tāda patiesība ir normālas aktivitātes formula.

Miesas un prāta nekārtības attīstās, iedamas tani virzienā, kur organu pretestības spēja nervozam satraukumam vismazākā. Daudziem iedomtīgiem cilvēkiem piemīt pārlietu vārtīga jūtēklība. Mazākais troksnītis liek viņiem uztraukties, niecīgākā smaka viņus apgrūtina, lielākā daļa ēdienu viņiem riebj, viņus moca pastāvīgs miega trūkums. Laipna uzmanība viņus atdzīvina, mazākais priecīgš viņus sajūsmina, niecīgāko jautrību viņi pārspilē līdz trakiem smiekļiem.

Mēģinājumi neapstrīdami pierāda, ka jūtīgums (emocijas), kas mazinā sparū, ir visbriesmīgākais palīgs mikrobiem, kuņģi normālos apstākļos dzīvo visos organismos, nenodarīdami tiem nekādu ļaunumu, bet kuņģi atnes vislielāko postu, tiklīdz mazinās ķermeņa pretestība to darbībai.

No otras puses priecīgi, jūtu savīļņojumi atbalsta veselību brīnišķīgā mērā. Prieks ir triumsfs. Prieks pa-

ātrina sirds darbību, paplašina asins vadus, dara bagātākas sekrēcijas. Ātrāka asins straume pa plašākiem vadiem pienes šūniņām ātrāk skābekli un barības vielas. Ir ļoti svarīgi, lai katrs, kas organiski saslimis, paglabātu labu prāta un zemapziņas satversmi.

Iedomas ir divējādi lietojams ierocis, vienā un tai pašā laikā ierocis un darba rīks, kas var tevi kā pazudināt, tā padarīt veselu, stipru un laimīgu. Lai tev labi klātos, tev tikai jāvirza savas iedomas pa Isto ceļu.

Es ieteiktu novietoties labi ērti pie atvērta loga atzveltnes krēslā vai uz kušetes, aizvērt acis, atļaut muskuļus vaļīgi un lēni un dziļi ieelpot, bez piespīšanās, paplašinot un paceļot krūšu kurvi. Turi savā apziņā kādu laimīgu un labdarīgu iztēlu un virzi savu uzmanību uz mieru un labklājību, pusbalsi atkārtoti savas elpošanas rītmā: „Dienu dienā es palieku katrā ziņā labāks un labāks, apķērtīgāks un saprātīgāks, gudrāks, veselāks, bagātāks, es pārvaru visus šķēršļus un apstākļus un padaru savu dzīvi priecīgu un laimīgu“. Šo formulu var atkārtot vairākkārt arī gulēt ejot, pirms aizmigšanas.

Iedomu slimie jādziedina tā, lai tas prasītu no viņiem vismazāk pūļu un neatkarīgi no viņu gribas, vienīgi ar maigas, bet ļoti stipras autoritātes palīdzību.

Viegli var aptvert šīs dziedināšanas būtību, ja ir saprasts cilvēka iedomu mēchanisms. Ārsta uzdevums izpaužas divās darbībās: viņam jāiznīcina iedomu atspulgi, kas atstāj postošu, jaunu iespaidu uz pacienta veselību un nošķaņojumu, un jārāda, jāuztur tādi iedomu atspulgi, kas dziedina un laiku pa laikam atsvaidzināti, ilgu laiku uztur veselību un prieku un nodrošina panākumus darbā. Izdara to gluži vienkārši uz vecās naglas galvas: „Iesit jaunu naglu“. Tas ir;

Jauno iedomu vietā ierosina vienīgi dziedinošas, cēlas, labas iedomas, jaunās iedomas pilnīgi ignorējot.

Labs piemērs, kā iedomu slimu var dziedināt ar iedomām ir Dr. Babinska prakse: „Kādai jaunai meitenei jau 4 gadus locekļi savilkti un nav kustināmi; šī kaite jūtāmi atsaukusies arī uz viņas vispārējo stāvokli. Neuroloģiskā izmeklēšana nevar atklāt nekādu nervu sistēmas bojājumu, un tiek secināts, ka te darīšana ar iedomas histēriju. Dr. Babinskis, iespaidīga asistentu pulka apstāts, saka slimniecei, ka viņš to izārstēs ar stipru elektrisku strāvu, un ka locekļu savilkums izzudīs. Viņš paņem elektrodu un, vēl nepielicis to slimnieces ķermenim, piezīmē, ka strāva ir diezgan stipra lai darbotos arī attālumā (lieki sacīt, kad elektrovadā nebij elektriskā strāva). Turēdams elektrodu 10 centimetru attālumā no savas patientes, Dr. Babinskis viņai iestāsta, ka locekļu savilkums izzudīs, ka tas pašlaik zūd, ka tas jau ir izzudis, un kad viņš pavēl: „Celies un ej!“ — jaunā meitene pieceļas un iet. Piederīgi izbrīnējušies, bet ārsti smaida.

Lai būtu kādi būdami tagadējās medicīnas nopelni, viss, ko tā var darīt, ir — atmodināt slimniekam viņa zemapziņu, spēku atveseļoties, gribu dzīvot. Neviens nevienu neārstē, slimnieks izārstējas pats, ārsts ir tikai palīgs, kas atmodina aizmigušo zemapziņu.

Lai kāda būtu fizioloģiskā satversme, un raksturs, ko esi dzimstot mantojis, tu vari un tev vajaga ķerties pie savas personības izkopšanas tikpat pacietīgi, kā dārznieks no meža rozes izaudzina brīnišķīgu dārza puķi. Tev nevajaga ļauties iespaidoties no nepareizām iedomām, kas tavai aktivitātei liek ceļā tik daudz šķēršļu, bet tev arvien jāatkārto, ka tavas spējas, sekmes laime un veselība ir tavās rokās kopš tavas dzimšanas:

Izplatītākās vārdniecās vārdu „griba“ izskaidro kā spēju brīvi izvēlēties kādu rīcību. Tas ir nepareizi pašos pamatos, jo katru reizi, kad gribai iznāk sacensies un cīnīties ar iedomām, pēdējās uzvar. Tas ir nepapgāzams likums, kuŗā nav izņēmumu.

Iedomu spējas varenais dzineklis panāk daudz, daudz vairāk nekā pastāvīgi daudzīnātā griba. Piemēri: Kāds iet pa šauru tekū gar bezdibeņa malu, sākumā nedomādams neko; pēkšņi viņš iedomājas, ka var nogāzties bezdibēnī. Viņš, saprotams, negrib nogāzties, bet viņa prātā izveidojas nogāšanās iztēle un, jo viņš vairāk pūlēsies negribēt nogāzties, jo ātrāk viņa neatvairāms spēks ieraus bezdibēnī, jo iedomas spēks top arvien stiprāks un vienmēr uzvar, ja tam pretojas gribas spēks. Tā notiek lielākā daļa nelaiemes gadījumu.

Es negribu krist, bet nevaru izsargāties; es gribu izvairīties no šā šķēršļa, bet nevaru; es gribu atminēties to vārdu, bet nevaru. Es nēdaru to, ko es gribu, bet daru to, ko es negribu, sacija jau Pāvils.

Jo vairāk mēs pūlamies aizmigt, jo mundrāki un uztrauktāki topam; jo vairāk lauзам galvu, gribēdami atminēties aizmirstu personas vārdu, jo stūrgalvīgāk vārds slēpjas atmiņas krokās; jo vairāk mēģinām aizturēt smieklus, jo skaļāk tie sprūk vaļā.

Galvenā pamatatziņa ir tā, ka iedomu spēja ir arvien pārāka par gribas spēku. Es nesaku, ka arī gribai nav zināms spēks; gluži otrādi, gribai arī ir milzīgs spēks, bet tai ikreiz vajaga ierosinātāja, cēloņa, un nekad tai nevajaga atļaut pretim strādāt iedomai.

Lepnā pacilātībā mēs vēl lielamies ar savu gribas brīvību, un tomēr esam gribas zinā tikai niecīgas

paraustamas lelles, kas drīkst kustēties tikai no iedomu žēlastības. Mēs vairs neizturēsimies kā nožēlojamās marionetes, tiklīdz pratsim apzinīgi vadīt savas iedomas.

No sacītā varam iedomu spēju salīdzināt ar upes krācēm: vai tam nelaimīgājam, kas tur iekrīt. Neatūturāmi viņu rauj projām, kaut arī viņš, saņēmis visu savu gribas spēku, pūlētos sasniegt glābēja krastu.

Pašiedvesma.

Pašiedvesma ir parādība, kas piemīt katram kopš dzimšanas, un šim dabas spēkam ir nepārredzama vara, kuras robežas līdz šim nav vēl saskatītas. Atkarībā no apstākļiem, šis spēks var darboties ļoti labvēlīgi vai arī ļoti postoši.

Iedvesma, kā patstāvīgs process neizņem nav iedomājama, tās nepieciešamais priekšnoteikums ir tas, lai iedvesmotā personā pārvērstos par pašiedvesmu. Iedvesmas jēdzienu definē šādi: „Iedvesma ir iespēja pašiem panākt, ka kāda doma mūsos iesakņojas“. Var kādam kaut ko iedvesmot, bet ja viņa zemapziņa to nepieņem, nesagremo to, pārvērsot to par pašiedvesmu, tad šī iedvesma sašķīst, neatstādama gluži nekādu iespaidu.

Iedomu spēju var savaldīt un vadīt, tāpat kā pieradina mežonīgu zirgu vai kanalizē strauju upi. Vispirms jāzina, ka tas ir iespējams, un tad jāpazīst līdzeklis, kā tas sasniedzams. Šis līdzeklis ir ļoti vien-

kāršs, to lietojam katru dienu; nepareizi lietots, tas bieži izvērsas mums par vislielāko ļaunumu. Šis līdzeklis ir pašiedvesma.

Parasti nodarbina tikai neapzinīgo pašiedvesmu, bet vajaga izlietot apzinīgo. Vispirms rūpīgi jāpārliet, vai kāda lieta var kļūt par nodomātās pašiedvesmas priekšmetu; saskaņā ar to, pie kāda lēmuma ved šis saprātīgās pārdomas, vairākas reizes sevi jāatkārto, nedomājot ne par ko citu: „Tas un tas notiks; tas un tas būs vai nebūs“ u. t. t. Ja zemapziņa šādu iedvesmu pieņems, t. i. pārvērtis par pašiedvesmu, tad iedomātais papildīsies vārdu pa vārdam. To definē: iedomu spējas un zemapziņas darbība uz cilvēka prātu, jūtām un miesu.

Šo neapstrīdāmo iedomas un pašiedvesmas iespaidu uz zemapziņu ilustrēšu vēl ar dažiem piemēriem.

Ja sev iestāsta, ka var izdarīt kādu iespējamu lietu, tad to arī izdaris, lai cik grūti arī būtu. Ja turpretim iedomājas, ka kādu ļoti vienkāršu lietu nav iespējams izdarīt, to patiesi arī nevarēs izdarīt.

Tas novērojams pie neurastēniķiem. Kad tie pūlas izkļūt no paguruma, viņi grimst savā bēdīgajā stāvoklī vēl dziļāk, tāpat kā sliktosie, izmisumā mēģinot glābties, nogrimst vēl ātrāk.

Kaut kas līdzīgs novērojams arī ikvienā sāpju sajūtā: vajaga tikai iedomāties, ka sāpes pāries, un patiesi, — tās pamazām izgaist; no otras puses, tikai jāiztēlojas ciešanas, un acumirkli tās patiesi ir klāt.

Ir cilvēki, kas pasaka iepriekš, ka tani un tani dienā, gluži noteiktos apstākļos viņiem uzbruks galvas sāpes, un viņu pareģojums piepildās. Viņi paši sev

sagatavojuši šīs ciešanas, gluži tāpat kā citi ar apzi-
nātu pašiedvesmu spēj izdziedēt sāpes.

Ļoti daudziem cilvēkiem tikai tādēļ prāts vai
miesa slima, ka viņi iedomājas sevi slimojam. Citi ir
laimīgi vai nelaimīgi tādēļ, ka atkal iedomājas sevi
laimīgus vai nelaimīgus esam, jo no diviem cilvēkiem,
kuŗi atrodas pilnīgi vienādos apstākļos, viens spēj
justies tik laimīgs, ka neko vairāk nevēlas, bet otrs
tik nelaimīgs, ka gribētu labāk mirt.

Ja zemapziņa ir daudzu ciešanu cēlonis, tad no
otras puses tā var izārstēt arī visas kaites. Tā nevien
iespēj izlabot paša nodarīto postu, bet arī ārstēt patie-
sas slimības; tik tālu sniedzas tās vara pār mūsu or-
ganismu.

Pašiedvesmas ceļā iegūtājām domām piemīt sava
svarīga īpašība, — tās dzīvo mūsu zemapziņā, nesasniedzot
mūsu apziņu, un savu esamību mums atklāj ti-
kai ar saviem sasniegtiem panākumiem.

Vienam noteikumam tomēr ir izšķiroša nozīme:
pašiedvesmai jānotiek bez gribas iemaisīšanās; kad
griba ar iedomām saķīlidojas, kad domā apmēram tā:
„Es gribu, lai tas un tas notiktu“, tad iedomām va-
jaga tikai iebilst: „Tu gribi gan, bet tas tomēr nenotiks“,
un domātais nevien netiks sasniegts, bet pat
notiks gluži pretējais.

Šis novērojums ir ļoti svarīgs. Jāpāriet tikai uz
iedomu spējas audzināšanu un attīstīšanu.

Gribai un iedomām pretējā virzienā cīnoties, ie-
domu stiprums ir tieši proporcionāls izlietojamam gri-
bas piepūlījumam. Ja turpretim gribai un iedomām
ir kopējs virziens tad abu spēki netiek saskaitīti, bet
galīgais kopīgais spēks ir līdzīgs abu enerģiju reizīnā-
jumam.

Ikviena, kas grib zināt un saprast domu, iedomu, pašiedvesmas un zemapziņas milzīgo spēku, apzinīgi lietojot tos, var piedzīvot un iegūt labvēlīgu iespaidu, labklājību, sekmes un laimi. Turpretim tiem, kas to negrib saprast, šī grāmata nav rakstīta. Tie no tās neko nesapratīs.

Šo rakstot 1937. gada 23. augustā man nāk prātā vakar noticis atgadījums: Meita, zali plaujot, pārplāvusi ķirbja stīgu ar dusienākušos augli, kuņu žēl bija zaudēt. Prasīju piedzīvojušam dārzniekam vai nevar pārplautos galus salikt kopā un sasiet. Viņš pasmējās un sacīja, lai tikai nesot uz mēslu bedri. Es tomēr mēģinājuma dēļ saliku galus kopā un apsēju, lai gan nogrieztās galotnes lapas jau bija stipri novītušas, jo nopļauto ķirbi atradu 5 stundas pēc plaušanas. Nākošā rītā skatos, ka nopļautā galotne pilnīgi atdzīvojusies un mans eksperiments izdēvies. Kā ar dārznieku, tā tas ir ar visiem cilvēkiem: ja kāds negrib ko atzīt, tad tur nekas nav darāms; šinīs gadījumos griba vai negriba ir visvarena.

Lai aptvertu pašiedvesmas nozīmi, jāsaprot tikai tas, ka zemapziņa noteic visas mūsu organiskās darbības. Tiklīdz mēs tai augstāk minētajā veidā iestātam, ka organam, kas strādā nenormāli, jādabojas normāli, tūlīt attiecīgajam organam tiek dota attiecīga pavēle. Organs kļūst padevīgs un sāk strādāt kā pienākas, ja arī ne tūlīt, tad pamazām.

Lai labi saprastu, kā pašiedvesma darbojas, iedomāsimies smadzenes kā dēli ar iedzītām naglām, kuŗās līdzībā nozīmē mūsu domas, ieradumus, dziņas un īpašības, kas noteic mūsu darbību. Ja mēs pamanam kādu sliktu ieradumu, dziņu vai īpašību, īsi sakot, sarūsējušu naglu, tad mēs varam vienīgi izdzīt to, nemot citu jaunu naglu un sītot to ar veseri vīrsū

uz vecās, sarūsējušās naglas galvas, tādejādi izdarot ar vienu kustību 2 lietas, izdzenam veco naglu un iedzenam jauno. Gluži tāpat mēs rīkojamies ar pašiedvesmu, mēs ņemam jaunu vēlamu domu, vai kādu labu īpašību un lietojam to vecās, ļaunās domas un īpašības vietā. Tādēļ ļaunas domas un īpašības iznikst pašas no sevis, ja tikai piegriež vērību labām domām un īpašībām.

Koncentrēšanās.

Domu lielo spēku katrs cilvēks var sev praktiski izmantot. Tādēļ ikvienam, kurš dzīvē grib kaut ko vērtīgu sasniegt, ir jāmācās domas pareizi koncentrēt. Ar pareizu domāšanas veidu var droši vienu otru savu spēju attīstīt un veidot fizisko ķermeni.

Koncentrēties nozīmē — sakopot visas savas domas, visu prātu, pat visu savu būtību uz vienu priekšmetu vienā laikā tik ilgi, cik vajadzīgs. Lielais vairums cilvēku ir izklaidīgi un to domas klejo bez kādas vadības no viena priekšmeta uz otru.

Ikkatrs nopietnāks darbs, ikkatrs grūtāks uzdevums tomēr prasa koncentrētu domu spēka pielietošanu. Viss, ko mēs darām ar koncentrētu uzmanību, mums izdodas, bet viss, ko mēs darām izklaidīgi, beidzās nesekmīgi.

Domu koncentrācijai ir liela nozīme cilvēka spēku attīstīšanā, tādēļ nepieciešami šai darbībai piegriezt nopietnu vērību.

Koncentrēties nozīmē vienas vienīgas domas neatlaidīgu piepaturēšanu, izslēdzot visas citas, pie kam šai domai jābūt konkrētai, plastiski veidotai, iedomātais priekšmets jāstāda prāta redzes priekšā, cik vien iespējams skaidrs, t. i., it kā domu objekts būtu acu priekšā, reālā, patiesā veidā.

Koncentrācija ir visu domu, jūtu iedomas un gribas spēku sakopošana un mērķtiecīga virzīšana uz vienu centru, vienu punktu, uz to, ko pašlaik dara vai domā darīt.

Šis punkts ir intereses viduspunkts, citiem vārdiem — apziņas mērķa gala punkts. Koncentrācija pati pie tam ir zināmā mērā elektriskas domu straumes raidīšana, kas ved pie mērķa galvenās domas.

Koncentrācija ir spēja — vest visus spēkus katrā laikā un uz katru doto priekšmetu, izslēdzot ķermeņa funkcijas, vai vadot tās vienā virzienā. Šādā gadījumā visa cilvēka būtne un apziņa ir noskaņota vienā tonī, tiek radīta domātāja, domu un mērķa vienība, vai isāk sakot, — iekšējā vienība.

Kā līnzes stikls sakopo saules starus uz vienu centru tā, ka tur rodas dedzinošs karstums, tā cilvēku spējas, koncentrētas vienā punkā, spēj darīt brīnumus.

Koncentrācija ir pārmaiņu novēršana domāšanas principā. Piemēram: Kāds sēd savā istabā pie smadzeņu darba. Piepeši blakus istabā dzirdama stipra saruna. Tas viņu uztrauc, viņš nevar vairs strādāt un dusmojas. Viņu traucē? Kādēļ viņš ļaujās traucēties? Ja kāds cilvēks ir koncentrējies, tad viņu nevar nekas traucēt vai uztraukt. Troksnis gan viņu aizsniedz, bet viņš — nogrimis darbā, to nemaz nedzird, viņš ir bezjūtīgs pret traucējumu un turpina savu darbu.

Tādēļ, ka viņš nebija koncentrējies, viņa domas un intereses bija nedisciplinētas, izklaidīgas, blakus iespaidiem padotas, tika traucēts un sāka klausīties troksni. Viņš ziedoja savu interesi traucējumam ne darbam.

Šinī gadījumā notika koncentrēšanās, bet traucējuma virzienā. Patiesībā vajadzēja domāt šādi: Mani neviens netraucē. Esmu viss pie sava darba. Darbs mani priecina un aizņem visu manu interesi.

Koncentrēšanās attīsta un pastiprina sajūsmu, iedomas spēju, pašpaļāvību, uzmanību un ātras aptveršanas spēju, atmiņu, gribas spēku un dzīves prieku.

Koncentrēšanās spēju attīstīšanai nepieciešama vingrināšanās, jo dzīvē nekas vērtīgs nav sasniedzams bez pūlēm un darba. Lai varētu koncentrēties, vajadzīgs iepriekšējs atslābinājums, iekšējs un ārējs miers. Tas izvedams mierīgā, noslēgtā istabā, kur neviens netraucē, vai arī klusā mežā. Ar atslābinājuma domām jāpiesātina viss ķermenis, pielietojot attiecīgu pašiedvesmi. Vajadzīgs just, ka viss ķermenis tiek vaļīgs un slābs, ka visi locekļi it kā zaudē spēku, sajūtot abzolūtu klusumu un mieru.

Pilnīgi jāapklust arī domu darbībai, jāpatur tikai vienu domu par pilnīgu mieru. Šai domai jābūt sugestīvai, apgaismotai ar nelokāmu gribu — panākt pilnīgu mieru un tai jāformulējas apmēram šādos vārdos: „Es gribu būt mierīgs, un tādēļ esmu tāds. Es nekā neredzu, nedzirdu, nejūtu. Man ār pasaule ir nogrimusi nebūtībā. Es jūtu tikai savu esamību, es esmu pats miers, viss mani ir līdzsvarots un ar kosma dzīvības ritmu saskaņots“.

Visas sekmes un panākumi dzīvē ir atkarīgi no attiecīga cilvēka koncentrēšanās spējas. Cilvēki ar sting-

ru iedomas un gribas spēku, rakstūru, tiek dzīvē uz priekšu un sasniedz savus mērķus. —

Vispirms, lai kaut ko gribētu, jāzina ko grib, jāvar to iedomāties, stādīt sava prāta redzes priekšā skaidri un noteikti. Neviens nevar gribēt to, ko viņš nevar iedomāties, ko nekad nav redzējis, sajutis vai citādi uztvēris.

Pie koncentrēšanās mēs vērsām visu savu domu spēku uz kaut ko vienu, atsevišķu no pārējās pasaules. Mēs to iedomājamies, stādām sava prāta redzes priekšā visā pilnībā. Jo lielāka būs mūsu koncentrēšanās spēja, jo skaidrāk mēs saredzēsīm iedomāto priekšmetu. Mūsu mērķis, mūsu ideāli ir iedomātā reāls attēls. Jo dzīvāks un skaidrāks būs šis attēls, jo vairāk mēs uz to tieksimies. Koncentrēšanās spēja uz tur iedomātā ideāla attēlu svaigu mūsu prātā. Līdz ar to aug mūsu spēki un ceļi, kas ved pie mērķa, būs skaidrāk saskatāmi. Tie būs tik skaidri, tik reāli un iespējami, ka nekādi blakus apstākļi nevarēs mūs no tiem novērst.

Cilvēka iedomas un gribas spēks izpaužas viņa darbībā. Kam šis spēks ir stiprs, tas dara tikai to, ko viņš grib darīt, un ko viņš atrod par labu. Kam griba ir vāja, tas dara arī to, ko viņš negrib darīt, un ko atrod par sliktu.

Piemēram, vājas gribas cilvēks zina, ka smēķēt ir slikts paradums. Viņš tomēr turpina smēķēt, jo viņam nepietiek gribas spēka — smēķēšanu atmet. Turpretim, stipras gribas cilvēks atmet šo paradumu, tiklīdz viņš pārliecināsies par tā ļaunumu. To viņš darīs neatkarīgi no tā, vai tas izlikšies patīkami vai nepatīkami, jo viņš valda pār savām jūtām un var tām pavēlēt.

Aņņemies tagad uz vienu darbu koncentrēt visu uzmanību. Piespied sevi atteikties no katras nelietderīgas un kaitīgas darbības. Kad griba jau dažas nedēļas ir vingrināta, tad var pāriet uz radošo gribu, piespiežot sevi pieturēties pie tādas domu gaitas un tādas darbības, kas saskān tikai ar taviem mērķiem.

Tādā celā, pārejot nepārtraukti uz svarīgākiem vingrinājumiem, tu pilnīgi pakļausi gribas un zemapziņas iespaidam savu ķermeni, domas un jūtas. Tu valdīsi pār sevi un tas ir nepieciešams priekšnoteikums valdītspējai pār citiem.

Personība ir iedomas, gribas un koncentrācijas rezultāts.

Katrai domai ir tieksme pārvērsties par patiesību.

Skolas vai ūniversitātes izglītībai ir vienīgi tā nozīme, ka tā māca cilvēku domāt un koncentrēt visu savu uzmanību uz zināmu tēmatu tik ilgi, kamēr viņš to aptvēris. Daudz no tā, kas šolaiku cilvēkam jāzina, netiek mācīts skolās vai ūniversitātēs, un tas jāiegūst vienīgi pašmācības ceļā. Čaklā pašmācībā iegūta izglītība nereti labāka, nekā izglītība kuŗa, kā sakot, ar kaŗoti ielietā mutē.

Filozofija jautā : Kā man dzīvot, kā man domāt, just un gribēt lai manai dzīvei būtu jēga, lai mana dzīve būtu vērtīga un saturīga ? Kur vēl ir lietišķāki jautājumi par šiem ?

Lielākā daļa cenšas pielāgoties citiem, dzīvot pēc viena šablona, domāt vienā virzienā, neko nemainīt grupēties ap vienu cilvēku, baidīties no progresā ; turpretim mana vēlēšanās ir — pilnīgi brīvam, ne no viena iespaidotam, priecīgam un laimīgam iet uz savu mērķi.

Zemapziņa.

Ir zināms, ka cilvēka organismā atrodas divas grupas mentālo spēku, kas viena no otras stipri atšķiras. Vienu grupu apzīmē par parasto, apzinīgo inteliģenci — prātu, bet otru — par augstāko spēku, cilvēka dabu, zemapziņu. Zemapziņai piekrīt vadīt un regulēt mūsu parastā prāta funkcijas.

Zemapziņa ir daudzkārt gudrāka un spēcīgāka par mums pašiem, tai nav vajadzīgs ne miers ne atpūta, kā tas ir ar prātu. Tā izvedīs dzīvē katrā stāvoklī iedvestos vēlējumus un pavēles. Tā uzņem un reģistrē katru notikumu un domu cilvēka dzīvē. Miega un hipnozes stāvokļos izvestie eksperimenti pierāda, ka nekas neiet zudumā, ko reiz uztvērusi mūsu zemapziņa. Viss, ko mēs kādreiz esam mācījušies, kaut arī tas liktos pilnīgi izdzisis no atmiņas, ir uzglabājies zemapziņas arhīvos.

Tādēļ mūsu nolūkam ļoti svarīgs ir apstāklis, ka ar zemapziņas palīdzību var modināt apslēptās spējas, tādā ceļā izkopjot vēlamās īpašības un mūsu ķermeni padodot tās iespaidam. Kas grib attīstīt lieliskas spējas, tam nepieciešami atdot savu prātu zemapziņas vadībai. Tas panākams vislabāk ar pašiedvesmi.

Pašiedvesmi izvest nav grūti. Ir tikai vajadzīgs, lai prāts būtu pasīvs, bezdarbīgs, it kā miega stāvoklī. Labus rezultātus var sasniegt pusmiega vai snaudas stāvoklī. Ieteicams pašiedvesmei izpausties kā pēdējai domai pirms iemigšanas. Zemapziņa tad šo domu iemiesos, iemūžinās fiziskā ķermenī.

Cik vien tev iespējams, mēģini sevi iedomāties taja stāvoklī, kādā tu vēlies atrasties. Vispirms, lai attīstītu maģisku spēju, jāmēģina sevi iedomāties ie-

titu gaišā, spožā atmosfērā. Šajā atmosfērā redzi sevi veselū un dzīvības spēka pilnu, izstarojam dzīvības spēku no katras sava ķermeņa šūniņas, un plūslam viļņveidīgi visumā, piepildot ar to visu apkārtni. Šo viļņojumu piepildi ar spēka, veselības, panākumu un mīlestības domām, un atlīdzība par tavām pūlēm neizpaliks.

Ir pierādīts, ka ar šādiem domu apgalvojumiem var tiezām sasniegt pozitīvus, reālus panākumus. Vingrinājumam apgalvojums ir tas pats, kas aksioma matemātikā. Pieņem kaut ko par patiesību, to nekritizē, nepierāda, bet pieņem. Šāds apgalvojums pie tādiem noteikumiem veidos dzīvības parādības pēc savas līdzības.

Ar iedvesmi tiks radīts tāds noskaņojums, kas izsauks laimes sajūtu. Ja šādas domas tiek pastāvīgi atkārtotas un pieturētas, tad nekādas citas negatīvas vai kaitīgas domas tevī nevar iekļūt. Šāda veida domas taps par tavas nākotnes veidotājām.

Iekšējo organu darbību vada zemapziņa ar nervu centriem, kuņģi darbojas parasti nevainojami, bet ne katru reizi attiecīgie organi to pavēles izpilda kārtīgi. Tie dažu reizi it kā sadumpojas, un attiecīga šūniņu grupa uzsāk it kā streiku. Tas nekad nenotiek bez iemesla. Gluži tāpat kā fabrikas strādnieki pārtrauc darbu, ja nesaņem pienācīgu algu, arī šūniņas pieteic streiku, ja tām nepievada visas vajadzīgās vielas. Rodas attiecīga organa vājums un nespēja veikt savu darbu. Šādas gausas šūniņu grupas pa lielāku daļu var apzinīgi iespaidot uz pareizu darbību. To panāk ar iedomas un gribas koncentrāciju uz attiecīgām šūniņām.

Mardens saka, ka viņš redzējis cilvēku ar gluži

normālu miesas spēku, kuŗš ticis hipnotizēts un uzlikts uz krēsliem tā, ka viņš atbalstījies uz vienu krēslu tikai ar galvu, bet uz otru — ar papēžiem; pārējais ķermenis turējies pilnīgi gaisā un noturējies uz sevis vēl sešus cilvēkus. No kuŗienes radās šis milzīgais spēks? Saprotams, ne no tā cilvēka, kas kipnotizēja; viņš tikai parādīja to spēku, kas otrā cilvēkā bija paslēpts.

Šādi mēģinājumi mums ļauj ieskatīties sevī un redzēt, kāds milzīgs spēks tur slēpjas. Ja mēs paši vairāk pazītu savus spēkus, tad varētu tos izlietot lietderīgāki.

Mēs nojaušam šī noslēpumainā spēka esamību mūsu iekšienē un redzam, ka tas ir daudz lielāks par cilvēka parasto spēku, un tagad zinam, ka tas ir mūsu zemapziņas spēks. Tevī snauz spēks, kas tevi varētu darīt par to, ko tu savos sapņos esi iztēlojies. Ja mēs to zinātu, tad mēs tā nebrīnētos, kad kāds niecīgs, nelevērojams cilvēks vienā mirklī top par varoni.

No mūsu iekšienes nāk spēks tādiem darbiem, kas dara cilvēkus nemirstīgus. Mēs jūtam, zinam, ka mūsos ir kaut kas, kas vada un regulē mūsu sirds, organu, plaušu, dziedzeru, nervu un smadzeņu darbību, kas pastāvīgi, nenogurstoši strādā un ir nomodā dienu un nakti, kas nekad nav netaisns, bet atalgo tieši tā, kā mēs ar savām domām, vārdiem un darbiem esam pelnījuši. Šis kaut kas ir mūsu zemapziņa.

Ar zemapziņas palīdzību mēs varam aptvert un saprast dažādas jēgas, kuŗas ar apzinīgo prātu nav definējamas. Mēs saprotam ģenijus, kuŗi ņem aizgūtņēm no zemapziņas mantniecām dārgumus un nes tos gaismā. Tie ir darbi, kas ikdienišķam cilvēkam ir neiespējami. Mēs saprotam noģīdu, kas ved uz lieliem atradumiem un izgudrojumiem. Cilvēkā ir apslēpta vi-

saš gudrības krātuve, kuŗu ikvienām jāprot tikai sevi uziet.

Ir cilvēki, kas intensīvi sajūt zemapziņas spēku, viņi no tās smeljas dzīvības jēgu, un ja tie būtu grūti slimi, tie tomēr spētu uzcelties no gultas un izdarīt ko brīnišķu. Vienīgi iedoma, ka tie nevar izveseļoties, atņem tiem spēku un spējas veselēm kļūt. Pārlicēsbas trukums atnes slimniekam nāvi.

Starp tūkstošiem nožēlojamo cilvēku, kas visā savā mūžā nav nekā ievērojama izdarījuši un kuŗiem ir tikai tikdaudz enerģijas, lai vilktu savu dzīvību, atrodas arī tādi, kuŗos iemājo tāds iekšējs zemapziņas spēks, ar kuŗu, jā to modinātu, viņi darītu brīnumus.

Dažreiz esam paši pārsteigti, cik milzīgs spēks no mums izlaužas, kad esam briesmās. Ja mēs pro-tam šos snaudošos spēkus no sevis izsaukt pēc savas patikas kaut kuŗā laikā, tad varam tos arī lietot pēc patikas.

Neviens draugs mums nav tik uzticāms kā šis lielais, visas kaites dziedinošais zemapziņas spēks, kas mūs arī uztur dzīvībā. Tas ir tas pats spēks, kas mums miegā sniedz atspirdzinājumu, kas atjauno mūsu mie-sas šūniņas.

Ir atzīts fakts, ka pie attiecīgas pastāvīgas zem-apziņas darbības agrāk vai vēlāk iestājas ārēji panākumi. Tava dzīve ir tāda, kādu tu to esi izveidojis. Ikviens patiesi var sasniegt to, ko iedomājas un grib, pie kam isākais vai gaŗākais laiks, kādā tas noris, atkarājas no tam, cik ātri viņš plastiski sevi izveido tā attēlu, ko grib sasniegt, un tam liek augt un kļūt par īstenību savā zemapziņā.

Nenožēlo padarītās kļūdas un neapkaŗo savas vāji-

bas, jo katra cīņa ar tām tev nozīmē koncentrēties uz šīm vājbām, nozīmē tālāku šo vājību stiprināšanu. Visas sliktās parašas, kļūdas un vājības pamazām pazudīs pašas no sevis aiz barības trūkuma, atvietodamās ar labām, pozitīvām domām.

Ka zemapziņa pastāv, mums pierāda fizioloģijas un psiholoģijas jaunākie pētījumi. Tās pamatus mums jāmeklē mūsu centrālās nervu sistēmas pelēkajās šūniņās. Vienīgi šinis šūniņās zemapziņa var attīstīt savu darbību.

Pētot mūsu gribas izpaudumus, cik tālu tie attiecas uz mūsu „Es“, atrodam, ka tie ir mūsu dažādās, pilnīgi noteiktās ierosmes, pamudinājumi un vēlēšanās, kuņas vada vai aptur mūsu darbību. Neviens vesels cilvēks nedarbojās bez ierosinājuma, bez cēloņa.

Mūsu darbība tiek regulēta ar īpatnēju mūsu apziņas konstrukciju, raksturojamu ar to, ka caur mūsu apziņu var iziet ikreiz tikai viens attēls, viens iespaids pēc otra. Šo faktu sauc par apziņas aizsargu; līdzīgi tam, kā caur šauru aizu var sekot tikai viens kareivis pēc otra, tā arī caur mūsu apziņu iet viena doma pēc otras, viena sajūta pēc otras. Tas pats sakāms arī attiecībā uz mūsu gribas izpausmi vai ierosinājumiem, tikai ar to starpību, ka stiprākais motīvs uzvar.

Mēnešsērdzība ir vispār atzīts fakts; katrs zina, ka mēnešsērdzīgie, nebūdami ne atmodināti, ne paši no sevis atmodušies, pieceļas naktī, dažreiz apģērbjas, citreiz paliek neapģērbušies, atstāj savas guļamās telpas, bieži iziedami vairākas istabas, pastrādā pat zināmus darbus, tad atkal atgriežas savā istabā, un nākošajā rītā nevar nobrīnēties vien, atrazdami vakar pamesto darbu nobeigtu. Mēnešsērdzīgājiem nav ne jausmas, ka viņi paši paveikuši šo darbu. Kādai va-

rai, kādam spēkam tad viņu miesa un prāts klausījuši, ja ne savai zemapziņai ?

Nākotnes ārsts mācis saviem slimniekiem ka atīstības process nekad neapstājas ; ka tanī pašā brīdī, kad pārlūzt kauls, vai tiek saplosīts kāds muskulis, iestājas arī dzišana. Ja mūsu audzināšana un greizie uzskati šo radošo procesu netraucētu, tad slimību ārstēšana būtu daudz vieglāka.

Mēs zinam, ka mūsos plūst spēka straume, kuŗa spēj dot mums visu, kas mums vajadzīgs. Cilvēki nodzīvo visu mūžu un neprot pietiekoši iedziļināties paši sevī, lai atrastu to dzīvības avotu, kas viņos plūst, un kuŗa viens vienīgs malks spēj dzesēt slāpes. Kad cilvēks jūt sevī plūstam šo straumi, tad viņš var būt drošs, ka kopā ar šo spēku, tas uzvarēs visus šķēršļus.

Vai tu neesi atzinis, ka tu pats esi daļa no lielā dabas spēka, kas ir visa pamats, kas visu rada un veido, kas ir enerģijas bezgalīga jūra, kas visu piepilda un viļņo arī tāvu jūtu dziļumos ? Viens pārvērs savu radošo spēku kādā mākslas ražojumā, otrs — zinātniskā darbā, trešais — kādā mašīnā u. t. t.

Zemapziņai ir daudz, daudz vairāk inteligences nekā katram pazīstamam zinātnes vīram, tā zina daudz labāk ķīmiju, matēmatiku, medicīnu, fiziku, kā kaut kuŗš ķīmiķis, matēmatiķis, mediķis, fiziķis, arī visus kopā saņemot. Ja zemapziņa ir apveltīta ar tādām spējām, kādēļ tad lai cilvēks to neizlieto savām vajadzībām ?

Lai izlietotu mūsu spēku ikdienas vajadzībām, mums jāzina pašnoteicošais, pozitīvais faktors un jāredz vai tās nedarbojas tāpat mūsu ķermenī kā ikdieniskās lietās. Šo pozitīvo kodolu psihologi ir atraduši zemapziņā, ka tā uzņem visas domas, vārdus un darbus, ko tā jūt, dzird, un redz, kas tai tiek dots,

labs vai ļauns, un pēc dotā konstruē mūsu ķermeni un prātu.

Zemapziņai nav paškontroles un kritikas spējas, tā ir kā mazs bērns, kas visu uzņem ar pašāvīgu uzticību. Seļ labu sēklu zemapziņā un tā iev dos labus augļus. Ko tu sēsi, to tu pļausi, tā ir aksioma, tas ir pamata princips visai mūsu dzīvei un labklājībai.

Zemapziņa ir dzīva; jo katra dziņa cilvēkā meklē patstāvīgu izteiksmi nemitīgā kustībā, un dziņas dināmiskais raksturs nav līdz šim vēl uzvarēts, šis milzīgais pieredzes un iespaidu sakrātais materiāls nepaliek guļot, bet allaž mainās un pārveidojas, savu darbību nekad neizbeidzot indivīda dzīves laikā, bet turpinot to viņa pēcnācējos un pārnesot to visos cilvēkos.

Katrs cilvēks piedzīvo brīžus, kad viņam uznāk nojauta par tām iespējamībām, kas viņā pašā slēpjas. Tādiem brīžiem par cēloni var būt kāds patikams atgadījums, kāda sajūsminoša grāmata, kāds dārgs draugs, vai šis zemapziņas modinātājs var būt arī kāds liels rakstnieks, kas pārvalda savu iekšējo pasauli. Man nāk prātā lielais spāņietis Miguels de Unamūno, kuŗa darbus „Migla“ un „Dzīves traģiskās jūtas“ — lasot es sevi sajutu zemapziņas enerģijas pulsaciju, kas it kā atmodās no sava letargiskā miega.

Var mainīt raksturu, ja pieradinās savas domas apzināti vadīt. Nav ne mazākā iemesla zemapziņai kļīst visur uz labu laimi un kavēties pie dažādiem priekšmetiem. Cilvēks pats, iedomu un gribas spēks, vai pāreizāk tas, ko mēs saucam par „Es“, ir zemapziņas kungs un var arī domas pārvaldīt. Mazliet vingrinājoties, mēs spējam zemapziņu noteikti vadīt vēlāmā virzienā.

Iedomu un gribas sasprindzinātā un prāta sprieduma vadītā uzmanība spēj zemapziņu tā audzināt, ka

tā virzās tikai uz augstākiem ideāliem, līdz tas paliek par paradumu. Tad zemie ideāli un jaunās domas pazūd no apziņas, un zemapziņa ir pacelta augstākos apvārkšņos. Zemapziņa ir tikai vingrinājumu un pašdisciplinās lieta.

Kopo savas domas kā degpunktā uz iecerēto mērķi, prāta spogulī skatot guvumu, it kā tas tev jau būtu rokā, un pie tam apzinies, ka tu sava domu tēla ārējai piepildīšanai nāc arvien tuvāk, — ar šādiem vingrinājumiem tu vislabāk iespaido savu zemapziņu, ka tā to pieņem, un tad rāda ceļu un palīdz tikt uz priekšu, sasniegt mērķi. Pēc tam zūd viens kavēklis pēc otra, un kas pirms tam likās esam pāri mūsu spēkiem, drīz vien skaidrs un vienkāršs atveras tavā priekšā. Galvenais ir paturēt mērķi cieši acīs, neļaut aizklīst mūsu domām un neizplūst mūsu iedomu tēlam.

Labs padoms visiem, kas šādās lietās grib sevi audzināt, ir: ar savām domām par kādu noteiktu mērķi aizej klusā kaktā un tur iedomājies tā realizēšanos tik skaidri un noteikti, kā tikai tavs iedomu spēks to spēj. Skati sevi jau tur, kur tu vēlētos būt, tanī vieta vai pie tā darba, pēc kā tu ilgojies, tas palīdz to iespiest tavā zemapziņā un ar to pašu sasniegt mērķi. Mums tikai ir jāatzīst, ka esam vienoti ar zemapziņas bezgala spēku, kas var apmierināt visas mūsu vajadzības.

Tikko novērojamas apziņamas psihiskas*) parā-

*) Psiholoģija ir zinātne par psihiskām parādībām: vienkāršs pārdzīvojamo parādību kopums apziņā un praktiska nepieciešamība pazīt cilvēkus. Psihiskas parādības ir domas, iedomas, griba, vēlēšanās, atmiņa, jūtas, bailes, dusmas, drosmē u. t. t., kuņu esamība neapšaubāma. Psihiskas parādības var tikai izjust, pārdzīvot un par tām domāt, tās nav telpiskas, tās nevar svērt un mērit. Psiholoģijas priekšmets ir pieredze, kas atkarīga no centrālās nervu sistēmas.

dibas atrodas uz robežas starp apziņu un zemapziņu, un šo robežu sauc par apziņas sliekšni. Viss, kas ārpus sliekšņa, ir zemapziņas psihiskā dzīve. Mēs nekad neizpratisim iedomas un gribas aktus, ja nepiepiezīsim vēribu zemapziņas lomai. Nesaprotamais kļūst saprotams tikai tad, kad mēs saprotam psihisko dzīvi aiz apziņas sliekšņa.

Lai pazītu pats sevi un citus cilvēkus, nepieciešami piegriezti vēribu zemapziņas dzīvei, jo tiesīgtanī spilgtāk izpaužas, kāds cilvēks ir, nevis kāds viņš izliekas. Tikai pašpazīšana dod cilvēkam stingru pamatu zem kājām un mierīgu pilnvērtīgu dzīvi. Dzīves izpratnei nepieciešami zināt ne tikai ārējos bet arī iekšējos savas dzīves faktorus, savu raksturu.

Cilvēkam vajaga izziņāt sevišķi savas vājās pušes, tikai zinot tās un lietojot līdzekļus pret tām, varam būt apbruņoti dzīves ceļā.

Mums netikai jānācās, bet jācenšas atbrīvot tie radošie spēki, kas gadu simteņiem mūsos apslēpti.

traukus un nelaiž asinīm brīvi cirkulēt. Tas skaidri redzams no tā, ka bailēs vai uztraukumā nobālē seja.

Ja piepešas bailes var dot nerviem tādu triecienu, ka isā brītiņā nosirmo mati, ko tad lai sagaidam no baiļu un rūpju indes, kas gadiem ilgi bojā mūsu veselību.

Ilgī pastāvošas bailes un rūpes līdzinās pašnāvībai. Ļoti maz cilvēku ziņa un saprot, ka tie ar bailēm savu ķermeni pilnīgi sabojā. Cik viegli varētu to novērst, ja tikai mēs savas domas ieturētu citā virzienā. Cik daudz baiļu un ciešanu mums sagādā jau iedomas vien, ka mēs būtu mantojuši kādu jaunu slimību.

Bērni, kuņģi aug baiļu atmosferā, labi neattīstās, viņu ķermeņi nesasniedz normālo lielumu, asins trauki paliek mazi, asins cirkulācija lēna un sirds vāja, — tikai baiļu iespaidā.

Bailes atstāj visjaunāko iespaidu no visām jaunajām iedomām, ar kuņģu palīdzību mēs sev iztēlojam visbriesmīgākās lietas. Pārliecība un uzticība labam ir labākais pretilīdzeklis bailēm. Pārliecība un prieks pagarina dzīvi. Mēs varam baiļu domas padarīt nekaitīgas ar dabisko pretindi — drošsirdības domām.

Noslēpums panākt sekmes meklējams iespējā savu prātu cieši koncentrēt uz vienu punktu, uz savu mērķi. Bailes un rūpes mūs nāvē, iznīcinot radošo spēku. Nevis patiesas ciešanas, bet tikai iedomātās, pavisam neesošās, kuņas mēs iztēlojamies bailēs, padarā mūs ātri vecus un laupa mums dzīves prieku.

Kas grib gūt panākumus tam tie iepriekš jārada domnās. Ar ko nodarbināts tavš prāts, to tikai tu panāksi. Ja tavš prāts būs pārņemts no bailēm par ne-

Ir māksla savu dzīvi pārvērst pastāvīgā uzvarā. Tas nav nemaz tik grūti, ja mēs uz to pienācīgi sagatavojamies.

Mūsu zemapziņa uztver katru paraugu, ko mēs tai sniedzam, un pēc tā veido istenību. Kādus pārcilvēkus mēs no sevis izaudzētu, ja sava prāta spoguļa priekšā turētu to paraugu, pēc kāda mēs vēlētos izveidot savu dzīvi. Lai to sasniegtu, vēlamās īpašības mums jātur mūsu apziņas priekšplānā, bet nevēlamās īpašības no apziņas jāizsleddz. Ir liela māksla mācēt iztīrīt savu prātu no bailēm un glēvulības.

Ja citiem nav uzticības pret mums, ja tie mūs tura par vājiem un nedrošiem, tad maz cerību, ka mums uzticēs svarīgas un atbildīgas lietas. Mūsos vajaga redzēt pašlepnumu, pašuzticību, pašpalāvību un drosmi, lai mēs atstātu iespaidu, ka esam raduši pārvarēt grūtumus. Tikpat liela nozīme ir — iegūt citu uzticību, kā ticēt pašam sev. Katra uzvara mums vispirms ir jāiegūst pār savu „Es“.

Neviens cilvēks nesasniegs labklājību, jā pats to aizdzis ar šaubām un bailēm.

Tu nevari pareizi valdīt pār savu prātu un spriedumu, ja savu zemapziņu aptumšo bailes, šaubas vai drūmums. Tādā stāvoklī atradāmies, nekad noteikti nespried par kādu noteiktu lietu.

Kas īsti ir bailes? Kur tās ņem varu — padarīt dzīvi vāju, nabadzīgu, bezspēcīgu un nelaimīgu? Bailes taču nav nekā reāls. Tās ir tikai iedomas, izdomas, māņi un tikko mēs to atzīstam, tās zaudē savu varu pār mums. Ja mēs būtu pareizi audzināti un patiesi izglītoti, ja mūsu skatiens būtu pietiekoši tālredzīgs, lai zinātu un redzētu, ka nekā, kas ir ārpus mums, nevar mums kaitēt, tad nekādas bailes mums

nēvarētu uzbrukt. Tikai nevajaga sajaukt zināšanu, uzmanību vai tālredzību ar bailēm. Bailēs neslēpjas nekāds spēks, kas mūs varētu sargāt vai glābt.

Bailes ielaužas mūsos, ja mēs nepazīstam mūsu zemapziņas spēku.

Bailes saboja raksturu, iznīcina centību, rada slimības, izposta citu un mūsu laimi. Bailēm nav nevienas labas īpašības, visas tikai ļaunas. Dzīvības zinātne noteikti zina, ka bailes atņem asinīm vērtīgākās vielas, traucēdamas sagremošanu un barošanu. Bailes pazemina fiziskos un psihiskos dzīves spēkus un nokauj spējas. Bailes ir katras laimes lielākās ienaidnieces un bīstamākais jaušamā vecuma pavadonis. No viņu drausmīgā skstiņa bēg prieki un jautrs prāts nevar ar tām sadzīvot vienās mājās. No visiem slimīgiem stāvokļiem, kas visumā kaitīgi iedarbojas uz cilvēku, bailes ir visizplatītākās. Baiļu pamatā ir paradums vai tieksme paredzēt un sagaidīt ļaunāko.

Māte dara ļoti nepareizi, ja viņa aplamās bailēs savam bērnam noliedz iztraktot viņa dzīves spēku pārplūdumu, kas veicina drošsirdību, izturību, pašpaļāvību un pašsavaldīšanos. Daudzām mātēm nepietiek ar to, ka iedvēš bērniem bailes no lietām, kas patiesi varētu gadīties; viņas, tāpat lielākā daļa aukļu, izgudro visādus bubuļus, lai nabaga bērnus ar bailēm dabūtu pie paklausības. Bailes no tumsas nemaz neeksistētu, ja vecāki tās neiemācītu.

Tūkstošiem cilvēku pavada savu dzīvi baiļu ēnā, nepazīstama, draudoša ļaunuma biedēti. Cik nožēlojami tie izskatās ar savām grumbu sejām, sirmajiem matiem tie, kuŗi mūžīgi baiļojas par varbūtējiem nelaimes gadījumiem. Kāda enerģijas un dzīves spēku izšķiešana ir savienota ar kaitīgo paradumu — domās

nomocīties ar nākotnes ļaunumiem. Ja mēs spētu atraisīties no šīm iedomātām bailēm un rūpēm, tad mūsu dzīve kļūtu daudzkārt laimīgāka un veselīgāka. Tādēļ viens no svarīgākajiem rakstūra audzināšanas uzdevumiem ir — iznīcināt bailu ļauno iespaidu visos to veidos un parādībās.

Bailu priekšmets ir tikai iedoma, kas mūs baida nevis kā būtība, bet kā iespējamība.

Lielākā daļa cilvēku baidās iet pa šauru tekni blakus bezdībenim. Ja šī pati šaurā teka būtu uzvilktā uz platas ielas, tad viņi ļoti viegli varētu uz tās iet un nemaz nedomātu zaudēt līdzsvaru. Tā tad vienīgais, kas nes briesmas, ir iedoma un bailes, Aukstasinīgi un prātīgi cilvēki ir bezbailīgi, tie neļauj pār sevi valdīt iedomām par kaut kādām iespējamām briesmām, bet pārvalda pilnīgi pār sava ķermeņa spējām un spēkiem.

Ja mēs tikai vienu vienīgu reizi varētu pacelties līdz pārliecībai, ka bailes ir tikai mūsu iedomas, ka tās mīt tikai mūsu apziņā, ka tām nav nekādas varas kaitēt, kā tām tikai tā vara, ko mēs paši tām dodam, — kāda laime tā būtu cilvēkiem!

Nav tāda stāvokļa, kas bailes kaut kādā gadījumā vai kaut kādā laikā attaisnotu. Bailu priekšmets arvien ir kāds iedomāts stāvoklis nākotnē. Pārdomā, un tu pārliecināsies pats, ka tas, ko tu baidies, eksistē tikai tavāš iedomās.

Vai tas nākotnē notiks vai ne, tavas bailes katrā gadījumā ir laika, enerģijas un ķermeņa spēku izšķiešana. Atstāj bailes, tāpat kā tu atmet kādu ēdienu vai dzērienu, par kuņģi zini, ka tas tev var kaitēt. Ja tu vispār nevari atmet bailes, tad baidies no bailu kaitīgā iespaida, varbūt tas līdzēs!

Ja tev grib uzmākties rūpju un baiļu domas, tad tev tūlīt jādomā par citām lietām, par lietām, kas tevi novirza uz pretējām sajūtām un iedomām. Ar jaunu naglu izsit dēli veco!

Tas pats princips, ar jautrām, cerības, pašāvības un pārliecības pilnām domām izdzīt no prāta baiļu iedomas, ļaujas pielietoties uz dažādākiem baiļu veidiem, kas ikdienas mūs apdraud. Pēkšņa darba maiņa, kad prāts koncentrēti jāvirza uz vienu lietu, bieži būs vēlams palīgs. Atceroties kādu priecīgu un patikamu piedzīvojumu, var aizdzīt rūpes.

Mums vajadzētu par mūsu ķermeņa nākotni pēc nāves tikpat maz interesēties kā par mūsu nogrieztājiem matiem. Jo ātrāk viss sadalās savās sastāvdaļās, jo labāk.

Uzdevums uzveikt bailes ir vissvarīgākais visā rakstura veidošanā un ir katru pūļu vērts. Tikai tad, kad tas ir patiesi noticis, cilvēka prāts var pacelties viņam pienākošā valdnieka stāvoklī un sniegties augstākos spēka apvārkšņos arvien uz priekšu.

Dari droši to, ko tu baidies darīt. Ne tas vairs biedē, kas notiek, bet tas, kas varētu notikt. Pārāk daudz cilvēku izposta savu dzīvi muļķīgās bailēs par to, ko citi par viņiem teiks.

Nekad mēs nevaram un nevarēsim iznīcināt risku, briesmas, bailes, sāpes un ļaunu; jā mēs to varētu, tad dzīve nebūtu dzīves vērtā. Briesmas, sāpes, ļaunums šķir stīpros, krietnos no vājajiem. Tās ir progresa kāpes. Tās ļauj centīgajam izturēt. Tās rada raksturu.

Nemocies ap to, kas nav grozāms, un nebstiesies no tā, kas varētu notikt rīt. Kas baidas no iedomām-

tām briesmām, dzīvo vienās bailēs par kādu ļaunumu, vienmēr gatavojas uz kādu nelaimi, tas konstrue domu ainu savā zemapziņā, kas līdzīga pievilksanas likuma varai un pulcina ap sevi kaitīgus un postošus elementus.

Baiļu sajūta ir nenoliedzami iedomas slimība, kuŗa izpaužas mazdūšībā, labas gribas trūkumā.

Bez bailības principi : palaidies droši uz savu spēku, gribu un pārliecību, milē tikai īsto un patieso ; cīnies līdz pēdējam elpas vilcienam par taisnību ; nebaidies ne no viena un ne no kā ; uzturi katrā gadījumā dzelzs enerģiju un mieru ; saeties tikai ar labiem, stipriem un gudriem cilvēkiem ; nedomā nekad ka tavas vēlēšanās un merķi būtu par lieliem un augstiem, jo cilvēka vērtība atkarājas no viņa paša, cik augstu viņš sevi novērtē.

Dusmas.

Dusmas, naidis, atriebība ir tikai pārejoši baiļu veidi. Daža spēja dusmu uzplūduma sekas ir bijusi triekļa un nāve. Ja kāds uztraukums arī tieši nenes nāvi, tad tam tomēr ir ļaunas sekas.

Lielas dusmas mazina ēstgribu, traucē sagremošanu un sajauc nervus netikai uz dažām stundām, bet bieži pat veselām dienām. Tiek traucēts miesīgais līdzsvars un no tā izrietošais psihiskais līdzsvars. Dusmas padara skaistu seju neglītu, tāpat tās traucē arī parasti iekšējo sajūtu.

Bēdas ir viena no nāvīgo uztraukumu vispazīstamākām un visbiežāk konstatētām formām. Nevajaga būt pārsteigtam, dzirdot, ka sēru, sāpju un bēdu sajūtas iespaido ķermeni, jo katrs būs novērojis, ka laikā, kamēr šīs sajūtas mūs pārvalda, elpošana un asins riņķošana palēninās, sagreimošana ir traucēta, vaigi bāli, acis nespodras, un dažkārt parādās arī vēl citas ārējās pazīmes.

Kā zināms, ķermenis mēģina audu atkritumus, no lietotās vielas no sevis izdalīt, un tad nav jābrīns, ka pēc stiprām bēdām izdalās ļoti daudz asaru, pēkšņās izbailēs un dusmās iekšas sakustas un nieres uzsāk savu izdališanu, pie ilgstoša uztraukuma miesa pārklājas aukstiem sviedriem, dusmās sajūt mutē rūgtu piegaršu, izdalījušies sviedri ir pavisam cita sastāva un arī citādas smakās, nekā normālos apstākļos.

Dažādos veidos var pierādīt, ka sairuma produktu izdališana sāpīgā stāvoklī palēninās, un kas vēl ļaunāk, nospiedoši stāvokļi šos indīgos atkritumus pat palielina. No otras puses, ar patīkamām un laimes sajūtām saistīti stāvokļi, kamēr tie turpinās, ierobežo indīgos iespaidus un ļauj šūniņām radīt un uzkrāt dzīves enerģiju un audus darbojošās vielas. Cilvēks ir spējīgāks uz lielāku muskuļu piespiešanu, lielāku domu un gribas spēju, ja viņš jautrā omā, nekā tad, ja viņš ir nospiests.

Izmēģinājumi dod mums vērtīgus mācienus mūsu pašaudzināšanai. Ja dusmas, bēdas un skumjas mums uzbrūk, tad mums ar apziņu un gribu ir jāpiespiežas, lai pastiprinātu elpošanu, sviedru izdališanos un nieru darbību, ar to tad indes ātri izgaist. Ej ar savām bēdām svaigā gaisā, strādā fiziski, līdz svisti, ar ikdienas mazgašanos tīri ādu no atdalījumiem un pielieto visus līdzekļus, ko zini, piegriezies mākslai, literatūrai

vai sportam, ar apzinātu gribas virzišanu pamodini sevi patīkamas sajūtas.

Ļaunais veicina bēdu sajūtu rašanos, to ilgšanu vai pastiprināšanos. Laimes sajūtu var saukt drīzāk par līdzekli, nekā par mērķi: tā rada enerģiju, pastiprina barošanos, augšanu un pagarina mūžu. Zemaziņa, kas dod mums dzīvi, dos mums arī īsto laimes sajūtu, un tās zinātniska izpētīšana un sāprātīga izveidošana ir svarīgs solis uz priekšu. Ar pareizu pašaudzināšanu var nospiedošās sajūtas pilnīgi izslēgt un pacilājošās pacelt. Tās mūs tuvina cilvēka pilnības mērķim.

Dusmām ir daudz veidu un daudz cēloņu, bet to saknes atrodamas bailēs. Mēs dusmojam tādēļ, ka no kaut kā baidāmies: no mūsu ķermeņa vai mūsu īpašuma bojāšanas, no kaut kā zaudēšanas, ko līdz šim esam baudījuši, no mūsu vārda aptraipīšanas (tā kā to varētu aptraipīt). Kas pats uz sevi paļausies, kas spēj būt bezbailīgs un mierīgs, kas zina satraukuma īsto nozīmi, tas nekad nedusmosies.

Pretlīdzeklis dusmām ir pašsavaldīšanās, pašapziņa, pašuzticība, pašpaļāvība un īsta savmīla, un te mums palīdz skaidra domāšana un mierīga apsvērsana, notikumu un to seku. Ļoti bieži mūs pavedina dusmoties lamu vārdi. Padomā mierīgi par to, ko tas nozīmē, tad tu pats spriedisi, ka ir muļķīgi par to dusmoties. Patiesībā tu arī tikai tādēļ dusmojies, ka baidies, vai kāds nenoticēs, ka šis lamu vārds tev piemērots. Ja tu esi pilnīgi drošs par sevi un savu reputāciju, tad šis vārds uz tevi neatstās lielāku iespaidu kā suņa riešana, vai kāds vārds svešā valodā, kur tu nemaz nesaproti. Šim vārdam arī nav nekāda patiesa iespaids, izņemot to, ko tu pats savā prātā piešķir. Tādos gadījumos visgudrāk sacīt: „Es pagaidīšu, līdz tavs mīļo vārdu krājums izbeigsies“.

Arī dusmas par to, ka kāds kaut ko sliktu vai nepareizu izdarījis, neko pie lietas nelabo. Dusmas nepareizo nepataisa par pareizu, neaizkavē darītāju atkārtot to, ko darījis. Tava paša enerģija varētu tikt izlietota tūkstoškārt lietderīgāk, nekā dusmojoties.

Lai kāds iemeslis būtu dusmām vai naidam, mierīgās pārdomās arvien būs jāatzīst, ka tas patiesībā bijis ļoti nenozīmīgs. Papūlies pēc iespējas labi domāt par cilvēkiem, un sevišķi attīsti sevi mīlestības domu pret visiem, ar kuņiem satiecies, tad drīz vien tev būs grūti par kādu dusmoties. Naidš šādā stāvoklī pazūd.

Lai kāds būtu nāvīgais saviļņojums, ar kuņ tu izposti savu laimi un paīsi savu dzīvi, — ārstniecības līdzeklis atrodas tevī pašā, tavās domās, vārdos un darbos.

Pret dusmām romiešiem Cēzaram bija labs līdzeklis. Kad viņam uznāca dusmas, viņš mēdza skaitīt līdz piecdesmit, iekam atbildēja un šī nogaidīšana viņam tapa par ieradumu, tā ka viņš vēlāk varēja savaldīties arī bez skaitīšanas. Mūziku mācoties, sākmā jāskaita pauzes, bet vēlāk tās sajūt tāpat.

Dažam labam ir varbūt tikai viena vienīga ļauna īpašība, bet tā atsver visus viņa spēkus un labās īpašības.

Greisirdība.

Greisirdība ir nenoliedzami ļauna īpašība un neviens, to atzinis, nevēlēšies to paturēt. Greisirdību

atmest ir viegli, iedomājoties tās vietā kādu citu labu īpašību.

Greisirdībai piemīt daudz ļaunumu: skaudība, nenovīdība, dusmas, bailes, īgnums, ļaunprātība un citi netikumi.

Greisirdīgi var būt vienīgi neizglītoti cilvēki.

Ar greisirdību mēs kaitējam paši sev un savam tuvākam, Mēs otru ar to darām nelaimīgu un ļaunam viņam prieku. Neviens cilvēks savā greisirdībā neizturas krietni.

Greisirdība ir savā vājuma, mazvērtības un nespēka atzišana un tai par cēloni ir skaudība, saka Gēte.

Mēs redzam laimīgus cilvēkus, un tur, kur mums vajadzētu justies laimīgiem, mēs kritam pretējā galējībā, mēs sajūtam skaudību un greisirdību.

Greisirdīgais varmāka vienādi aprobežo, nospiež brīvību un visas tieksmes uz labu un traucē prieku, laimi un sekmes.

Labākais ko tu cilvēkiem vari darīt ir — netraucēt viņu prieku un pavairot viņu laimi, baudot to kopā ar viņiem.

Es greisirdību nīstu vairāk par visiem citiem ļaunumiem un noziegumiem, saka Gēte savā grāmatā „Jaunā Vertera ciešanas“.

Greisirdība vienādi rada vērdzību, un vērdzība dzemdē noziegumu, saka Arcibaščevs.

Ar greisirdīgu cilvēku nevajaga ielajsties nekādās darīšanās, kas attiecas uz kopdzīvi.

Greizsirdība, bailes, dusmas, naids izveidojas par stipriem kavēkļiem bezpartējiskam uzskatam par dzīves notikumiem un cilvēkiem, saka M. Pavlova savā grāmatā „Cilvēka psihiskās dzīves kopšana“.

Greizsirdība noved cilvēku pilnīgā sajukumā un ir viens no visnāvīgākiem veselības, laimes un sekmju ienaidniekiem. Greizsirdības upuri ne reti zaudē veselību kaislibai ilgstot, un nokļūst tādā prāta apiukumā, ka ķeras pie slepkavības vai pašnāvības. Greizsirdība traucē sagremošanu, iznīcina mieru un sabojā raksturu.

Visi greizsirdības cēloņi ir ļauni: neuzticība, grības nespēks, aizdomas, un, galvenais, bailes pazaudēt zināmu personu. Neuzticība un bailes pašas par sevi pierāda, ka tur no mīlas, īstas mīlestības nav ne jausmas, bet ir vienīgi „priekšmeta“ iegūšanas un paturēšanas kāre.

Greizsirdīgā neuzticības un baiļu sekas ir arī kāre pēc atriebības, viņam savu upuru ciešanas ir pilnīgi svešas.

Pesimisms.

Lielākā daļa cilvēku, kuri ir „nelaimīgi“, tādi kļuvuši, pieradinādamies par visu sūdzēties: par laiku, par ēdienu, par cilvēkiem, par nepatīkamu sabiedrību vai darbu.

Daži pastāvīgi sūdzas, cik slikti tiem klājas un cik tie nabagi. Tie ir staigājošas izkārtnes, uz kuņu sejām lasāmas visas viņu neizdošanās, visa viņu bezspē-

cīgā bezdarbība, kas runā pastāvīgi un nekad nekā nedara.

Sūdzēties, pelt, kritizēt un par sīkumiem kurnēt, ir viens no visjaunākiem ieradumiem, kādu var piesavināties, sevšķi, ja tas notiek jaunībā, jo pēc īsa laika šis cilvēks jau top par šo ieradumu vergu. Tādos cilvēkos visas tieksmes kļūst aplamas, un viņos nostiprinās pesimisms.

Vergi netiek cienīti. Kas padara sevi par vergu, tas nedrīkst žēloties, ja viņu mīn kājām. Tāpēc arī visi tie, kas vergo savām tieksmēm un kaislibām, zaudē cilvēcīgo cieņu. Dzīve viņus agri vai vēl nesaudzīgi samīn.

Šādi ieradumi ir sevišķi bīstami tādām, kam ir padoti citi, jo tie pielip un iznīcina kalpotāju uzticību viņam un visam uzņēmumam vai iestādei, kurā tie kalpo.

Mūsu iedomu spēju aplama pielotošana ir viens no mūsu jaunākiem ieradumiem.

Sevišķi jauns ieradums ir kritizēšana, mūžīgā ķildu un vainu meklēšana pie citiem, neapzinādamies, ka ar to visvairāk kaitē pats sev. Ir ļaudis, kuri nespēj būt augstsirdīgi, lēnprātīgi un laipni pret citiem, tiem zūd labā oma, ja kādu viņu klātbūtnē slavē. Nedzīvo dzīvi tikai jaunu meklēdams, vērodams citu kļūdas un neizdevības, tas tev nenesis ne mazākā labuma.

Apņemies nekad citus nepelt un nenosodīt un nerakņāties viņu kļūdās. Pelšana, tieksme uz zobgālibām un izsmieklu, traipu meklēšana pie citiem, tie ir ieradumi, kas tev pašam var būt visbīstamāki. Tie ir kā kaitīgs tārps, kas grauž pumpuru un augli. Tie padara tavu paša dzīvi rūgtu, neapmierinātības pilnu

un nelaimīgu. Atstāj to citiem, kuju nebūs trūkums. Kas arvien tiecas kādu notiesāt, tas iznīcina savu raksturu un kaitē savai veselībai.

Katrs cilvēks milē skaidrus, priecīgus, cerību pilnus ļaudis, neviens nemilē mūžīgi peļošo kritizētāju un nosodītāju. Visa pasaule milē vīru, kas ir pārliecināts par savas lietas pastāvēšanu un priecīgu nākotni, kas par cilvēkiem nedomā sliktāko, bet arvien labāko. Plāpas, kas savām mēlēm ļauj vaļu, paši mocās savas nelāgās dabas dēļ, un tad vēl brīnās, ka citi bauda dzīvi, bet pašiem tik maz tiek no savas.

Vienlīdz viegli dzīvot ir dzīvi, vērsot skatienu uz labo, daiļo, kā uz ļauno un nejauko; uz cēlo, kā uz zemo; uz gaišo un liksmo, kā uz drūmo un skumjo; uz cerību, kā uz bezcerību; uz lietu labo pusi, kā uz lietu ļauno pusi. Arvien piegriezti savu seju saulei ir tikpat viegli, kā noliekties ēnā. Tomēr tieši no tā atkarājas, vai tu esi apmierināts vai neapmierināts, laimīgs vai nelaimīgs, vai tu dzīvē ej uz priekšu vai atpakaļ, vai tev viss izdodas vai neizdodas.

Tā tad, mācies raudzīties uz gaismu. Atbidi no sevis visas ēnas, visus traipus, visu kroplo un neharmonisko. Turies pie patīkamā un sajūsminošā, tad visa tava būte raudzīsies uz pasauli gaišāku skatienu.

Daudzi domā, ka tie kļūs laimīgi, ja apstākļi mainīsies. Apstākļiem nav nekādas daļas gar to, kā kāds raugās uz tiem. Ja tu arvien jūties nelaimīgs, sūdzies par saviem apstākļiem, par savu nabadzību, tad tikai iedomā, ka tūkstoši būtu laimīgi, ja atrastos tavos apstākļos.

Ja tev līdz šim bija paradums — savus draugus, savus apstākļus, savu veikalu un vispār visu noniecināt, tad vienkārši apgriez lietu uz otru pusi; runā la-

bu par visu un par katru, un tu atzīsi, cik drīz tavas mainītās domas visu atmosferu ap tevi ir pārgrozījušas un uzlabo tavus apstākļus.

Apzinīgs vīrs nekad sev neatļaujas runāt un domāt noliedzoshi. Vārdi „Es nevaru“, ir vairāk kā iznīcinoši tavai apziņai, jo tā ir tava nespēka zīme.

Igns un drūms cilvēks visur, kur tas parādās, saindē gaisu, to piesātinādams ar smagām, nospiedošām domām. Sekmes un laime šādā atmosferā nevar zelt, cerība te nevar elpot, prieks nevar apmesties, neviens te nevar justies apmierināts. Katri smieklī tiek apspiesti, un liksmākā seja saviebjas. Mēs jūtam, ka dzīve kļūtu nepanesama, ja mums pastāvīgi te būtu jādzīvo. Kāds atvieglojums, kad tāds cilvēks mūs atbrīvo no savas klātbūtnes.

Cik daudz ļauna mēs varam padarīt vienā pašā dienā, te gaišai dzīvei uzmesdami drūmu ēnu, tur apslāpēdami liksmību, te iznīcinādami cerību, tur nokauddami kādu centību — vairāk ļauna, nekā veselā gadā varam atkal par labu griezt. Kā mēs izbitos, ja dzīvā ainavā redzētu savā priekšā to postu, pie kuŗa mēs visu dzīvi ar mūsu ļaunajām domām esam noziegušies. Te dūriens, tur sitiens, nežēlīgs, ļaunprātīgs izsmieklis, rūgta zobgalība, nelaipns spriedums, greisirdības vai skaudības jūtas, naidis, dusmas, atriebības domas, — visi šie veidi un stari iziet no daļa laba no mums un izpilda savu nāvējošo uzdevumu.

Ir netaišni kādu uzskatīt vainīgu, kamēr par viņa vainu vēl nav patiesu pierādījumu. Tev nav ne mazāko tiesību ar savām domām savu līdzcilvēku aizskārt. Tavas sliktās domas tev jāpatur pie sevis, līdz rodas vainas pierādījums.

Kamēr tu domāsi par kādu no šavām kļūdām, tik ilgi tu paliksi aiz sava darba spēju robežām un nevarēsi sasniegt savu augstāko un īsto mēru. Cik bēdīgi ir redzēt daudzapsološus jaunekļus un jaunas, kavētus vai traucētus savā attīstībā no tā, ka viņiem ir slimīgas un nepareizas domas. Aizdzen šos spokus, tavas laimes un sekmju ienaidniekus, izraidi tos uz visiem laikiem no tava prāta.

Ja pastāvīgi prātā nēsā slimības vai neveiksmju domas, tad tas atstāj pie zemes velkošu iespaidu uz visu veselo un stipro mūsos. Ja ļaudis to atzītu, tad tie nekad neapmestos savas būtnes zemākajā stāvā.

Kā var cilvēks būt brīvs, laimīgs un panākumu bagāts, kamēr viņu saista un vērzdina negatīva doma, ka viņš ir nabags, nelaimīgs un nekad nevar sasniegt to, ko citi. Kur viņam ņemt spēku vajadzīgām cīņām, ja viņš zaudējis pašātvību uz paša spējām un ir pārliecināts, ka visas izdevības ir tikai tādēļ pasaulē, lai tiktu no citiem izmantotas un no viņa nosebotas.

Kamēr viņam šīs sekmju nesasniedzības domas būs prātā, viņš pat nevar spēcīgi un enerģiski mēģināt piespieties, lai no šā stāvokļa atsvabinātos, viņš pat neuzticas sev, ka spēj atbīdīt šķēršļus no sava ceļa. Viņš neredz sev priekšā ceļu, uz kuŗa var likt kāju un uz kuŗa atkal atrast savu pašpaļāvību. Viņš negatīvi domā nabadzību, viņš runā nabadzību, viņš dara nabadzību, viņš sapņo nabadzību — un tad vēl brīnas, ka ir nabags un nelaimīgs. Viņš visu atgrūž, kas var vest pie panākumiem, un pievelk visu, kas sniedz neizdevības.

Nemocies ap to, kas nav grozāms, un nebīsties no tā, kas var notikt rīt. Nedomā daudz par tālo

nākotni, jo tā taču atkarājas no tā, kā tu sev izveido-
si šodienu. Mēs esam tas, ko mēs paši no sevis iz-
veidojam.

Sāpes.

Cilvēki cieš lielāko daļu tādēļ, kā tie baidās kā-
du iedomātu labumu pazaudēt, jeb viņiem ir kāds ie-
domāts ļaunums jāpanes. Atmet iedomas un bailes,
zudis gandrīz visas ciešanas.

Nav ne labas ne sliktas dzīves, ne labs ne ļauns ;
nav ne cieņas ne kauna ; nav ne taisnības ne netais-
nības ; kas vienam ir labs un taisns, otram ir ļauns
un netaisns. Tikai mūsu iedomas un spriedums pie-
šķir lietām un parādībām zināmas īpašības. Labais un
ļaunais pastāv tikai tavās iedomās un citur nekur.

Es piedzīvoju un zinu, ka iedomas ir varenāka
par īstenību.

Patiesībā nevar slavēt ne pelt cilvēka domas,
vārdus un darbus, jo ir pierādīts, ka šīs domas, vār-
di un darbi ir neatvairāmas un neizbēgamas sekas no
zināmiem cēloņiem. Cilvēku atbildība ir pilnīgi izni-
cināta pasaules visumā, visas mūsu kustības ir iespai-
dotas no iepriekšējām kustībām un padotas vispasau-
les kārtībai, kas vada un veido kosmiskos spēkus, un
sīkais mēchanisms, ko sauc par cilvēku, ir tikai kos-
miskā mēchanisma niecīga daļiņa.

Cilvēka iedomu horiconts ir pieredze un piedzi-
vojumi ; tālāk par pieredzi un dabu cilvēks nevar iet
arī savās iedomās. Cilvēks nav radītājs, viņš var

kombinēt, saskaitīt, atņemt, dalīt, reizināt, bet viņš nevar radīt iedomu pasaulē kaut ko, no nekā. Neviena plašā pasaulē nevar iedomāties krāsu, ko viņš nekad nav redzējis, neviens nevar iedomāties skaņu, ko viņš nekad nav dzirdējis, neviens nevar iedomāties garšu, ko viņš nav garšojis, viņš var no pieredzes kombinēt, bet nekādā gadījumā radīt no nekā kautko.

Esi vienaldzīgs pret sāpēm un ciešanām, dzīvē nevajaga pārāk jūtīgam būt. Nekas nedara lielu un stipru, kā lielas bēdas.

Cilvēki nav šķirojami pēc viņu prāta spējām vai rakstura, bet pēc tā, kā viņi skatās uz sāpēm, ciešanām un ļaunumu. Viens tuvojas savām ciešanām negribot un izmisis, otrs neapzinīgi, kā aitiņa, daži uzņem tās smiedamies un jautri, jo, ja ir ciešanas, tad dzīvei ir saturs.

Nelaieme ir mūsu labākā skolotāja un labākais draugs, ir spēka un izturības mēraukla. Cilvēks rada visslavenāko un visvarenāko taisni nelaimes un ciešanas spiests. Nelaime un ciešanas mūs māca saprast dzīves būtību.

Profesors Dr. Zauerbruchs saka, kā katram organismam ir īpaši organi, kas uzņem iespaidus. Vienkāršākā organismā šo funkciju izpilda viena vienīga šūniņa, augstākām dzīvībūtņēm šai nolūkā ir vesela nervu sistēma. Cilvēkam ir pat divas nervu sistēmas. Viena simpātiska vai veģetatīvā sistēma, regulē cilvēka iekšējās norises — vielu maiņu, elpošanu u. t. t., bet otra, kuņas pamats ir galvas kausa un mugurkaula smadzenes, kārtoti cilvēka sakarus ar ārpusauli.

Nervu sistēmas viena daļa kalpo vienīgi sāpju sajūtas aizvadišanai līdz smadzenēm. Šī sāpju sajūta ikvienā organā ir dažāda. Viegls pieskāriens, ko āda

tikko sajūt, vēderplēvei var būt ārkārtīgi sāpīgs. Bet var būt arī otrādi: griezienu, dūrienu vai citu kairinājumu, ko āda sajūt kā stipras sāpes, zarna nemaz nesajūt. Iekšējie organi savukārt ir ārkārtīgi jūtīgi pret citiem kairinājumiem — ikvienu gremošanas traucējumu zarnas sajūt kā stipras sāpes. Smadzenes nemaz nesajūt griezienu vai dūrienu, turpretim vismazākais traucējums galvaskausa asinsriņķošanā izsauc stipras galvas sāpes. Tā redzam, ka katrs orgāns atbild vienīgi uz pilnīgi noteikta veida kairinājumiem.

Visiem zināms, ka pastāv ne tikai tie nervu ceļi, kas ādas vai citu orgānu virspusē ved uz smadzenēm, bet arī citi, kas ved pretējā virzienā — no smadzenēm uz perifēriju. Tādēļ mūsu iedomas un gribas spēks caur mūsu smadzenēm var mazināt vai palielināt mūsu sāpes. Ikvienam ārstam zināms, ka var sajūt sāpes arī tāds cilvēks, kuŗa organismā sāpēm nepieciešamo fizioloģisko priekšnoteikumu nemaz nav.

Cilvēku izturēšanās pret sāpēm ir ārkārtīgi dažāda. Tas atkarājas no daudziem apstākļiem — no vecuma, rases, no temperamenta, rakstura u. t. t. Dažs cilvēks sāpēm ļauj pilnīgi vaļu, cits varonīgi panes visasākās sāpes ar iedomu un gribu. Cik bieži jau piedzīvots, ka cilvēks, kas nelaiimes gadījumā smagi ievainots atvests slimnīcā, atļauj ārstam bez jebkādas narkozes amputēt kāju vai roku, sāpes nemaz nesajūtot. Šie gadījumi liecina, ka aiz liela iedomas un gribas spēka un pašiedvesmas cilvēks sava ķermeņa sāpes vairs nesajūt.

Kad sajūt stipras sāpes, pamostas pašuzturēšanās dziņa. Sāpes ir ikviena ievainojuma un iekaisuma svarīgākā pazīme. Tikai no sāpēm cilvēks jūt, ka viņš saslīmis. Vesels cilvēks nemaz neapzinās, ka viņam ir sirds, nieres, plaušas un citi iekšējie organi,

Tā tad sāpes ir brīdinātājas, kas uzmodina slīmo orgānu saudzēt vai griezties pie ārsta. Sāpes ir lietderīgas, jo tās kalpo mūsu aizsardzei un pašuzturēšanai. Sāpes vienīgi atļauj noteikt slimības raksturu. Tādēļ arī ārsts nekad slimniekam nedod sāpes remdinošus līdzekļus, iekams sāpes nav kalpojušas kā slimības uzrādītājs.

Normālā dzīve prasa veselu cilvēku, bet veselam sāpju nav. Katram ārstam jāatzīst, ka ar iedomu, gribu un pašiedvesmi cilvēks savas sāpes var galīgi izbeigt, bet to cilvēku skaits, kas ar šo spēku var no sāpēm pavisam atbrīvoties, ir vēl līdz šim ārkārtīgi niecīgs.

Kad slimnieks baidas, tad viņam visniecīgākā operācija var būt bīstama, nelabvēlīga un ikviens ārsts no operēšanas atteiksies, iekams viņš slimniekam nebūs atdevis spēju sevi valdīt.

Sāpes, ciešanas un bēdas cilvēku ved pretim jaunai un lielākai dzīvei. Cik daudz ir gadījumu, kad pēc grūtas operācijas vai smagiem pārdzīvojumiem iestājas lielas pārmaiņas cilvēka personībā, rodas jauns dzīvesprieks. Visur lielais un cildenais vienmēr saistīts ar sāpēm un ciešanām, vienada mērā.

Tikai tā mēs drikstam vērtēt sāpes un ciešanas viņu kosmiskā nozīmē: sāpes ir nežēlīga, bet lietderīgā dzīves un dabas kartība, (likums) tapat ka pati daba, kalpodama mums, pret mums bieži ir nežēlīga.

Negrozamais likums rāda, ka ar šo pasauli mūs saista dzīvība un nāve, prieki un bēdas, veselība un slimība — sāpes. Tikai ta mēs parēizi sapratīsim šo dzīvi un tas jēgu.

Optimisms.

Optimisms ir pārliecība, kas ved pie mērķa. Ievērojami vīri ar vislielākām sekmēm ir arvien bijuši liksmi un gājuši pie darba ar smaidu sejā un panesuši vienādi ar jautru prātu katru dzīves pārmaiņu un gadījumu.

Augstākais spēks liksmām jūtām un domām ir tieši tikpat liels, kā drūmām.

Veselības uzturēšanai vai atdabūšanai viens no svarīgākajiem līdzekļiem ir jautra oma. Jautras omas iedarbība pastāv patiesā dzīves spēku pievedumā pa pareizu ceļu un līdz attālākām ķermeņa daļām. Jautra oma padara acis gaišas, vaigus sārtus, soļus spēcīgus un ierosina visus, dzīvi uzturošos spēkus: asins riņķo brīvāk, skābeklis iespiežas visos audos, veselība zeļ un slimība bēg. Nekas labāk nepalīdz tikt pie laimes un veselības, kā jautra oma. Nevajaga ļauties sevi ne no kā nospīest, visu kas atgadās, uztvert no labās puses. Cilvēks ar saulainu omu iegūst veikālnieciskus panākumus: ikviens laborāt ielaižas darīšanās ar jautriem cilvēkiem un novēršas pat no spējīgākā, ja redz to īgnu, sliktā omā.

Mēs jautro priecīgi apsveicam, jo tas vismaz uz brīdi dod mums atpūtu no sasprindzinājuma. Veikālnieks priecājas, gaidot kāda jautra aģenta ierašanos, un lieltirgotājs, kas to sūta, tikai tā jautrai omai ir pateicīgs par lielāku peļņu. Veikala komijs ar liksmu seju un priecīgu, patikamu balsi pārdod vairāk preces un pievelk vairāk pircējus, kā noskumis un sarucis komijs. Visas durvis atveras cilvēkam ar gaišu omu un viņu lūdz ienākt, sarūgtinātam un drūmam durvis ar varu pašam jāatver.

Emorija Bella raksta : „Kādu rītu uz darbu iedama, pēc tam, kad ilgāku laiku biju bēdīgi noskaņota, es apņēmos izmēģināt liksmās, optimiskās domāšanas spēku. Es teicu pati sev : cik bieži esmu novērojusi, ka priecīgai omai ir lielisks iespaids uz manu fiziķo labsajūtu : nu gribu izmēģināt, vai un kā tā iedarbojas uz citiem ; es gribu redzēt, vai varu citus ar pareizu domāšanu iespaidot. Es patiesi biju ziņkārīga. Kad nu gāju pa ielām, arvien ciešāk apņēmusies to izvest un pati sev iegalvodama un runādama, ka esmu laimīga un ka visi ir pret mani labi, tad, par lielu pārsteigumu sev, jutos it kā ķermeniski vieglāka kļuvusi, mana gaita bija cēlaka kā parasti, mani soļi vieglāki, man likās, it kā es lidotu. Es smaidīju.

Nonākusi veikalā, es apsveicu grāmatvedi ar jautru piezīmi, kādu citos apstākļos ne par ko nebūtu varējusi darīt, jo no dabas neesmu humoristīga : tas tūlīt mūs tuvināja uz visu dienu. Tā tad, uz viņu tas tāpat bija iedarbojies. Veikala priekšnieks bija darbiem apkrauts, norūpējies cilvēks, un piezīme, ko viņš man izteica par manu darbu, citos apstākļos būtu mani ļoti aizskārusi, jo esmu ļoti jūtīga ; bet šodien es apņēmos neļaut sevi ne ar ko izsist no manas omas un viņam mundri atbildēju. Krunkas uz viņa pieres izgludinājās un arī ar viņu mēs satikām labi visu dienu : neviens mākonītis to neapēnoja ne man, ne citiem. Laipnajā ģimenē, kur es piemitu, tāpat turpinājās ; un, iepriekš juzdamās tur sveša un viena, nu jutu līdzdalību un siltu draudzību. Ļaudis arvien tev nāk pusceļā pretim, ja tikai gribi papulēties tiem tuvināties.

Tā tad, ja tu mīlais draugs, domā, ka ar tevi neapietas pietiekoši labi, vai ka tev neklājas apmierinoši, tad ilgi nekavējies, bet saki pats sev : Es gribu un kļūstu jauns, jautrs un laipns, neskatoties uz stā-

vokli, omu un sirmiem matiem; ja arī vienmēr tā neiznāk, kā vēlos, tad tomēr gribu labi dzīvot un saules starus mest citu ceļā, jo, tikai otru darot laimīgu, pats var laimīgs kļūt. Tad tu redzēsi, ka tev visapkārt uzplaukst prieks un laime kā puķes, tev netrūks sabiedrības un draugu, un tu būsi apmierināts savā sirdī”.

Pasaule ir pilna bēdu un rūpju, posta un nelaiemes, Tai vajaga vairāk saules, vairāk liksmu, optimisku cilvēku, kas izstaro laimi, cilvēkus, kas citus paceļ, stiprina viņu drosmi un rāda ceļu.

Kas var novērtēt saulainas sirds vērtību, kuŗa visur, kur vien parādās, izplata laimi un prieku! Ikviens jūtas pievilkts no liksmas sejas un priecīgas omas un atbaidīts no drūma, saigūša, grūtsirdīga cilvēka. Mēs priedājamies par ļaudīm, kas ap sevi izplata liksmi. Nauda, mājas, īpašumi, visi ieguvumi ir nevērtīgi, salīdzinot ar šādām rakstura īpašībām. Šī spēja — izstarot sauli — ir pat lielāka vara nekā skaitstums, izglītība un bagātība, kopā saņemot.

Kādi dārgumi atrodas šādā raksturā. Cik vērtīgs mantojums ir šī spēja — savu apkārtni apgaismot, izkliedēt visas ēnas, atvieglot rūpju nospiestās sirdis, sniegt prieku katrai drūmai omai. Ja šis mantojums krīt kādai izcilai personībai, tad ar to vispār nav salīdzināmas nekādas citas vērtības.

Šo bagātību nav grūti sasniegt! Saules stars sejā ir tikai siltas, miļas, laipnas sirds atspulga. Priecīgs smaids, kas izdaiļo seju, ir tikai stars no saules, kas spīd sirdī.

Šo nenovērtējamo dāvanu mēs iegūstam, ja silti piedalamies katra cilvēka stāvokli, kuŗu sastopam, ja mēģinam caur cilvēka ārējo čaulu piekļūt viņa iekšējam kodolam, un ja mēs pret visiem cilvēkiem bez iz-

ņēmuma jūtam sirsniņu labvēlību. Tikai attīstot mūsu pašu labās īpašības, mēs esam spējīgi citos saprast un izcelt to, kas viņos labs un cēls. Nekas, veikalnieciski runājot, tā neatmaksājas, kā — citus padarīt omulīgus, priecīgus, laimīgus un apmierinātus.

Šādi saulaini cilvēki aizdzien grūtsirdību, skumjas un rūpes un bailes visiem, ar kuriem tie satiekas, kā saule izklaidē tumsu. Ja tie ienāk ļaužu pilnā istabā, kur patlaban sarunas apsīkušas un visi garlaidkojas, tad viņi pārvērs apkārtnei kā saule, kad tā pēc negaisa izlaužas caur tumšiem mākoņiem. Ikviens no ienācēja liksmuma ņem sev daļu, mēles atraisās, apsīkušās sarunas atkal turpinās, un gaiss pildās ar laimes un liksmes dvēsmu.

Ja tev šīs dāvanas nav no dabas dotas, tad tev vajaga un tu vari piespiest sevi visos cilvēkos redzēt tikai labāko, atrast viņu labās īpašības un pie tām turēties. Nedomā arvien par savām kļūdām, bet vēl mazāk par citu kļūdām. Katrā cilvēkā, ko sastopi, meklē labo un spēcīgo. Cieni šīs īpašības, priecājies par tām un, ciktāl iespējams, mēģini tās pie sevis atdarināt.

Ilgas.

Ko kāds gaida, to viņš iegūst. Ilgas, ko nesam sevī, tiekšanās, vēlēšanās nav tikai iedomas vien, bet ir ziņneši tam, kas var kļūt par īstenību. Ilgas ir mūsu spēju mērauklas. Pēc kā mēs nopietni ilgojamies un dedzīgi cenšamies, tas piepildās. Jo karstā-

kas ir mūsu ilgas un saprātīgāka mūsu vēlēšanās, jo ātrāk tās pāriet darbos un attaisnojas.

Iedomājoties un redzot sava prāta spoguļi lietas, pēc kuŗām dzenamies, mēs tās drīzāk sasniegsim, ja darbosimies saskaņā ar iedomām. Turi pastāvīgi prātā cilvēka ideālu, kāds tu gribi un varētu būt, tad tavas ilgas pārvērtīsies īstenībā. Nekad neuzkavējies pie citu vājbām un kļūdām.

Ilgām, vēlēšanām ir ārkārtīgs spēks. Ilgas, savienojoties ar zemapziņu, ierosina to. Par ieradumu palikušas ilgas, tiekšanās, vēlēšanās, cerības pāriet zemapziņas darbībā, kādēļ ir ļoti svarīgi redzēt prāta spoguļi, iedomāties lietas un parādības, kuŗas ilgojamies sasniegt, jau piepildītas, panāktas, ka mūsu laimi nekas vairs neapēno, jo zemapziņa ar laiku piepilda to, ko tai pastāvīgi saka.

Izkop tikai labas domas un ideālus. Tavas spējas augs un pieņemsies, ja tu domāsi tikai par to, kas tu gribētu būt, vai varētu tapt. Ieņemot tādu pozitīvu prāta stāvokli, tu varēsi ļoti viegli pārspēt visus ļaunumus.

Ja ideālu, kuŗu vēlamies sasniegt, dzīvi stādāmies priekšā un pēc tā dzenamies, tad sasniedzam to daudz ātrāk, jo zemapziņa daudz ātrāk iespaidojas. Karstas ilgas ar spēcīgu pārliecību, dod radošo spēku zemapziņai. Zemapziņas spējas pavairojas vai samazinās, skatoties pēc domu, jūtu un ideālu veida, kas mūs piepilda. Domā un runā tikai to, ko tu patiesi vēlētos redzēt piepildāmies. Mēs esam savu domu produkts.

Mūsu fantāzijas, iedomas un ideāli ir stiprākie rakstura veidotāji un tiem vislielākā nozīme mūsu dzīves uzbūvē. Jo augstāk tu tieksies, jo augstāk tu pa-

celsies. Tikai tas tiek celts īstenībā, kas papriekš iedomāts, redzēts prāta spogulī. Katrs, kas radījis ko lielu, ir to vairākkārt iepriekš izdomājis un dzinies pēc tā piepildīšanas.

Lasi tikai tādas grāmatas, kas uztur tavu centību, un satiecies ar cilvēkiem, kas ir to panākuši pēc kā tu tiecies. Prāta koncentrēšanai uz vienu vienīgu punktu katrreiz ir nepārspējams radošs spēks.

Tiekšanās pēc pilnības, kas mūsos mīt, mūs neviļ, bet tā ir zīme, ka mēs tiešām arī spējam tapt pilnīgi.

Visas abstraktās, psihiskās, prāta spējas un dāvānas, kas netiek lietotas un vingrinātas, panīkst. Ja tu kaut ko ilgojies un ar visu spēku pietiekoši neatlaidīgi un ilgi pēc tā tiecies, tad tu tam tuvojies un tam jātop tavam. Tas citādi nemaz nevar būt. Ja tavas slāpes pēc gudrības ir pietiekoši neatlaidīgas, tad tu kļūsi gudrs. Ko meklē, to atrod.

Visas zemes ilgas krūtīs deg! Ilgas pēc dzīvības, ilgas pēc sirsnības, ilgas pēc draudzības, ilgas pēc mīlestības, ilgas pēc laimes. Ilgas pēc sirds siltuma. Jūtas sasilda. Dzīves kalnā kāpējam jūtu siltums ir vairāk vajadzīgs kā jebkuram citam. Sevišķi nepieciešams tas ir tādām, kas citus grib dzīves kalnā vest. Nav gadījums, bet psiholoģiska nepieciešamība, ka visi cilvēces lielie vadoņi ir bijuši cilvēki ar siltu, pat karstu sirdi.

Pašpaļāvība.

Ja cilvēks ar uzņēmību ķeras pie kādas lietas, tad labi panākumi sagaidāmi tikai tad, ja viņam būs stipra pārliecība un cerība uz šo lietu. Ja mēs aplūkojam cilvēku lielos sasniegumus, tad redzam, ka viņu izcilā īpašībā vienmēr bijusi pašlaušanās ar enerģisku gribu un neatlaidību vienīgi uz saviem spēkiem.

Cilvēks, kam ir visstiprākā pārliecība uz savām spējām uzsākto novest līdz galam, visdrīzāk tiks uz priekšu, kaut arī viņa pašpaļāvība citiem izlikšies pārdroša un neprātīga. Cik laika velti neizšķiestu tāds, kas teiktu: Ko tur vēl pūlēties un mēģināt? " Daži droši uzstājas un tiek uz priekšu, citi turpretī gaida, lai tos atrod, kas nekad nenotiek.

Ja tu pats sevi nenovērtē pietiekoši augsti, bet vēl sevi pazemo, tad vari būt drošs, ka neviens cits neuzņemsies pūles tevi paaugstināt vai pārbaudīt, vai tavs pašnovērtējums nav par zemu. Cilvēks, kas par sevi nav labās domās, patiesi nekad lielu nesasniedz. Mēs nevaram vairāk sniegt nekā paši no sevis sagaidam.

Pašpaļāvība ir visu spēju pamats, Pārliecībai, ka mēs kādu lietu spējam izveikt, ir milzīgs spēks mūsu zemapaņģinā. Pat rikšotājs zirgs nedabūs godalgu, ja tam sabojās pašpaļāvību. Cilvēki, kas šo zirgu gatavo uz skriešanos, to zina, un tādēļ visiem līdzekļiem cenšas uzturēt tā pašpaļāvību, jo tā ir svarīgs faktors godalgas iegūšanai. Cilvēkiem, kas guvuši labus panākumus, ir vienmēr bijusi stipra pašpaļāvība uz sevi, uz saviem spēkiem un uz cilvēces nākotni. Pašpaļāvība ar ģenialitāti ir cieši savienotas.

Viena no teoloģijas radītām nelaimīgām iedo-

mām ir tā, ka cilvēks tālā senatnē ir bijis pilnīgs, bet tad kļuvis jauns. Patiesībā tomēr ir otrādi: cik tālu mums vien zināma cilvēka visvecākā vēsture, viņš sākmā atradies uz ļoti zemas attīstības pakāpes un pamazām gājis uz augšu. Es nezinu, kas vēl labāk varētu cilvēku pasargāt no zemiskā un nekrietnā, kā ieradums — skatīties uz sevi ar pašpaļāvību un cienību.

Pie liela darba cilvēks stājas stipras pārliecības pamudināts un nešaubās, ka uzsāktais darbs dos labas sekmes. Nebīsties no sevis prasīt par daudz; tev palīdzēs zemapziņa, kas tevī mājo un kuru tu pats vēl nepazīsti.

Cilvēks, kam ir katru rītu pašpaļāvība, domā, ka šodien viņš veiks vislabāko darbu, uz kādu vispār spējīgs, un ka nekādas iekšējas omas un ārēji apstākļi viņu nespēs aizkavēt to darīt. Cik lepns var būt tas, kam nav bailu, bet ir drosme.

Ir taisnība, ka pašpaļāvība, pašapziņa un pašuzticība, kas vīrus paceļ pāri miljoniem vergu, pieder pie augstākiem izglītības sasniegumiem, bet tas ir katra liela panākuma priekšnoteikums, un ar pareizi virzītām pūlēm katram sasniedzams. Ja mēs to esam sasnieguši, tad mums vairs ilgāk nav jāapskauž tie lielie vīri, kas mūs pārsteidz ar savu varas, miera un nesatricināmās drošības iespaidu un kuņģi tiecas uz savu mērķi, kā debesu ķermeņi savā gaitā. Arī viņi ir tikai mācījušies uztvert pareizās domas, uzveikt savu omu un līdz ar to cilvēkus un apstākļus. Mēs varam viņiem līdzināties, ja tikai gribam.

Zem ārējā spiediena attīstīties un sevi audzināt, tā ir vislabākā disciplina pasaulē. Tu zini, kas ir pareizais, un kas tev jādara, ja arī tavš prāts uz to netiektos. Tad tieši ir īstais laiks saņemt sevi rokās

un noteikti ķerties pie sava uzdevuma, cik grūts vai nepatīkams tas arī liktos. Uzturi šo stingro disciplīnu dienu dienā, un tu drīz iemācīsies visu mākslu mākslu : būt pilnīgi kungs, valdnieks pats pār sevi.

Pašpaļāvīga izturēšanās atstāj uz citiem apburošu iespaidu. Ja tu šo izturēšanos vari iegūt un piesavināties, tad būsi pārsteigts, cik ātri tā izstaro uz citiem un panāk, ka par tavām spējām — izvest uz sāktu lietu, rodas vislielākā paļāvība. Uz to dibinās ļaužu pārliecība, ka tu vari ko veikt, uz to dibinās arī tas, ka tev dod kredītu.

Cilvēki, kuriem ir paļāvība pašiem uz sevi, mēdz būt spēcīga, apsološa, apgalvojoša, apliecinoša rakstura ļaudis. Kam ir sajūta kādā lietā būt meistaram un to pārvaldīt, pie tā viss, ko viņš runā un dara, iedarbojas kā uzticēšanās un pārliecības izstarpjumi. Ja kāds par viņu gribētu šaubīties, tad tam pašam pieliptu šī neatlaidīgā pašpaļāvība, un viņš to uzņemtu kā spēju un drošības pierādījumu. Ļaudis labprāt uzticas tādām, kas pie viņiem nāk ar noteiktu plānu, kas zina ko grib, kas nekad nešaubas, bet tūlīt ķeras pie darba.

Ja cilvēks iet uz augšu ar saviem spēkiem, tad pasaule to vēl bīdīs; ja viņš iet uz leju, tad tā viņam dos vēl kājas spērienu; ja viņam nav uzticības pašam pret sevi, tad neviens viņam neuzticas.

Mēs nevaram citādi, mums jāapbrīno cilvēks, kam ir paļāvība pašam uz sevi. Tādu nevar aizsmiet, ne atrunāt no viņa pasākuma. Ne naudas trūkums viņam atņem drosmi, ne neizdevības baida, ne arī kāds grūtums viņu par mata platumu spēj izsist no viņa virziena. Lai nāk kas nākdams, viņš iet uz priekšu, skatienu nenovērsis no sava mērķa.

Dzīve ir pārāk īsa, un pasaule pārāk nodarbinā-

at, lai ikreizes izpētītu, cik tālu kāds ir sagatavojies un spējīgs izvest to, uz ko tas piedāvājas; tādēļ caurmērā pieņem to novērtējumu, ko kāds cilvēks pats dod, un tik ilgi, kamēr tas nemaldina uzticēšanos. Mēs ne uz britiņu nedrīkstam ļaut šķobīties savai pašpārliecībai, vienai, cik tumšs arī nav ceļš mūsu priekšā.

Ja tev trūkst pašaušanās pašam uz sevi, kā tad tu vari gaidīt, lai citi uz tevi pašautos? Kad tu iegūsi pašaušanos uz sevi, tad un tikai tad šī pašpaļāvība var izplatīties visos tavos darbos, vārdos un domās. Tev ir vienīgais pienākums pret sevi — pabalstīt to pārliecību, to pašaušanos uz savām spējām, kuru tu jūti.

Ja tu, kaut arī tikai uz acumirkli, pielaidīsi domas, ka varbūt tu nebūsi spējīgs izpildīt tev priekšā liktos prasījumus, tad tavas šaubas par tām spējām tūlīt telepātiski pāries uz jautātāju, un viņš dabūs no tevis sliktu iespaidu, un tu kārto vietu vai darbu nedabūsi.

Būt pašpaļāvīgam nenozīmē, ka vajaga pārvērtēt savas spējas, vai ar nodomu tās pārspilēt. Nevajaga vienkārši dot vietu šaubām tanis gadījumos, kad tu jūti un esi pārliecināts, ka vari izpildīt zināmu vietu vai darbu. Vienmēr izrādas, ka pašaujoties uz savām spējām, var izdarīt arī īstenībā, ko apņēmieš. Paļaušanās uz savām spējām rada spēku un varu.

Ja tev nav pašpaļāvības pašam uz sevi, tad viss ir zaudēts.

Pašlepnums.

Katra pašlepnums saka, ka vajaga iegūt cienību un neatkarību, iegūt pasaulē nozīmi, just sevi spēku kāpt uz augšu, būt patstāvīgam. Ir liela kļūda ja mēs pat neiedrošināties vēlēties labklājību, prieku un laimi. Lielākā dzīves māksla ir — zemapziņas spēka straumi pilnībā vērst uz sevi un lietderīgi to izlietot.

Kad mēs atzīstam, ka viss nāk, iztek no zemapziņas avota, tad mēs nokalpināsim to un uzskatīsim par netaisnību un lieku izmantot otru cilvēku. Katra laba, cēla doma, vēlēšanās, vārds rada cēlas, labas sekas. Mūsu prāta ainām vajaga saskanēt ar to īstenību, kuŗu vēlamies redzēt.

Ikviena cilvēks ir nācis šinī pasaulē ar pilnīgi vienlīdzīgām tiesībām iekārtojot ar savām personīgām spējām, uz sava rēķina baudu, labklājību, dzīves prieku un laimi, izmantojot savu zemapziņu.

Dažiem vēl tiek iepotēta muļķīga ticība, ka pasaulē jābūt zināmam skaitam nabagu, kuŗiem lemts dzīvi pavadīt trūkumā. Nevienam nav jābūt nabagam. Nabags ir tikai tas, kas pats aktīvi nevēlas un necinas, jo dzīve ir pastāvīga cīņa.

Ko mēs dzīvē sasniedzam, iet pa mūsu domu, vēlēšanos un cenšanos vārtiem, un no tā, cik labi šie vārti ir atvērti, atkarājas sasniegto mērķu pilnība. Tev nav tiesības nevienam citam pārmetēt par neveiksmēm, kā sev pašam, jo sasniegtais ir tikai tava paša domu produkts.

Savas spējas mēs novērtējam vienmēr par daudz zemu. Maini savu stāvokli, skaties ar pašlepnumu un

brīvi uz dzīvi. Cilvēkam, kam ir pašāvēība uz saviem spēkiem, klāsies arvien labi. Mūžīgas rūpes un bailes padara prātu vēl smagāku un laupa nevien laimi, bet arī spēku ko iegūt. Ko mēs sagaidam, tas nāk. Nevar klāties labi tam, kas domā, ka tam klāsies slikti.

Māja vispirms tiek uzcelta arhitekta domās un tikai tad to veido īstenībā. Mēs visi esam būvētāji. Lai ko mēs arī izvestu, mūsu domas iet vienmēr mums pa priekšu.

Cilvēks, kas tic liktenim, ka tas vairs netiks uz augšu, ļoti noziedzas pats pret sevi, jo pilnīgi aizmirst novērtēt savus spēkus.

Godkāriba.

Apkārtne, kurā attīstās godkāriba, atstāj lielu iespaidu uz iedomām, smadzenēm un zemapziņu un liek tām attīstīties zināmā virzienā. Zēnā, kurš dzimis un uzaudzis maz apdzīvotā apvidā, attīstās sevišķi kāds zināms talants, vai tas paliek pavisam neattīstīts, jo trūkst vajadzīgā ierosinājuma. Turpretim, ja viņš nokļūst pilsētā un viņa godkāriba sāk darboties, tad var pārvērsties visa viņa uzbūve un raksturs.

Cik bieži tādās piepežas pārgrozības mēs sastopam skolā un augstskolā ar jauniem cilvēkiem. Satiekoties ar citiem biedriem, tajos attīstās godkāriba, tie sāk sajust sevī spēku, par kuŗu tiem līdz šim nebija ne jausmas. Tā viņu dzīves gaita pēkšņi ņem citu virzienu.

Ir bijuši arī daudzi tādi gadījumi, kur snaudošs talants sāk attīstīties līdz ar dzīves vietas un nodarbošanās maiņu.

Lielākā daļa cilvēku neprot cienīt godkāribu. Pareiza godkāriba ir laba un slavējama. Mūs nemītiģi dzen uz priekšu un uz augšu. Kosmiskais spēks, kas mums liek dzīties viēnmēr uz ko labāku un nēļauj mums apmierināties ar mazvērtīgiem sasniegumiem. Tā ir godkāriba.

Lielākais vairums cilvēku, kas piedzīvo neizdošanos, ir iesākuši ar to, ka šaubījušies par savām spējām, vai viņi savu lietu patiesi izvedīs. Šis šaubas pieder pie neizdevību ģints un jā tās reiz ielaistas mājā un netiek dzītas prom, tad tās ieved vēl citus ģints locekļus. Ja šie viesi reiz tavā prātā un zemāpziņā ieperinājušies, tad tie vēl dod gultas vietas septiņiem citiem līdzīgiem ļaunumiem, un tad pēdējais sveiciens godkāribai un centībai! Visas ilgas pēc laimes un sekmēm ir veltīgas, kamēr tu mitini sevi šo sliņķu un nelaiimes putnu sabiedrību: tie patērē visu tavu enerģiju un izposta katru spēku, kas tevī mīt un varētu vest pie panākumiem.

Es viēnmēr dođu priekšroku godkāribai, jo civilizāciju ir veicinājusi godkāriba, nevis pašreizējās nās un pašpazemošanās.

Godkārigais sasniegs šprausto mērķi arvien ātrāki nekā glēvais.

Apziņa, ka proti vairāk par citiem — ir patīkama.

Aiz godkāribas tik vēlās zināt to, ko citi nezina.

Apņemšanās.

Tikai tas patiesi var, kas domā, ka viņš var! Pasaule dod vietu tikai uzņēmīgājam vīram, kas smejas pār šķēršļiem, kuŗi citus aiztur. Apņemšanās un pašlaušanās uz sevi ir sekmju pamats. Tās stiprina spējas un desmitkārt pavairo enerģiju.

Tavas domas nekad nevar iedarboties pāri tavas pārlicības, tavas apņemšanās un tavas pašāvības robežām. Daži cilvēki nemaz netiek pie spēcīgas un dziļas pārlicības. Ja tie izšķiras par kādu virzienu, tad viņu apņemšanās ir tik vāja, ka pirmais kavēklis, uz ko tie atduras, jau viņus novirza sāņus. Viņi padodas katram pretiniekam, kas citādos uzskatos; viņi ir viegli iespaidojami un nepaļāvīgi, viņiem trūkst apņemšanās spēka.

Kur tāds cilvēks ir lietojams, kam nav apņemšanās? Ja visas viņa pārlicības ir tikai paviršas, tad nekur viņu neņem nopietni un neviens viņam neuzticas. Parasti viņš var būt tas, ko sauc par lāga vīru, bet tāds nevienam neiedveš uzticēšanos. Ja mūsu pārlicība netop par daļu no mūsu dzīves, tad mēs nekur dzīvē netiksim. Tikai uz to cilvēku var pašauties, kuŗa pārlicība dzinusi saknes visdziļākā zemē, un kuŗš ir stiprs un izturīgs savās apņemšanās. Tikai tādam ir iespaids, un tikai viņš stāv pāri citu cilvēku iespaidiem.

Ja jaunie ļaudis pazītu pārlicības spēku, kuŗa būtība nes atziņu, ka cilvēks jau ir tas, par ko viņš grib iedomās tapt, ka viņš var to, ko grib darīt, tad tas viņu dzīvei dotu gluži jaunu virzienu: tas viņus paceltu pāri lielākai daļai rūpju un slimību un uznesu viņus augstumos, par kādiem tie tagad pat sapņot neuzdrošinās.

Neviens šini pasaulē neko nerasniedz, ja viņš kaut kā nepārliecinājas, ka viņš var izvest to, ko apņēmis. Ir gandrīz neiespējami atturēt cilvēku, kas pārliecināts, ka savu nodomu izvedis, ka ir spējīgs veikt visus kavēklus, kas tam stāties ceļā, un ka viņš ir pārāks par savu apkārtni. Pastāvīga mūsu spēju apliecināšana kādas lietas izvešanā un apņemšanās to darīt, nes mūs pāri visām grūtībām, ļauj mums nicināt visus šķēršļus un izsmiet visus nelaimes gadījumus un dod mums spēku mūsu darba nobeigšanai.

Pārliecība, apliecināšana un apņemšanās stiprina drosmi, un drosme ir pašāvības mugurkauls. Ja kāds nokļūst sliktā stāvoklī un saka: Man jātiek cauri, es gribu tikt cauri, es varu tikt un tikšu cauri, tad viņš spēcina ne tikai savu drosmi un pašpaļāvību, bet arī vājina visu, kas strādā preti viņa uzvarai.

Grūtu uzdevumu tu vari veikt vienīgi tikai tad, ja esi pozitīvā stāvoklī, nekad negatīvā. Valdoša cilvēka spējas visas ir noteicošas, apliecinošas, pozitīvas, kā pamats izpausmei un lietā likšanai. Kam šo īpašību nav, tas nekad nevar ieņemt vadošu vietu, tam jāpaliek kāda cita piedēklis, vai atdarinātājam, kamēr tas savas domas nav pārvērtis no noliedzošām, negatīvām par apliecinošām, pozitīvām. Tikai drošajam un apņēmīgajam pieder pasaule.

Esi pilnīgi pārliecināts, ka nevienam nav vairāk tiesības uz dzīvi un labklājību, kā tev. Vēli pats sev laimes, ka esi tieši istā laikā un istā vietā dzimis, ka tev ir noteikts uzdevums, kuŗu neviens cits nevar izvest, ka tu esi laimīgs, ja tev ir izdevība, veselība un izglītība izvest tieši to, kas ir tavs uzdevums. Tava dzīve ir brīnišķīgi jauka, tieši tādēļ, ka tā ir vienreizīga, ka tā neatkārtojas un pieder tikai tev un nevienam citam. Esi pārliecināts, ka zemapziņa, kas tev

dod ilgas, dos arī spēkus savu mērķi sasniegt, ja tu pie tās grieziesies.

Lielu atbalstu tu droši atradīsi šādi. Iesāc katru dienu ar to, ka virzi savu prātu uz sekmēm un sasniegumiem, piepildīdams to laimīgām un harmoniskām domām, kas izteiktas noteiktās formulās.

Ja tev ir tieksme — šaubīties par savām spējām, tad vingrinies cieši un ilgstoši veicināt pašpaļāvības domas. Šī spēka un pašpaļāvības satveršana, šī pilnīgā uzticēšanās sev, tas tev nevar tikt atņemts, tas padara tevi spēcīgu un ļauj tev izvest droši un viegli visu, ko tu uzņemos.

Tu drīz redzēsi, ka turēšanās pie šādām domām pārmaina visu tavu dzīves uzskatu. Visiem uzdevumiem tu pieiesi no pilnīgi jauna viedokļa, un dzīve tev iegūs pavisam citādu izskatu. Šī pastāvīgā apņemšanās, ved tevi saskaņā ar tavu apkārti, taviem apstākļiem, dod tev apmierinājumu un laimi un ir vislabākais līdzeklis — uzturēt vai stiprināt tavu veselību. Apņemšanās palīdz attīstīt tavu personību un iegūt personības spēkus. Apņemšanās padara tavas domas dzīvākas, uztur tavas smadzenes skaidras un ar to palīdz tev spēcīgāk domāt un noteiktāk rīkoties.

Ja tev kāda īpašība trūkst, tad tu vari to attīstīt un iegūt ar neatlaidīgu vingrināšanos. Ja tu kādā sirds kaktiņā esi glēvs, tad tu savu drosmi vari ar to stiprināt, ka pastāvīgi skaļi apgalvo, ka esi pilnīgi bezbailīgs un drošsirdīgs un ka tev nekas nevar notikt. Neaizmirsti, ka bailes ir tikai briesmu iedomas, un ja tev ir droša pašaušanās, tev nekā nav jābaidas.

Ja tu esi pilnīgi par to pārliecināts, ka tikai viens cēlonis, viens nolūks, viena patiešība valda pasaulē (tikai dažādās formās) un ka viss, kas liekas

tam pretīm stāvam, ir tikai cilvēku iedomas, cilvēciski jēdzieni, tad tev zudīs katra baiļu sajūta, un tu iegūsi drosmi. Patiesībā ne zemapziņā, ne dabā nav laba un ļauna, ir tikai viens iemesls.

Tas ir pārsteidzoši, ka visi spēki, kas mūsos snauz, pamostas un nāk mums palīgā, tiklīdz esam apņēmušies ar nelokāmu gribu censties tikai pēc viena liela mērķa. Cilvēks jūt sevī varenu sparū, kas atraisa viņa miesas un prāta spējas.

Lielākais dzīves mērķis ir pašattīstīšanās.

Iespaidi.

Katrs cilvēks rada ap sevi ipatnēju gaisa strāvu jeb atmosferu: šo atmosferu pilda viss, kas viņam ir, viņa griba, vēlēšanās un centieni un to noteic domas un zemapziņa, kas vada viņa darbību. Iespaidi, kādu cilvēks atstāj uz visiem, kas tam tuvojas, stāv sakarā ar šo atmosferu: cilvēka iekšējā būtība izpaužas katrā viņa darbībā.

Tu atstāj uz citiem tieši tādu iespaidu, kādu uz tiem atstātu tavš „Es“, ja tas atrastos atklāts viņu priekšā. Tas, ko tu savos sirdsziņumos domā, veido un maina citu spriedumu par tevi. Viņi sajūt tavu domu veidu, vai tās ir spēcīgas, vai vājas, tīras, pacilājošas, cēlas, vai zemas un nelietīgas. No mēmiem izstarojumiem, kas iziet no tevis, viņi noteic ideālo būtību, kuŗu tu sevī nes, un tā viņi tevi novērtē. Šo pārliecību, kuŗu tie iegūst no tava neizteiktā iespaيدا,

viņi varbūt vēl arī tad patur, kad tu viņus gribi pārlicināt ar izteiktiem vārdiem pār pretējo. Mēs izstarojam tikai paši sevi.

Vislabāk mēs varam novērtēt iespaidu, kādu atstājam uz citiem, jā izpētām, kā citi iedarbojas uz mums. Mūsu patiesos draugus mēs pazīstam no domām, kas no tiem staro uz mums. Mēs zinām, ka tiem ir pret mums laipnas un augstsirdīgas sajūtas, lai ko mēs būtu sliktu darijuši; šīs sajūtas pastāvīgi iestaro mūsu apziņā.

Nav svarīgi, cik laipns, labvēlīgs, vai cik apdomīgs kāds cilvēks pret mums izturas un izrādas: ja viņam ir naidīgas vai ļaunas domas pret mums, ja tam ir kaut kas pret mums, ja viņš vispār patiesībā ir cītāds, kāds isliekas, tad mūsu iekšējā sajūta redz cauri šai maskai un atklāj tās isto būtību, un kamēr viņš vēl domā mūs maldināt, mēs jau jūtam viņa isto dabu.

Daži cilvēki mūs iespaido kā dziedinošas zāles vai kā atsvaidzinošs vējiņš. Viņu tuvumā mēs jūtamies, kā no jauna piedzimuši: tie ierosina mūsu domas, uzasina visas mūsu spējas un pārdomas, viņi atver mūsu vārdu un jūtu aizsprostu un pamodina mūsos dzejnieku, domātāju vai mākslinieku.

Piederī pie tiem, kas vienmēr izstaro un izdala sekmju, veselības un prieka domas, pie tam ne skopi un siksti, bet devīgi un laipni, tāpat kā roze rāda savu daiļumu un izplata savu smaržu visiem bez izņēmuma. Tie ir cilvēki, kas patiesi savas nastas un dzīves grūtumus sev un tev atvieglina.

Kad pasaule reiz sapratīs, ka optimiskas un mīlas domas patiesi iespaido un dziedē, ka skaistuma, saskaņas un patiesības domas arvien pacilā, padara skaistu un cēlu, tad reiz zinās istās dzīves patieso noslēpumu.

Pasaulē nav nekā, kas cilvēku var padarīt spējīgu, kamēr viņš pārliecināts un domā, ka nespēj. Vai ir kāds ceļš, pa kuŗu cilvēks var soļot uz sekmiem un labklājību, kamēr viņš domā par neizdevībām, runā par tām un dzīvo tātās? Neviens nevar iet reizā divos pretējos virzienos.

Pirms tu neizsvītrosi no savas dzīves vārdnīcas vārdus: „es nevaru“, „bailes“, „ienaid“, „skaudība“, „greizsirdība“, „liktenis“ un vēl citus, tu nekad netiksi kalngalos. Tu nevari kļūt spēcīgs, kamēr esi pilns parliecības, ka esi vājš, un tu nevari būt laimīgs, kamēr arvien kavējies domās, cik nelaimīgs tu esi. Nekas tā nenovājina cilvēka „Es“, nekas viņu nepadara tik nespējīgu ko nobeigt, kā nemitīga atzišanās paša vājībā vai šaubas par savām darba spējām.

Kopš tā brīža tu esi pazudis, kad atzīsti savu vājību un pieļauj savu uzveikšanu. Viram, kas savu spēku ir zaudējis un cīņu atstājis, nav vairs nekādu cerību. Tu nevari būt vairāk kā tas, kas esi domās un pārliecībā, tu nevari būt citāds par to, kādu sevi iedomājies. Pasaulē nav zāļu, kas tevi dziedētu no šīs slimības, kamēr tavas domas nemainās. Katrai tavai domu maiņai seko arī tava ķermeņa sastāva maiņa. Te nav ne mazākā noslēpuma, viss notiek pilnīgi dabiski un var tikt noteikti zinātniski izskaidrots.

Cilvēki, kuŗi dara lielas lietas, ir stipri pārliecībā. Viņiem piemīt liels apliecināšanas spēks. Viņi nepazist noliegšanu. Viņu pārliecība par savām darba spējām ir tik liela, ka pretēja iespējamība viņus nemaz neskaŗ. Ja viņi kaut ko apņemas, tad ir pārliecināti, ka to arī izvedīs. Viņiem nav ne mazāko šaubu un bailu, lai arī citi zoboŗas un sauc viņus par trakiem pārdrošniekiem. Visi lieli cilvēki, kas lauŗi progresam ceļu, ir uzskatīti kā pārdrošnieki. Par tagadējiem

panākumiem mums jāpateicas šādu cilvēku lieliskai pašpaļāvībai un nesatricināmai pārliecībai savam dzīves uzdevumam.

Kas būtu noticis, ja Koperniks un Galilejs būtu savam darbam atmetuši ar roku tādēļ, ka viņus nolamāja par trakiem pārdošniekiem un vājprātīgiem. Šīs dienas zinātne pamatojas uz viņu nesatricināmo pārliecību, ka zeme griežas ap sauli un ne otrādi. Kas būtu noticis, ja Kolumbs būtu atmetis ar roku savam pasākumam un būtu zaudējis uzticību sev pašam tādēļ, ka Eiropa smējās par viņa pārdošību? Kas būtu noticis, ja Aleksandrs Grahams Bells būtu pazaudējis savu pašpaļāvību, kad savu pēdējo dolaru bij izdevis par telefona izmēģinājumiem? Arī viņu pasaule nosauca par traku pārdošnieku.

Nesatricināma paļāvība un stingra griba ir radoši spēki, kurpretim neuzticēšanās un šaubas iedarbojas tieši postīši. Stipra pārliecība sev pašam iznīcina visas šaubas, visu nedrošību, visu, kas prātu atvelk no kādas lietas, un stiprina enerģiju uz visu prāta spēju koncentrēšanu vienā punktā: tā tiek iespējama neatlaidīga uz priekšu iešana vienā virzienā, bez spēka novirzīšanas un izklaidēšanas.

Visi atklājeji, izgudrotāji, kara vadoņi ir apdāvināti vai attīstījuši neuzvaramas pašu uzticības, pašpaļāvības, pašapziņas spēkus. Ja mēs turpretim vērīgi aplūkojam cilvēkus, kuriem kaut kas nav izdevies, tad arvien atrodam, ka viņu uzticība uz sevi ir bijusi vāja un ka viņiem trūkusi tā spēcīga pašpaļāvība, kas ir īpatnēja visiem panākumu bagātiem cilvēkiem. Fakts, ka cilvēkam ir neuzveicama pārliecība pašam uz sevi, jau ir pietiekošs pierādījums, ka viņš spēj izvest to, ko grib izvest.

Nelauj nevienam, arī sev pašam ne, laupīt savu

pašpaļāvību, jo tā ir visu panākumu pamats. Ja tu to zaudēsi, tad viss sabruks. Pašpaļāvība, neaprobežota pārliecība sev pašam, dažreiz pat līdz pārdrošībai, — tā ir noteikta prasība katram lielam uzņēmumam.

Ši pārliecība ļauj arī cilvēkiem ar mazākām spējām sasniegt lielas lietas, jo tā izslēdz katru sekmju lielākos ienaidniekus: bailes, šaubas un nedrošību. Ir jābūt drosmei, citādi nekāds darbs nav iespējams.

Kam ir pārliecība, ka viņš ir savu iedomu un domu kungs, tas tāds arī kļūs, ja viņš tāds vēl nav.

Pašsavaldīšanās.

Cilvēka laime un labsajūta lielā mērā atkarājas no viņa pašsavaldīšanās spējas, un, varbūt durvis uz laimi būs uz visiem laikiem aizslēgtas tam, kuŗš neprot valdīt pār sevi.

Cilvēks nedrīkst būt pārāk jūtēlīgs, to atgādina visas neērtības, kuŗas viņam tādēļ uzbrūk. Tas, kam nepadodas un ko nepieļauj mūsu prāts, atstāj niecīgu vai nekādu iespaidu un nepadara mums ļauna. Laime ir un paliek cilvēka dziņas un darbības gala mērķis. Laimes veicināšana ir pilnības galīga mēraukla.

Tiešām, mākslai valdīt pār sevi ir liela vērtība un nozīme. Prašanās — vienaldzīgi izturēties pret dzīves nejaušībām — pastāv cilvēka laime, un nelaimīgākais cilvēks ir tas, kas neprot panest nelaimi. Briesmīgākais laimes ienaidnieks ir pašsavaldīšanās trūkums. Visi prātnieki šinī ziņā ir viens prātis.

Gribas spēks, nozīmē: stipru vēlēšanos un iespēju darboties zināmā virzienā vai tiekšanos sasniegt noteiktu mērķi, lai to piepildītu.

Cilvēks ir vienīgi pats savas laimes vai nelaiemes kalējs. Cilvēks var noteikti pats sevi veidot un pār sevi valdīt ar savām iedomām, vēlēšanos un gribu, kad tās pāriet aktīvā darbībā un ir kāds atgadījums, kas ierosina un parāda pareizu ceļu. Cilvēks dara jaunu vienīgi aiz nezināšanas, vai tas viņam atmaksājas.

Katrs no mums būs novērojis, ka cilvēks, šaubīdamies par kādas lietas seknīgu izdošanos, vai baidīdamies no neizdošanās, vienīgi ar to vien ir zaudējis iespējamību to panākt. Vāja griba ir slinkums rīkoties.

Kad ār pasaule ir cilvēku pārliecinājusi par kādu lietu, parādību vai notikumu, tad viņam jāpieliek visas pūles pieņemtā nolūka sasniegšanai, tanī pašā laikā rūpīgi izvairoties no visa, kas var vājināt viņa tieksmi vai darbības iespējamību.

Katra parādība dabā norisinās nepieciešamības dēļ un pastāvīgos apstākļos. Svarīgs zinātnes pamata likums ir, ka lai norisinātos parādība, ir tikai jāzina nepieciešamie apstākļi vai nosacījumi, kādos šī parādība parasti norisinās, un tad, ja protam piespiest šos apstākļus darboties, mēs iespējam vadīt vai novērst to parādību, kas no tiem atkarājas.

Lai doto iespaidu pastiprinātu, vajaga pēc iespējas koncentrēt savu uzmanību, un, otrādi, lai zināmu sajūtu aizraidītu, vajaga novērst uzmanību, kas vislabāk sasniedams, vērsot uzmanību uz citu pusi, iedomājoties ko labu jaunā vietā.

Uzmanību saista ziņkārība, jauna neparasta gai-

dišana, patikas, prieks, ciešanas, bauda, ideja un ieradums. Uzmanības noteikumi rāda, ka var visvieglāk pievilkt un valdzināt uzmanību un ar to pašu iegūt līdzekli, kā novērst uzmanību no netikamiem priekšmetiem vai sajūtām, jo uzmanība var būt aizņemta tikai ar vienu priekšmetu un ne ar vairākiem reizē.

Viss, kas stiprina mūsu nervus, ved tos tādā stāvoklī, kurš atspoguļodamiem mūsu juteklībā, dara mūs mazāk uztvērīgus bailēm, bēdām u. t. t.

Pašsavaldišanās mākslā lielākā daļa cilvēku nerasniedz nekādus ievērojamus panākumus; viņi paliek visu mūžu mācekļi un nerasniedz meistara stāvokli. Daudzi nesaprot, cik svarīgi visos darba un dzīves apstākļos, ja prot sevi pārvaldīt. Tas ir tikpat svarīgi, kā iemācīties savām kājām staigāt.

Cilvēku kopdzīvē bez pašsavaldišanās nevar iztikt. Pašsavaldišanās cilvēkiem vajadzīga, kā zvaigznēm stingrs kustības likums. Ja debesu izplatījumā katra zvaigzne lidotu līdzīgi bezdelīgai pa gaisu, tad viss būtu drupās. Zvaigznēm tikai tā priekšrocība, ka tām nevajaga savu ceļu pašām meklēt, kamēr cilvēki bieži tikai daudzās sadursmēs ar pūlēm ievēro, ka viņi nav vieni paši pasaulē, un dažs, kas to negrib ievērot, tiek sadursmēs tā satriekts, ka vairs nespēj uz priekšu tikt.

Dzīvnieku un augu valstī aiziet bojā visi tie, kas nespēj piemēroties savai apkārtni un barībai. Cilvēku sabiedrībā arī vajadzīga tāda pati piemērošanās; kam šīs spējas trūkst, aiziet bojā, — tāpat kā ūdenī noslikst tas, kas neprot peldēt.

Kas negrib sevi savaldīt un traucē citu ērtības un neievēro viņu taisnīgās vēlēšanās, tam drīz vien nebūs neviena drauga. Tāds slikti sagatavots dzīvei. Daudz

nepatikšanu un neizdevību atgadas cilvēkam, ja viņš nespēj savaldīt savas kaislības, jaunus paradumus un verdziski ļauj vaļu katrai iegribai.

Kad vajadzīga vislielākā pašsavaldīšanās, un kad visvairāk jānožēlo, ja nevar sevi valdīt? Tad, kad esi kādam apsolijs noslēpumu tālāk neizpaust. Ar pašsavaldīšanos varam iegūt uzticību, un bez pašsavaldīšanās esam nožēlojami vienuļi.

Atturies no rupjām sarunām un nelasi sliktas grāmatas. Kā lāviņu kalnā iekustina viens pats skaļš vārds, tāpat pietiek cilvēkam ar niecīgu iemeslu, lai senā mežonība un kāriba atgrieztos viņā. Nav skais-tāka skata par to, ka zvēru diditājs ar vienu vienī-gu stingru skatienu spēj savaldīt rūcēju lauvu. Tā ir cilvēka cēlā vara, kuļai zvērs padodas.

Pamēģini reiz sevi pārvarēt, lai varētu baudīt pašsavaldīšanās lepnumu. Cilvēks pamazām sakopo-jis labas un cēlas domas, kas mūs novedušas pie pašsavaldīšanās un mūs pieradinājušas nepaklausīt katram kairinājumam.

Pašsavaldīšanās ir liela spēkā zīme, un katra sevis pārvarēšana, ko izvedam līdz galam, dara mūsu gribas un iedomu spēku brīvāku un stiprāku, līdz tas norūdīts dzelzs cietumā. Vajadzīga liela enerģija, lai varētu pārvarēt sevi un neatmaksāt ļaunu ar ļaunu.

Īsta pacietība ir vislielākais spēks, jo tā nekad neizsīkst un var palīdzēt panest visas dzīves grūtības. Vingrinies pacietības iegūšanā.

Vislabākais pie pašsavaldīšanās ir tas, ka viss, ko šini ziņā ievingrinājamies vienā lietā, spēcina ie-domu un gribu arī citās lietās. Pašsavaldīšanās nes augļus!

Sēj vēlēšanos, — pļausi darbu ; sēj darbu, — pļausi paradumu ; sēj paradumu, — pļausi raksturu ; sēj raksturu, — pļausi nākotni.

Daudzas slimīgas sajūtas viegli var novērst un aizraidīt tikai ar iedomas un gribas stipru apņemšanos. Dažkārt ir vajadzīgs ārkārtīgs gribas spēks, lai uzturētu domās zināmu vēlēšanos un nepadotos jūtu iespaidam.

Simpātija un antipātija savstarpīgi iznīcina viena otru : jo, kad mēs tuvojamies priekšmetam, nav iespējams tāt pašā laikā no tā attālināties. Tāda kārtā var apspiest sevī katru dziņu ar pretējas vēlēšanās ierosināšanu.

Katru dziņu pēc patikas var spēcīnāt vai vājināt sevī ar to, ka palielinam vai pamazinam savās acīs mūsu dziņas svarīguma nozīmi un pakāpi.

Cilvēks uztur sevī priecīgu noskaņojumu, ja domā tikai par lietām, kas notiek pēc viņa vēlēšanās un ideāliem. Ir patiesība tiem, kas saka, ka no paša cilvēka atkarājas — ciest vai priekus baudīt, pēc virziena, kuŗu viņš piešķir savām domām.

Prieka patīkamā jūta var pārvērsties pat par bēdām un postu, ja priekšmets bieži mūsu acu priekšā, vai jūta tik daudzkārt izbaudīta, ka sāk mums apnikt. Pastāvīga saule būtu lielākās mokas un ciešanas, ja nebūtu nakts. Laba bez ļauna nav un nevar būt. Ļauns ir laba noteicējs, tie abi pastāv uz vienlīdzīgu tiesību pamata.

Labas jūtas visvieglāk iedarbojas uz citiem ar laipnu un labu apiešanos un iztūrešanos no mūsu puses, šis veids un līdzeklis ir lielā mērā svarīgs sadzīvē.

Cienīšana un nicināšana ir tā padotas mūsu iedomai un gribai, ka katrs viegli var aizraidīt vai izaicināt šās jūtas, skatoties pēc tā, vai viņš atzīst subjektu par cienīgu vai ne. Daudzi domātāji uzskata cienību un nicināšanu vairāk par darbiem nekā par jūtām, jo tās atkarājas no tā, vai nolemj cienīt vai nicināt.

Ja reāls objekts, pamatojoties uz kādu cēloni, ir spējīgs izaicināt mūsos zināmas idejas vai jūtas, tad šī speja uzglabājas arī pie šā objekta idejas, kuŗu mēs iedomājamies. Tā, ieraugot ienaidnieku, mums ceļas niknums vai dusmas, arī domas par viņu izaicina mūsos tās pašas jūtas; ja kāda priekšmeta uzskats izaicina mūsos patīkamas atmiņas, tad mums ir patīkami arī domāt par šo priekšmetu.

Šis likums atklāj mums jaunu parādību pasauli, to parādību, kuŗas sastāda mūsu iedomāšanās aploku un kuŗām pašsavvaldišanā un pašpārvaldišanā var būt tāda pati nozīme, kā realās pasaules parādībām, jo ideju vai jūtu ierosināšanai mes varam vienlīdzīgi izlietot kā reālus priekšmetus, tā arī domas par šiem priekšmetiem.

Pēdējām šini ziņā piemīt pat sava priekšrocība, jo lai gan pārgrozīt ārējās pasaules apstākļus daudzkārt nav iespējams, tur pretī domas vienmēr ir gatavas pakalpot domātājam. Savas dzīves grūtos brīžos mēs atrodam lielu apmierinājumu un iepriecinājumu domās par labāku nākotni, bet dažreiz arī patīkamas atmiņas par pagātni.

Jo dzīvāk un skaidrāk ir attēlota ideja, jo vairāk tā līdzinās realajam objektam, kuŗu tā attēlo. Tā var sevi noskaņot tādā omā, kādu vēlas, ja tikai dzīvi iedomājamies tos apstākļus, kādos šī oma parasti rodas, kas var noderēt arī netīkamū jūtu aizraidīšanai,

Liksmību ļoti viegli izaicina skaistas lietas vai notikuma spilgta atceršanās, bet nepatikas, baiļu drebuļi pārņem, ja dzīvi iedomājamies kādu šausmīgu ainu. Iedomāšanās darbība dažreiz mēdz būt tik spēcīga, ka var izaicināt mūsos iedomātas sajūtas un pat fiziskas pārmaiņas.

No iedomas iespaida atkarājas arī imitācijas — pakal darbības spēks. Ja kāds izdara zināmas kustības, darbus vai jūtas, tad ar imitācijas vidūtājību parādās vēlšanās, tieksmes izdarīt to pašu un iekļauties tanīs pašās jūtās. Ja mēs atrodamies drūmu cilvēku sabiedrībā, tad arī drīz kļūstam drūmi. Pakal darbībai ir liela nozīme, kā tieksmei, tā arī jūtu ierosināšanai un audzināšanai.

Visos gadījumos, kad zināms priekšmets vai ideja var kaut kā noderēt par netikama noskaņojuma cēloni, vajaga novērst un aizraidīt šos cēloņus, novērst uzmanību no tiem, tad arī netikamā oma būs novērsta.

Viens un tas pats objekts, viena un tā pati parādība var izaicināt mūsos dažādas jūtas un jūtu savilņojumus, skatoties pēc tā, kādu objekta pusi ievērojam, un no kāda viedokļa raugamies uz to, kas notiek mūsu priekšā, citiem vārdiem sakot, skatoties pēc tā, kādas idejas objekts vai parādība izaicina subjektā.

Mums vispirms jāapdomā, vai der un vai ir vajadzīgs nodoties zināmam jūtu savilņojumam, emocijai, vai ne, un tad, kad tīkojam apspiest sevi vienu un izaicināt otru jūtu, vajaga tikai dot mūsu domām attiecīgu virzienu un raudzīties uz lietām no tā viedokļa, kuŗā var parādīties vēlāmā oma un noskaņojums.

Visas idejas, kādas vien prāts nolūkā apspiest vai ierosināt kādu jūtu, emociju, tikai tad sasnieds sa-

vu nolūku, kad subjekts uzskata to norādījumus par patiesību, kas saskan ar tiešāmību. Turklāt šās idejas skaidri un spilgti jāstāda priekšā subjekta iedomās un uzmanīgi jāklausa. Pretējā gadījumā visi aizrādījumi, spriedumi, iedvesmas un mēģinājumi iespaidot jūtas maz panāk subjekta zemapziņas stāvokļa maiņā.

Arī ieradumam liela nozīme pašsavaldīšanās līdzekļos. Spinoza saka, ka vislabākais esot: iestāstīt sev pareizu dzīves kārtību, zināmus dzīves likumus, iespiest tos atmiņā un pastāvīgi piemērot un izlietot tādos atsevišķos atgadījumos, kas bieži nāk priekšā, lai mūsu iedoma uztvertu iespaidus un lai tie vienmēr būtu pie rokas. Saprotams, vecus ieradumus atkal var iznīcināt ar tiem pretēju ieradumu darbību.

Nav jāaizmirst, ka māksla cīnīties ar mūsu iekšējo un ārējo dabu negrib iznīcināt vai pārgrozīt dabas likumus, ko pasaulē neviens nespēj izdarīt, bet prast rīkoties ar tiem un izlietot tos, piemērojoties katras parādības apstākļiem.

Drosme.

Daudziem šis īpašības ir tik maz, ka tiem nav nekādas izredzes nākotnē. Tomēr vecāku, skolotāju un audzinātāju taktiska, saprātīga audzināšana var šo īpašību attīstīt tādā mērā, kā tā top par lielu spēku, un šiem cilvēkiem par savām sekmēm jāpateicas tieši savai drosmei.

Drosmi var ieaudzināt, izkopjot pašpaļāvību, uz-

turot vienmēr domas par drosmi, attēlojot varoņu dzīves gājumus un to darbus, pieņemot, ka bailes nav nekāda patstāvīga īpašība, bet tikai drosmes trūkums; ka drosmē ir iedzimta ikvienam cilvēkam, bet dažam tā ir neattīstītā stāvoklī.

Drosmē var arī vingrināties, izdarot attiecīgus darbus. Agrāk domāja, ka prāta spējas un īpašības nav iespējams izkopt un grozīt. Tagad šīs domas ir atzītas par maldīgām. Bērnu dārzos ir atrastas dažādas rotaļas, kas attīsta dažādas spējas. Izrādījies, ka rotaļa, kurā vingrinā drosmi, labvēlīgi iespaido kautrīgus un glēvus bērnus, tā kā saprātīgi rīkojoties, tos var atsavināt pavisam no bailīguma un kautrības.

Tā ir liela nežēlība un muļķība, ja cilvēkam pārmet viņa nepilnības, vajības un savādības. Tāda cilvēka stāvokli nevajaga padarīt vēl grūtāku, bet viņam jāpalīdz un jāiedveš drosmē.

Zemapziņas daiļums ir tūkstošreiz vairāk vērts, nekā miesas daiļums.

Mēs taču visi zinām, ka mūsu darba sekmes atkarājas no omas un drosmes. Šādu domāšanas veidums vajaga attīstīt cilvēkā pašā sākumā un to pastiprināt, tad arī viņa dzīves uzskati būs cēlāki.

Viss, pēc kā tu tikai ilgojies, atnāks pie tevis, ja tikai tev netrūks drosmes to pietiekoši spēcīgi un skaļi apgalvot un ja drosmi pietiekoši spēji uz vienu degpunktu virzīsi. Šī visas drosmes kopošana uz vienu punktu, kuru tu gribi aizsniegt, pievelk to pie sevis. Apņemies apgalvot, apliecināt pastāvīgi to, ko tu gribi iegūt, turi to arvien cieti savās domās, virzi visu savu drosmi koncentrēti uz to, tad tas nāks pie tevis tik noteikti, ka uz zemi kritīs akmens, kuru tu uzsviedi gaisā, kā vienā tā otrā gadījumā ar pievilšanas spēku.

Tu vari pats sevi padarīt par magnētu, kas pievelk to, ko tu nopietni vēlies iegūt.

Drošiem pieder pasaule! Drosme ir retākā un vērtīgākā no mūsu istajām mantām. To nemāca, katram pašam tā jāmacās. Personīgas drosmes dēļ mēs cienam jūras kapteiņus un varoņus. Patiesa drošsirdība parādās tanī, ko viens vīrs uzdrošinās izdarīt viens pats. Briesmas ir ierosinājums. Tās ir mūsu dzīves iekšēja nepieciešamība.

Cienīsim drošsirdīgos! Viņi ir pionieri. Briesmas no viņiem bēg. Viņi rada jaunas iespējamības, jaunas metodes, jaunas bagātības. Visvairāk peļņas nesoša, bet arī visretākā cilvēka īpašība ir drosme.

„Es baidos . . . “ Šie sasodītie vārdi jādzird visbiežāk. Tūkstošiem cilvēku netiek uz priekšu tikai tādēļ, ka baidās. Par savu glēvulību viņi samaksā milzīgu cenu. Viņi varbūt varētu dubultot ienākumus un pacelt pašcienu, ja tikai to uzdrošinātos.

Drosme ir atslēga, kuŗa slēdz visus skapjus.

Sadrošīnies tvert pēc laimes! Dari to, ko bisties darīt. Stājies šķēršļiem pretim. Drosmei ir trešās rokas vērtība. Drosmes saplakums nes vairāk zaudējumus nekā dzeršana.

Drosmes brālis ir izturība. Izturība ir ne tikai preču, bet arī cilvēku labā īpašība. Tas, kuŗš izturēs dzīves grūtības, iegūs arī laimi. Tādēļ bieži sabruk spējīgi cilvēki. Viņi dzīvo no piekrišanas. Neveikmes viņi nepanes. Viņi tūlīt zaudē drosmi, viņiem nav izturības.

Labklājība ir reta, jo izturība ir reta. No 1000 cilvēkiem, kuŗi iesāk līdzīgus veikalus, tikai 200 tos noved līdz uzplaukumam, 800 iznīkst.

Amērikā kāda zeltraču sabiedrība ierakās 100 metru dziļumā, bet tad zaudēja izturību un atmeta šo uzņēmumu. Kāds cits zeltracis nopirka to par niecīgu naudu. Viņš paurba vēl trīs metrus un uzgāja milzīgas bagātības. Tādi gadījumi dzīvē notiek bieži. Vajaga tikai stipras gribas neatkāpties līdz mērķa sasniegšanai.

Droša lieta ir pirkt no pesimista, jo cena arvien būs zema. Ja sekosi lielu kapitālu vēsturei, tad redzēsi, ka kapitāla sākums attiecināms uz cilvēku, kurš pircis, kad masa pārdevusi.

Izturība arī nodrošināja Kolumbam vietu vēsturē. Viņš guva vislielākās sekmes, kādas vispār kāds ir guvis, tikai ar to, ka viņš neatkāpās pat tad, kad visi viņa biedri un matroži sadumpojās.

Cik bieži tu arī nekļūtu, lec kājās jautri un saki: nu es būšu par tik daudz gudrāks. Esi izturīgs un drošsirdīgs.

Izturība domās par skaistumu, drosmi, jaunību, sekmēm un laimi ir pamatakmens to izvešanai patiesā dzīvē. Ko visvairāk domājam, tas mēs būsim. Visa daba, viss cilvēkā un ap viņu ir pilns jaunu un atkal jaunu iespējamību. Šīs iespējamības nāk, tuvojas mums, nāk tieši tad, kad atzīstam to varu, mācamies tās saprast un pār tām valdīt.

Drosme pa lielākai daļai ir ieradums. Ņem kuginieku, kas panes droši briesmīgākās vētras uz jūras, un liec to strauja zirga mugurā, bailes viņu pārņems, un viņš pazaudēs galvu. Gluži tāpat klāsies labākajam jātniekam uz trakojošas jūras.

Smieklī.

Kas smejas tad, kad tam neizdodas, tas ir daudz pārāks par tādu, kas pie katras neveiksmes zaudē savu sparū. Cilvēks, kas smejas tad, kad liekas, kā visi ir pret viņu sazvērējušies, rāda, ka viņš ir no tāda materiāla, no kāda taisīti varoņi. Rūpes nospiež mūsu prātu un aptumšo mūsu domas. Nevienam nav dzimis, lai būtu nelaimīgs, vai lai citus darītu nelaimīgus un radītu ap sevi drūmu atmosfēru. No katra paša atkarājas viņa labklājība.

Ja tu gribi būt dūšīgs un drošsirdīgs, tad turies neatlaidīgi pie domas, ka tu tāds esi un ka tu ne no ka nebsties. Ja tev ir gaišas un radošas domas, tad tu galīgi panāksi to, ko tu esi vēlējies. Esi pārliecināts, ka visam, kas ar tevi notiek, ir savs zināms noteikts iemesls un šis iemesls pa lielākai daļai ir tavas domas.

Domas ir spēks un ar tām mēs pastāvīgi strādājam paši pie sevis un pie savu apstākļu radīšanas. Viss, kas ir labs, patiess, maigs, taisnīgs, godīgs, mīļš, atklāts, uzticams, laipns, ir slavējams tikums, — par to domā. Noziedzīgas domas piekopjot, cilvēks top noziedznieks.

Es nevaru no sevis izbēgt, es vienmēr esmu pats ap sevi, mans ideāls, mana pašiedvesma nemitīgi mani iespaido. Tā tad no mums pašiem atkarājas, vai mēs esam labi vai ļauni. Mūsu laikos tas ir zinātniski izskaidrots fakts.

Nav tāda likuma, pēc kuŗa šis pasaules bagātība būtu pieejama tikai nedaudziem izredzētiem un ne tev un man.

Tikai saskaņā ir patiesais; nesaskaņa ir tikai saskaņas trūkums. Piedzīvojumi mums rāda, ka nelabas omas pāriet, kad mūs apciemo kāds jaunības draugs, skolas biedrs, kāds jautrs paziņa, vai mums atgadīties kas patīkams. No tā mēs redzam, ka labas domas aizdzen jaunas domas, kā gaisma aizdzen tumsu.

Atrodi izdevību omulīgi pavadīt kādu laiciņu tā, ka tu dabū smieties. Tev pašam jāatrod, kas tavu omu spēj uzlabot. Kāds nervu ārsts ieteic pret nelabu omu līdzekli: mēģināt smieties, kaut arī uz to nav ne mazākās patikas.

Dzīve jāuzskata no tās pareizā viedokļa, un jāpazīst tās istā vērtība. Ar vienu otas vilcienu mākslinieks var iznīcināt savu gleznu, pie kuņas ilgi strādājis; tāpat mūsu prātā iezagušās rūpes, raizes, naidi, bēdas, skaudība, greisirdība un tamlīdzīgas domas visisākā laikā var samaitāt visu mūsu dzīves gleznu, pie kuņas esam strādājuši ilgus gadus.

Smieklis izpaužas kā apmierinājuma izteiksme, redzot kādu oriģinālu savādību, īpaši, ja šī savādība mums atgādina ko patīkamu, jautru, priecīgu; jo spilgtāk un no vairāk pusēm parādas neparastā savādība, jo stiprāka ir smieklis izpaušanās. Smiešanās stāvoklis nav savienojams ar neapmierinājuma sekām, un tāpēc noder par spēcīgu līdzekli pret skumjām, bēdām u. t. t., citiem vārdiem sakot, smieklis piemīt milzīgs spēks — aizdzīt grūtsirdību un izklaidēt pašu drūmāko noskaņojumu.

Mācies smaidīt. Smaidis ir debesu atspulga, kam brīnišķīgs spēks un vara. Smaidis remdina sāpes, izklaidē dusmu mākonis, atbrūno pretinieku, ceļ nojauktus tiltus no prāta uz prātu, dod siltumu ikdienai.

Ja tevi kāds grib kaitināt, neuztraucies, bet pa-

smaidi, — tu būsi uzvarējis. Ja tevi pieviļ, — pasmaidī, jo tavs prāts par vienu piedzīvojumu ir kļuvis bagātāks.

Smadzenes.

Lai psihiskās apziņas darbs būtu sekmīgs, nepieciešami ievērot zināmus noteikumus. Modernā zinātne māca, ka smadzeņu darbība norit gluži tāpat kā citu mūsu ķermeņa organu darbība.

Kā kuņģis izdala gremošanas sekretu, aknas — žulti, mutes dziedzeri — siekālas, tā smadzenes izdala domas. Tādēļ, lai šis domāšanas orgāns, smadzenes, varētu darboties, nepieciešami apmierināt tā fizioloģiskās prasības pēc barības, darba, atpūtas, uzmanības u. t. t. Tādā kārtā smadzeņu darbība lielā mērā atkarīga no citu organu darbības, kā kuņģa, plaušām, sirds, nierēm u. t. t. Ja šie orgāni darbosies labi un kārtīgi veiks savu uzdevumu, tad arī smadzenēm būs iespēja veikt savu uzdevumu pilnos apmēros. Ja turpretim kāds orgāns būs saslimis un neveiks savu uzdevumu, tad smadzenēm netiks pievadītas vajadzīgās barības vielas, tur ieplūdis netīras vai saindētas asinis, ar ko smadzenes nebūs darba spējīgas. Tādēļ, lai smadzeņu psihiskā darbība būtu pilnvērtīga, ir nepieciešami gādāt par ķermeņa vispārēju fizisko veselību.

Smadzenes tiek pastāvīgi bagātīgi applūdinātas ar asinīm. Asiņu plūsmai mitoties, cilvēks zaudē samānu. Tā tad bez asins pieplūduma smadzenēs cilvēks nevar domāt. Asinis apgādā smadzenes ar ne-

pieciešamām barības vielām : natronu dzelzi u. t. t., bet sevišķi ar fosforu. Bez fosfora nav nekādu domu.

Jāzina, ka katram organam kaitē pārpūlēšanās un bezdarbība. Tas pats sakāms arī par smadzenēm.

Par darba trūkumu smadzenēm mūsu apstākļos gan nenākas runāt : modernā dzīve ir tik sarežģīta, ka prasa no katra mazāk vai vairāk smadzeņu darba. Turpretim ļoti bieža parādība ir smadzeņu pārpūlēšana.

Prāta pārpūlēšanās var novest pie pilnīgas darba nespējas un vājprātības. Labākā gadījumā prāta pārpūlēšanās aprobežojas ar nervozitāti, galvas sāpēm un pamazinātām darba spējām. Daudzi prāta darbinieki ar pārpūlēšanos ir saīsinājuši savu mūžu un aizgājuši priekšlaikus kapā.

Tādēļ visi censoņi nopietni jābrīdina nepārpūlēt savas smadzenes. Lai to panāktu, darbs jāierobežo ar laiku. Pārpūlēšanos sekmē darba vienmuļība. Cilvēks ir radīts jauktam darbam : psihiskais prāta darbs jājauc pārmaiņus ar fizisko. Abi šie darba veidi iespaido viens otru veicinoši.

Smadzenēm kaitīgs arī darba trūkums. Kā katrs nenodarbināts organs, arī smadzenes bezdarba stāvoklī tiek vājas un neražīgas. Tādēļ viens no svarīgākiem prāta darba spēju uzturēšanas līdzekļiem ir mērenība darbā un mērenība atpūtā.

Katrā cilvēkā mīt tieksme pēc kaut kā augstāka un to nedrīkst apspiest. Šī tieksme var dabūt savu piepildījumu mīlestībā uz līdzcilvēkiem, tautu, valsti vai ģimeni. Katram no mums vajadzīgs kaut kas ārpus mums stāvošs, ko mēs mīlētu, kam mēs ziedotu savas rūpes un gādību.

Pie prāta nepieciešamībām pieskaitāma prieka iz-

jūta. Prieks nav izprieca. Var nodoties izpriecām un prieka neizjust.

Prieks iespējams tikai harmoniskā un līdzsvarotā dzīvē. Dzīves prieks ir spēka un izturības avots. Tādēļ mums visiem spēkiem jācenšas novērst visi tie apstākļi, kas mums neļauj sajust laimi un dzīves prieku.

Ļoti svarīgi, ka katram cilvēkam, ārpus viņa ikdienas darba, būtu kāds iemīļots laika kavēklis, kāds jājamais zirdziņš, kas sniegtu patīkamu pārmaiņu un vieglu ierosinājumu nogurušām smadzenēm.

Cik spēji var izklist tumšie padebeši, kas aizklāja mūsu zemapziņu, cik spēji var atspīdēt prieka saule, un cik ātri var grozīties mūsu izredzes. Tās ir labas, miļas, skaistas domas, kas mūsu stāvokli tik piepeši var grozīt.

Pieņemts domāt, ka mūsu smadzenes nepadodas nekādām pārgrozībām, un ka ar iedzimtību to darbībai ir novilkta robežas. Tā nav taisnība, te var minēt ļoti daudz piemēru, ka cilvēki tomēr ir pārveidojuši savu smadzeņu daļas un radījuši sevī tādas spējas, kādas viņiem no dzimšanas nav bijušas.

Smadzenes var pārvērst ar pašu smadzeņu darbību, ar to darbības cēloņiem un dažādiem citiem apstākļiem, kas cilvēkam gada dzīvē. Tāda cilvēka smadzenes, kas dzīvo pilsētā un strādā smadzenes piepūlošu darbu, stipri atšķiras un savādāk attīstās nekā tāda cilvēka smadzenes, kas dzīvo uz laukiem un strādā mierīgu darbu.

Smadzenes viegli piemērojas apstākļiem un pašiedvesmai. Katrai profesijai ir savas īpatnības, kas attīsta zināmas spējas. Liela starpība ir starp garīdznieka, ārsta, advokāta, filozofa un veikainieka smadze-

nēm, jūtām, apziņu un domām. Tāpat gluži citādas īpašības attīstās tādā cilvēkā, kam jābūt citiem par vadoni.

Kad mēs varēsim vērot smadzeņu attīstīšanos un pārvēršanos un rakstura attīstīšanos, tad, bez šaubām, tas ienesīs lielas pārmaiņas un pārveidos visu audzināšanas sistēmu. Audzinātāji tad pazīs smadzeņu konstrukciju, tie zinās, kā jāattīsta trūkstošie un jāstiprina vāji attīstītie talanti.

Ja gribi sevī attīstīt daļu, mīlējošu būtni, tad tev jau iepriekš jāzina, ka ar ļaunām, naidīgām un skaudīgām domām, bez mīlestības un labām domām tu to nepanāksi. Turi savā prātā kādas zināmas domas, kamēr tās iespiežas tavās smadzenēs un pāriet tavā zem-apziņā. Tā tu savu rasturu vadīsi zināmā virzienā, un tādā kārtā tu iegūsi jaunu ieradumu un pārvērtīsi sevi par pavisam citu cilvēku.

Ja tu gribi sevī attīstīt kādu trūkstošu vai vāji attīstītu īpašību, tad iedomājies labi skaidri sev šo īpašību tās vispilnīgākajā formā un koncentrē cieši un enerģiski savas domas uz to un sargā savas smadzenes no pretējas ainas. Mācies iedomāties, ka tev ir tas, kā tev trūkst. Lai iznīdētu ļaunumu un vājības, vienmēr vajadzīgs izkopt tikai pretējās labās īpašības, tad nevēlamās īpašības drīz iznīks pašas no sevis.

Audzinātāji sāk atzīt, ka īpašības, kuņas mēs vēlētos redzēt mūsu bērnos, skolniekos un audzēkņos, mums viņos jārada ar mūsu domām, ar iedvesmu, jo mūsu domas viņos rada līdzīgas domas. Ja mums par viņiem ir ideālas domas, tad arī viņos attīstās tādas pašas domas, bet ja mēs nesaudzīgi kritizējam viņu kļūdas, tad šīs kļūdas iespiežas viņos vēl dziļāk.

Tas pats sakāms arī par mūsu pašu attīstību.

Ja mēs daudz domājam par savām kļūdām, tad mēs tās vēl dziļāk iespiežam savā apziņā un tās atstāj uz mums vēl lielāku iespaidu. Turpretim, ja mēs iedomājamies labā cilvēka ideālu, par kādu mēs gribam būt, tad mēs atveram savu zemapziņu visām tām jaukajām ipašībām, kuŗas mums vajadzīgas.

Saskaņa.

Neviens labs vijolnieks nekad ātrāk neuzstāsies, iekam viņa vijole nebūs pilnīgi tīri noskaņota. Kamēr skaņa nebūs gluži tīra, viņš nesāks spēlēt.

Labi mūzikas paidagogi apgalvo, ka nekas tā nebojā mūzikālo dzirdi un mūzikas dāvanas kā slikti saskaņots instruments.

Lai kāds instruments būtu jāspēlē lielajā dzīves orķestrī, nekad nesāc spēlēt, iekam tas nav tīri noskaņots, citādi tu zaudēsi spēju izjust skaņu daiļumu.

Slikta oma ir visu daiļo mērķu nāvīgs ienaidnieks. Visas sliktās jūtas, kā ļaunums, bailes, rūpes, naidis, skaudība, ignums, mantkārība neļauj gūt sekmes darbā. Kamēr cilvēks atrodas sava ļaunuma verdzībā, tikmēr viņš nekā laba nerasnīgs.

Noteiktam cilvēkam, kas ir atradis savu viduspunktu, kas ir noskaņojis savas domas, jūtas, smadzenes un zemapziņu, ir viegli iespējams vienlīdzīgi nodarbināt visus savus spēkus. Vienīgi saskaņa mums var sniegt darba prieku, daiļumu un mieru, un ta ir sasniedzama, ja mēs jūtamies vienībā ar dabas spēku kā daļiņa ar veselu.

Cilvēks ir kā bezdrāts telegrafs. Kā radio viļņus, tā viņš izstaro no sevis mieru vai nemieru, saskaņu vai nesaskaņu, — skatoties pēc tā, kas notiek viņa smadzenēs un zemapziņā. Cilvēka domu izstarojumi dodas ar gaismas staru ātrumu uz visām pusēm un rada arī citos cilvēkos līdzīgas domas un omas.

Kas atradis savu līdzsvaru, tas ir atradis arī saskaņu. Tas līdzinās lielam peldošam ledus kalnam, kuŗš vislielākā vētrā un trakojošos viļņos peld mierīgi uz priekšu, jo tā smaguma punkts, tāpat kā zemapziņai, atrodas dziļi zem ūdens līmeņa, kur netrako bangas, bet valda mūžīgs, netraucēts miers.

Daudziem ļoti apdāvinātiem cilvēkiem tomēr nav darbā nekādas sekmes tādēļ, ka viņi neskatoties uz savām lielajām dāvēnām cieš no katra niecīgākā šķēršļa, kas viņiem stājas ceļā. Ja viņiem būtu kāds, kas palīdzētu atsvabināties no nesaskaņām un mācītu viņus savu zemapziņu turēt saskaņā, tad viņi gūtu lielus panākumus.

Šīs grāmatas mērķis ir būt par tādu ierosinātāju.

Ja tu gribi tiesām ko lielu sasniegt, tad mācies pacelties pāri tiem daudzajiem sikumiem, kas tevi baida, uztrauc un novērš tavu uzmanību uz citu pusi.

Mēs esam novērojuši, ka noguris cilvēks ir jūtīgs un viegli sakaitināms, bet atpūties, viņš atkal laipns un piemihgs. Tas būtu katram pašam jāsaprot, ka viņa noguruma un saiguma cēlonis meklējams nervu un smadzeņu nogurumā. Mūsu zemapziņas mehānisms ir ļoti smalks un jūtīgs, un ja tajā ieviešas kāda zemiska ipašiba, tad tā spēj nodarīt lielu postu. Mēs neprotam pietiekoši cienīt savas zemapziņas brīnišķo būvi, kas ir saite starp mums un

dabu — kosmisko spēku. Cik maz mēs saprotam, kāds spēks ir zemapziņas saskaņā. Mūsu dzīves gaita ir atkarīga no tā, vai esam apmierināti un jautri, vai nemierīgi un nobēdājušies. Mēs varam ar mazām pūlēm iegūt lielus panākumus.

Gaisma, prieks, laime un saskaņa pašam ar sevi ir tavi labākie palīgi, nekāda nesaskaņa tur nevar pastāvēt. Mūsu rūpes un bēdas nepanes, ja tās soda ar nicināšanu un vienaldzību. Ja mēs no tām atsakamies un svarīgāku lietu dēļ tās aizmirstam, vai to nenozīmīguma dēļ izsmejam, tad tās nokaunējušās pazūd tumsā.

Apmierinātība nozīmē saskaņu ar dabu un zemapziņu.

Universā nav nekā lieka, nav mazākās lietiņas, kuņai nebūtu savs uzdevums. Tapat arī cilvēki un vispār katra dzīvība veic savu uzdevumu tēicami, jo pati daba uz to piespiež darīt to, ko daba prasa. Daba jāsaprot un tai jāpiemērojas.

Katra dzīvība ir padota vienam un tam pašam dabas likumam. Daba nepazīst nekādus izņēmumus vai privilēģijas, ne žēlastības, ne līdzcietības, ne laba, ne ļauna. Tev jāpilda vienīgi savs personīgs uzdevums, jo kopīga cilvēces labklājības un mērķa sasniegšana atkarājas tikai no atsevišķa indiviāa pilnības. Pateicoties dzīves cīņai, attīstās prāts un zemapziņa.

Katrs pēc savas fantāzijas, bez noteiktiem faktiem, tēlo cilvēku. Visi tēlo to patīkamāku, pēc sava priāta un saprašanas. Kad savelk kopā visas īpašības, neiznāk vairs cilvēks, bet kāda pārdabiska būtne, kuņa reāli nemaz nav iedomājama. Cilvēki ir tādi, kādi viņi faktiski ir, jo tikai tad viņi veic un izpilda savu uzdevumu.

Jūtas nav un nevar būt ne patiesas, ne nepatiesas, bet gan istas un neistas, tīkamas un netīkamas; tāpat arī griba nevar būt ne patiesa, ne nepatiesa, bet gan laba vai ļauna, noteikta vai svārstīga un taml. Patiesība ir tā, ka patiesība meklējama tika tānī straumē, ko dēvē par prātu, jo patiesss vai nepatiesss var būt tikai atziņas saturs. Nepazīstot īstenību nevar izzināt arī patiesību. Ticēt nozīmē atteikties no patiesības meklēšanas tiesībām.

Tāda laika, kad paša laika, telpas un matērijas, nav bijis nav un nevar būt. Viss telpā un laikā mainās un pārgrozās laika straumē. Apzinīgais „Es“ tikai kā klints stāv, kas, atzīdams maiņu dabā, zina, ka pats arī līdzī mainās un pārliecinājies sajūt, ka tas, kā vakar, tā šodien, ir visas atzišanas un novērošanas pamats. Pašapziņa, ka es biju, esmu, būšu, ir visas atziņas izejas punkts, bet nevar nekā atzīt ārpus telpas un laika.

Raksturs.

Dažs jauneklis ilgus gadus strādā visgrūtāko darbu, lai kādā arādā sasniegtu meistarību. Gleznotājs pavada pusi dzīves, mācīdamies, kā gleznot gleznu; rakstnieks strādā gadiem, lai uzrakstītu vienu pašu grāmatu, — un neviens no šiem ļaudīm nav ar mieru patērēt kaut cik laika, lai izveidotu savu raksturu, lai viņš būtu pilnīgi drošs vienmēr un visos apstākļos dzīvot mierā, apmierinātībā un laimē.

Ir bēdīgi redzēt, ka kāds jauns cilvēks ziedo sa-

vas dzīves labākos gadus, lai iekrātu dažus tūkstošus latūs. Viņš strādā no agra rīta līdz vēlam vakaram, bet nekad neuzskata par pūliņu vērtu izlietot dažas minūtes, lai pats sevi padarītu veselu, līdzsvarotu un apmierinātu un ar to sev kaut ko sagādātu, kas viņam var dot prieku un mierīgu prātu, lai kādi zaudējumi un neveiksmes to piemeklētu.

Lielākā daļa cilvēku iedomājas, ka vislielākā vērtība pasaulē — labs raksturs — viņiem nāks līdz bez kādām pūlēm, pats no sevis, bez kādas sevišķas viņu spēku vingrināšanas un piepūles. Tas mums neizdosies, ja mēs nepiespiežamies un apzinīgi nevirzam uz to visu savu domu spēku. Savu raksturu mēs varam grozīt, vecs stumbrs var tikt potēts ar jauniem zariem, un visu koku var piespiest augt jaunā virzienā.

Cik viegli var jaunam kociņam dot kādu vēlamu virzienu un veidu, ja tas atrodas augsnes sākumā un cik daudz nozīmē šī agrā kopšana vienmērīgumam un daiļumam. Cik viegli var māte, kas saprot bērnam pareizi raksturu audzināt, atturēt to no visiem viņa ienaidniekiem, kā bailēm, rūpēm, bezdūšības, slimības un neveiksmju domām un citiem ļaunumiem.

Pagātnē gandrīz visas pūles veidot raksturu bija noliedzīga veida un nepareizi saistījās ar esošām kļūdām. Vecāki simtreiz dienā atgādināja bērniem kādu viņu kļūdu, kamēr nabaga bērns šo kļūdu vairs nevarēja izdabūt no savas apziņas un beidzot iedomājās, ka visas pūles tikt citādam nekā neltidzēs. Šāds rakstura veidošanas mēģinājums neatšķiras no mēģinājuma panākt sekmes ar to, ka pastāvīgi domā sekmju izpalikšanu. Pastāvīgi domājot par paša rakstura kļūdām un noziegumiem, tie iespiežas mūsu būtē vēl jo dziļāk un padara to uzveikšanu vēl jo grūtāku. Mēs varam sasniegt sekmes vai laimi ar to, ka domās alāž uzkavējamies pie vēlamām īpašībām.

Starpība starp laimi un postu, sekmēm un neizdevībām, tā tad pamatojas uz to, ka mēs esam rūpīgi nomodā par bērna un pieauguša vārdu krājumu, zinādami, ka vārdi ir īstenība un prātā iespiež tās ainas, tos jēdzienus, ko tie izsaka. Cik viegli mēs varam palīdzēt izveleties un lietot tikai tos vārdus, kuŗi bērnam sniedz dzīves un prieka ainas, miera un laimes jūtas, un izvairīties no tādiem vārdiem, kuŗi aptraipa prātu, uzspieddami tam nejaukas ainas un beidzot sabojādami raksturu.

Katram, sevišķi bērnam, ir iespējams attīstīt spēcīgu raksturu, ja tikai netrūkst pareizās, pastāvīgās un konsekventās audzināšanas un vingrināšanās. Noteiktas domāšanas vingrinājumu atkātojumi attīsta piederīgās smadzeņu šūniņas tiktāl, ka beidzot tās pakļausa visniecīgākai domai un dziņai šīnī virzienā; tāpat kā smadzenes strādā tīri pastāvīgi un sasniedz vēlamos panākumus, kad mēs uzsākam skaitļū saskaitīšanas vai reizināšanas darbību. Sākumā ir biežāk jādod impulss, ierosinājums, iedvesma un biežāk domas jāatkārto, bet beidzot šī darbība pastāvīgi risinās smadzenēs, un mēs varam atrisināt visgrūtākos matemātikas uzdevumus, gandrīz pie tiem nedomājot, tik ļoti mēs varam prātu izaudzināt un attīstīt tādas īpašības, kādas gribam un vēlamies.

Ja mēs varam domas pastāvīgi pieturēt pie tā, ko vēlamies, tad smadzenes tiek tā iespaidotas, ka tas pāriet zemapziņā un raksturs ir noteikts. Tad stājas spēkā pazīstamais likums: „Kam ir, tam tiek dots līdz pārpilnībai; bet kam nav, tam tiek atņemts arī tas, kas tam ir“.

Ir vesela rinda līdzekļu, ar kuŗiem vecāki un skolotāji var iespaidot bērna raksturu. Jāattīsta vienīgi vērtīgi, lietderīgi paradumi. Jāveido apkārtne tā,

ka bērna fiziskajā un psihiskajā dzīvē nekad nevar ļauni, bet tikai labi iespaidi ieviesties. Jāpiepilda bērna prāts ar nostāstiem par cēliem piemēriem, kas tā gribai un domām dod virzienu un attīsta visa rakstura spēku. Jābaro viņa prāts ar pareizām domām, nostādot viņu noteiktos stāvokļos, kuŗos viņš var mācīties pašpaļāvību, drosmi un izturību. Jāmēģina bērna dažādos centienus un tieksmes vienu ar otru izlīdzināt, lai tās netiek vienpusīgas. Jāstiprina viņa griba, lai viņš būtu spējīgs izvest savas apņemšanās un darboties ar enerģiju un noteiktību. Jāattīsta riebums pret ļauno, modinot viņam atbildības sajūtu vienīgi pret sevi pašu. Jāpilda prāts ar pacilājošām milas domām un šīs domas jāpārvērš darbos.

Ja tu vēlies iegūt stingru raksturu, tad prasi to, centies pēc tā ar visu neatlaidību, un tu netikai sagatavosi savu prātu to saņemt, bet vairosi arī savus zemapziņas spēkus, ar kuŗiem tu to pievelc. Mēs zinām, ka cilvēks to, pēc kā tas ilgojas un pastāvīgi cīnās, arī sasniedz. Mums ir spējas mainīt raksturu, to attiecīgi pastiprināt vai vājināt, skatoties, cik liels mūsu tieksmju un pretenziju spēku grāds.

Cilvēks, kam ir vispievilcīgākais raksturs ir tas, kas mācījies vadīt savus līdzcilvēkus, kam sirdī kvēlo cilvēkmīla, bez šķirošanas sektēs un ticībās, kas citu laimē, ko tas ir pats sagatavojis, atrod savu laimi, kas vienmēr ir jautrs, izpalīdzīgs, līdzjūtīgs, īsts egoists, ne egotists. Saistoša ipatnēja būtne visur pievelk, nesimpātiska atgrūž.

Jo vairāk laba dara citiem, jo vairāk laba dara pats sev!

Raksturs, jūtas un zināšanas cilvēkus iekšēji un ārēji ierosina un dažādi noskaņo. Ikviens nāk pasaulē ar savādu individuālu raksturu.

Tā kā mēs esam mūsu darbu darītāji, mums jāuzņemas atbildība par mūsu darbiem, lai gan mēs neko nedarisām no brīvas gribas.

Katrā ziņā ikviens ir tāds, kāds viņš ir, un savādāks pie tiem pašiem apstākļiem viņš nevarēja būt. Ikvienam katrā gadījumā ir jādara tieši tas, ko viņš dara, un citu darīt pie tiem pašiem apstākļiem viņš nekādi nevarēja, jo mēs cēloniskuma ķēdē pārraut nevaram, un mūsu raksturs un audzināšana ir locekļi šinī ķēdē izšķirošā momentā, kad griba padodas stiprākam motivam.

To mēs apzīmējam par gribu, lai gan patiesībā mēs sakam tikai to, ka esam tā piespiesti un pārliecināti tā darboties. Mēs katreiz ļoti labi zinām, ka cits ar savādāku noskaņojumu būtu savādāk rīkojies. Īsts rakstura cilvēks uzņemsies droši atbildību par saviem darbiem, jo viņš ar skaidru apziņu tādā pārliecībā darbojies uz doto motīvu pamata.

Kad pastāvētu brīva griba, neatkarīga no cēloņiem, tad būtu pilnīgs chaoss, pilnīga patvaļa. Visa cilvēku darbība būtu nejauša. Ne uz viena nevarētu pajauties. Domas nav izdomātas līdz galam, ja saka, ka varētu būt no cēloņiem un sekām neatkarīga brīva griba, kas pēc patikas varētu darboties. Var būt tikai brīva griba vai kauzālitate, un kauzālitate ir aksioma.

Mila un pašiedvesma vislielākā mērā pārmaina raksturu.

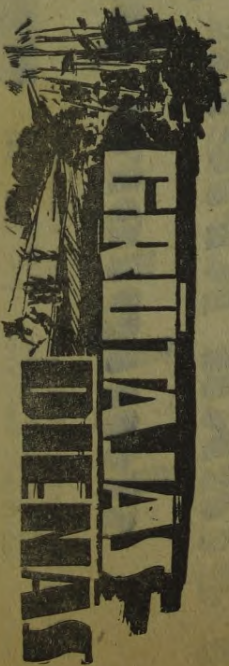
mitejas locekļi pat nepainteresē-
jās, kuriem kolektīvā locekļiem
ir ņimenes dārzīni šajā iecirk-

sai. Valsts gaidīja mūsu
roku atzniegt. Tādēļ mūsu
dzīvei bija arī zināma savda-
bība.

Atceros, ka četrdesmitā gā-

gurā. Tolaik vairs nebija ne
kāds noslēpums, ka banderie
ši uzturēja sakarus ar vācu
izlūkošanas dienestu. Tas no-
zīmēja, ka aktu vāki ar uz-

RĪGAS BALSS Pirmdien, 1959. g. 29. jūnijā

augstāk par tevi, censties izdibināt, vai tu esi piektais, piecdesmitais vai piecisimtais, un tad pētīt to cilvēku domas, kuņi stāv augstāk par tevi. Jo lielāks tu esi, jo augstāk tev jāvērtē tie, kas ir lielāki par tevi.

Tev allāž jāļauj citiem piedalīties tavā laimē vai jāatrod sava laime citu laimē, ko pats esi sagatavojis.

Paliec arvien uzticīgs ceļa meklētājs un dari katru dienu vienu darbu. Mēs nedrīkstam izšķiest nevienu dienu. Katra diena mums ir vajadzīga, lai ar to celtu savu dzīvi. Mums ikdienas 24 stundas, bet rets būs izlietojis stundu radošam darbam.

Vispirms tev jāatrod pareizā perspektīva, lai mācītos izšķirt dzīves svarīgās lietas no nesvarīgām. Tu nedrīksti savus spēkus izšķiest par niekiem, ja gribi panākt sekmes. Tev vajaga trenēt savu prātu, lai pareizi apsvērtu notikumus. Lielākā daļa ļaužu ceļ savu dzīvi uz maziem sīkumiem.

Viens no sekmīga cilvēka pirmajiem uzdevumiem ir — būt skaidrībā pie dzīves plāna nosprausanas, kas lietišķs un kas nav. Dzīve ir pašsavaldīšanās, un kas padarīs katru lietu īstā laikā, būs dzīves priecīgs un panākumu bagāts.

Ja gribi, lai tava dzīve būtu prieka un sekmju pilna, tev kaut kas jāceļ, tev jābūt radoši nodarbinātam. Tas ir visuma likums, ka tev katra lieta jāved saskaņā ar tās būtību. Daba prasa, lai mēs ceļam, vācam, krājam lietas. Cilvēcīgi ir pūlēties un kaut ko radīt. Ceļšana ir mūsu būtne. Kad dzīve ir nobeigta, to novērtē pēc tā, ko tu esi padarījis. Protams, nekad tu vairāk nepadarīsi par to, ko tu iedomājies, ko tu domā padarīt.

Cilvēkam jāuzticas pašam sev un tam, ko viņš uzņem. Viņam jāsaka: „Es varu“. Viņam jāstāv pašam aiz sevis, lai uzvarētu. Viņam jāuzticas saviem līdzstrādniekiem un līdzcilvēkiem. Viņam jāredz viņu labās puses. Viņam jābūt pārliecinātam par lielajiem pamatlukumiem: patiesību, godīgumu, līdzjūtību, taisnību un laimi.

Svarīga ir tikai pamatdoma, kāds tu esi. Vienalga, vai tu esi liela vai maza personība. Pats sev tu esi svarīgs un nekad tu nevari celt dzīvi, kuŗa būtu pūļu vērts, ja nesāksi ar sevi. Mēs esam aizmirsuši, ka visu tiesību tiesība ir tiesība pašattīstīties.

Vai bagātības un varas mērķis nav cilvēku atbrīvot, lai viņš pats savu dzīvi var dzīvot? Vai tas nav tavs mērķis: dāvēt sev neatkarības priekšrocības?

Arvien mums jāstāda pirmā vietā svarīgākais, citādi mēs savu dzīvi pārvērtisim par chaosu. Mums jāiesāk ar pašcieņu. Ja cilvēkam nav pašcieņas, tad viņa sekmes būs nelaime, un viņa dzīves prieks taps fata morgana. Tad viņam vajadzīga pašsāvaldīšanās un jāpiekopj pašattīstīšanās politika. Cilvēka pirmā privilēģija ir augt un pieņemt. Patiesībā tās ir sekmes.

Vai viens no tautas augstākiem mērķiem nav radīt lielus individuus, kuŗi citiem kalpo un tos māca, vada un pareizi aizstāv? Viss, kas pūlīņu vērts ir personīgs, — tā tā tas ir bijis vienmēr un tā būs vienmēr.

Neraugoties uz vairākumu, stāvi pats uz savām kājām un viens un nezemojies, mācies cienīt pats savu personīgo saprātu. Tavam raksturam vienmēr vajaga teikt: „Es esmu pats sava „Es“ vadonis“.

Tev iāmācas cienīt draudzības milzīgā vara. Jau-

tā pats sev, vai tev ir pieci labi draugi? Ja nav, tad nav cerams, ka tu pa dzīves prieka ceļu tālu tiksi, kaut arī pa sekmju ceļu iesi uz priekšu. Draudzība atvieglo sekmes un notekti dod dzīves prieku.

Cilvēks ir zemes sāls, vienalga, vai viņš ir bagāts vai nabags, gudrs vai nemācīts, ja viņš ir laipns, palīdzīgs; priecīgs, atklāts, kam pirmkārt rūp sava paša, bet otrkārt, citu labklājība. Tev jāmilē cilvēki, kā darznieks milē puķes. Tādi cilvēki stāv pāri visiem citiem. Viņi ir cilvēces galotnes.

Cilvēkam jādomā tikai par savu iekšējo dzīvi. Nekas ārpus viņa nevar viņam kaitēt. Viņam jāattīsta sava zemapziņa tā, ka sekmju apmēri būtu plašāki un viņa dzīves prieka saturs bagātāks.

Iznīcīni sevi uz visiem laikiem kalpības prātu un bailību. Kalpība spiež tevi pie zemes, bet valdonīgās domas ceļ uz augšu. Lai tu uzaudzinātu sevi par lielu personību, runā savā nodabā uz sevis sekojoši: „Es esmu liela personība. Ar savu personību es paceļos pāri līdzcilvēkiem. Mans darbs ir cilvēkam nepieciešams. Es piederu pie savas tautas labākajiem. Es esmu zemes sāls“. Jo biežāk tu to teiksi, jo ātrāk tu par tādu tapsi.

Apzinies savu vērtību un nemīgti strādā pie savas individuālītātes attīstības. Mācies vienmēr. Kas mācas ir jauns, vesels un modrs, bet kas vairs nemācas, tas drīz tiek vecs, nevarīgs un iet bojā. Savās attiecībās ar līdzcilvēkiem arvien esi mierīgs, laipns un pieklājīgs. Mēģini nodibināt līdzcilvēkos par sevi labas domas. Ļaudis milē spēcīgos un laimīgos, bet nicina vājus un nelaimīgos. Tādēļ nekad nesūdzies par sevi un neizrādies nelaimīgs un nesekmīgs.

Nekad nevienam neizpauž savus nodomus un

idejas. Ja tu visu izteiksi, tad drīz vien savu līdzcilvēku acīs kļūsi neinteresants. Ļaudis interesē tikai noslēpums. Savās domās arvien jūties sēkmīgs un neatkarīgs, tad tu savā darbībā tādu stāvokli sasniegsi.

Tērauda karaļa un rūpniecības magnāta Čarla Švāba sekmju desmit baušļi: Strādā uzcītīgi. Mācies vienmēr un visur. Domā pastāvīgi. Milē savu darbu ar baudu un prieku. Neesi paviršs. Apzinies vienmēr savu mērķi. Izaudzini sevi par personību. Esi izpalīdzīgs un ļauj arī citiem piedalīties tavos panākumos. Domā sociāli. Visu, ko dari, dari uz to labāko, mazliet labāk nekā citi to dara un no tevis sagaida un vairāk nekā tev par to samaksā. Esi pieklājīgs un laipns pret ikvienu, sevišķi ja tev no viņa nekā nevajaga.

Jau Buda mācīja un pierādīja, ka cilvēks vienīgi pats ar saviem spēkiem, audzinādams sevi stipru iedomas un gribas spēku un neatlaidīgi censdamies, var sasniegt savu mērķi.

Cilvēks nekad nesapeš visus savus spēkus, kamēr viņš cerēs uz ārēju, citu palīdzību. Buda nopietni brīdina no ikkatras cerības uz palīdzību no citurienes.

Apziņa, ka nav neviena, uz kā varētu atbalstīties, no kā varētu palīdzību gaidīt, bet ka visās lietās jāpaļaujas tikai uz saviem spēkiem, ievērojamā mērā pavairo cilvēka spējas un sekmes. Grūtības ir labākais spēju pārbaudīšanas līdzeklis.

Ikviens piedzimst ar maršala zizli rokā, nelaime ir tikai tā, ka viņš savās dzīves gaitās nes līdz ļoti daudz balasta: kāutību, pesimismu, neuzņēmību, neizturību, mazvērtības sajūtu u. t. t., no kuŗa tikai jāatbrivojas,

Kāda gan izšķirība, vai es nolaupu vienam stundu laika vai vienu latu, ko viņš mazākais tanī stundā varēja nopelnīt

Dzimušo vadoņu, uzņēmēju un izgudrotāju mazais pulciņš piespiež dabu veikt darbu, kas tiek mērīts miljonos un miljardos zirgspēku, ar kuņu salīdzināts, cilvēku miesas spēku daudzums vairs neko nenozīmē. Pasaules valdnieks kļūst par mašīnas vergu. Cilvēks domā tikai zirgspēkā. Ieraugot ūdenskritumu, viņš to domās tūlīt pārvērš elektrības spēkā.

Lai gūtu sekmes, panākumus, labklājību un laimi ir nepieciešami atšķirties no masas. Masai nav nekad laimes. Neatšķiroties no citiem, nav cerības pasaulē uz priekšu tikt. Labklājības sekmju sākums katram ir: kaut kādā veidā izcelties starp citiem pārējiem. Iesācējam, kuŗš vēlas pasaulē uz priekšu tikt, vajadzētu vienmēr censties ieņemt savā darbā grūtāko vietu. Jo grūtāks darbs, jo mazāk konkurentu.

Ja seko tālu uz priekšu tikušo cilvēku dzīves aprakstiem, vienmēr var atrast, ka viņu sekmes sākušās ar to momentu, kad viņi atšķirušies no masas un sākuši izpētīt katras lietas īstos pamatus.

Edisons visu mūžu ir veltījis „kādēļ“ izpētīšanai un patentējis vairāk kā 1000 izgudrojumu. Katram ir jāpēta „kādēļ“?, „kā“? un „kad“? Neviens nedrīkst akli dzīves ceļu staigāt.

Laiks ir katra patiesais kapitāls, kas ir izdalīts starp visiem vienlīdzīgi, Laiks ir mūsu jēlviela, no kuŗas mums jāveido dzīve. Laika vērtību mēs atzīstam tikai tad, kad šī vērtība ir jau zaudēta.

Vispār pierādīts, ka uzņēmumi, kuŗu vadība koncentrēta tikai vienās rokās, strādā vissekmīgāk, jo tur

pats vadītājs nemēģinās vainu uzvelt citiem, bet pūlēsies vienmēr sasniegt to labāko.

Ilgstošas sekmes nekad nav gūtas bez cīņas. Dzīves cīņu mēs varam uzsākt tikai tad, ka esam pārliecināti, ka nepārvarāmas dzīves grūtības nemaz nav.

Ja tu neņemsi savas dzīves izveidošanu enerģiski savās rokās, tad tu būsi pilnīgi atkarīgs no citu žēlastības. Ja tev liek priekšā kādu plānu, tavs pirmais jautājums lai ir: „Ko es te varu mantot“? Rūpējies tikai par savām lietām. Centies sasniegt tikai savus mērķus. Tev jādzīvo pašam sava dzīve.

Sekmju baušļi: Izvēlies tādu nodarbošanās veidu uz ko tu sajūti ne tikai tieksmi, bet kur tev arī rodas talants. Koncentrē savus spēkus. Rūpējies par savu veselību. Pavairo savu dzīvības enerģiju ar to, ka tu dzīvi, dzīvību un līdzcilvēkus milē. Asini savu skatienu izdevīgā gadījuma skatīšanai. Ķeries ar dzīvu interesi pie sava darba un saviem uzdevumiem. Esi arvien čakls un darbīgs. Arvien godīgs. Uzticies vienīgi pats sev un saviem spēkiem. Rādi ikvienam un arvien laipnu seju. Turi savas lietas noslēpumā. Neatklāj tās pat ģimenes locekļiem. Esi tikai izglītotu, godīgu un sekmīgu cilvēku sabiedrībā. Nekad nepārtrauc mācīties un attīstīties. Esi arvien mierīgs un nosvērtā noskaņojumā. Mācies pareizu atpūtu. Seko sekmīgu cilvēku padomiem. Neuzticies nevienam kā savam istam, patiesam draugam. Koncentrē visu savu uzmanību uz to, ko pašļauj vēlies sasniegt. Nekad neliecies. Krāj jaunas idejas; pieraksti tūlīt katru ideju. Izstrādā sava darba plānu dienām, mēnešiem un gadiem uz priekšu. Iznicini sevi kalpa apziņu un kultivē vadoņa spējas. Meklē sev istu draugu. Lasi pastāvīgi tikai vērtīgas grāmatas,

Jaunīgums.

Katrs attīstīts cilvēks grib netikai dzīvot, bet arī ilgi palikt sveigs un jauns, nevēlas vecuma pazīmes un vārguma. Tomēr tikai nedaudzi arī paši ko dara, lai pēc iespējas ilgi uzturētos sveigi un jauni.

Cilvēki pastāvīgi noziedzas pret savu veselību un mūža ilgumu, iznīcina savus spēkus ar pārgalvību, nedabisku dzīves veidu un tad paši brīnas, ka viņu spēks tik ātri izbeidzies. Kas aplam lieto savus dzīvības spēkus un pārpūlē savus nervus, tam par to jācieš. Tikai prātīgi dzīvojot, mēs varam sasniegt lielu vecumu.

Ja mēs cītīgi darītu visu, kas mūs uztur jaunus un veselus, tad katrs no mums nodzīvotu simts un vairāk gadus. Cilvēks ir kā pulkstenis, ja ar to apietas rūpīgi, tad tas iet kārtīgi un ilgi, ja ne, tad tas nolietojas ātri.

Lai cik cieši mēs būtu pieķērušies dzīvībai, tomēr mēs to tērējam vieglprātīgi, veselām dienām, pat gadiem nododamies nepareizām domām un nepareizai dzīvei. Jo vairāk mēs domājam par vecumu un tēlojam sev dažādas nepievilcīgas vecuma ainas, jo ātrāk mēs novecojamies, mūsu smadzenēs un zemapziņā nemitīgi strādā domātā virzienā.

Mūsu dzīve izveidojas pēc tā ideāla, kuŗu mēs glabājam savā zemapziņā. Katrs cilvēks spēj savu dzīvi pagarināt, ja tikai viņš spēj valdīt par savām domām. Ja viņš domā, ka viņa dzīves ceļš iet uz leju, ka viņa spēki sāk novājināties, tad viņš nevar uzglabāt svaigumu un jaunību. Mūsu zemapziņa novēl mums robežas, un mūsu domas liek mums šķēršļus ceļā.

Lielākā daļa cilvēku nezina, ka viņu zemapziņas stāvoklis spēj radīt tik daudz enerģijas, ka viņi var sasniegt katru savu mērķi. Mums tikai vajaga mācīties koncentrēt savas domas uz vienu punktu. Ja mēs savām domām liekam darboties ap daļumu, tad mēs varam radīt ko daļu; ja domāsim par vecumu, tad mēs drīz kļūsim veci. Ja mēs iedomāsimies un jutīsimies jauni, tad uzturēsim sava ķermeņa šūniņās nemītīgu atjaunošanās darbību.

Katra cilvēka gribas vai domu darbība iespiežas smadzenēs un no turienes zemapziņā. Mēs esam tā pieraduši pie dažu domu nepareiziem un nāvīgiem iespaidiem, ka neapdomājam, kas tad īsti ir tas, kas rada slimības un nāvi. Ārsti pierāda, ka piemēram, trieku rada no iedomas vai uztraukuma smadzenēs vai sirdī parplisīšis asins trauks.

Ir miruši cilvēki no dažādām iedomām, kuras pēdīgi izrādas arī tikai iedomas. No otras puses, daudz no iedomu spēka kļuvuši veseli. Kur rodas spēks, ja ne no zemapziņas, pilnīgi slimai, trauslai sievietei kas nespēj pati sevi apkopt, kura tikko spēj kustēties pa istabu, pēkšņi skriet augšā pa kāpēm un iznest no degoša nama guļošus bērnus. Šini brīdī viņa cieši pārlicināta, ka var darīt to, ko patlaban dara. Zemapziņa iedarbina kājas un rokas.

Daži cilvēki paātrina savas miesas novecošanos ar to, ka dzīvo pastāvīgā pārlicībā, ka viņiem drīz iāklūst veciem. Uzmanīgi viņi seko katrai paradībai, kas viņiem liktu domāt, ka tuvojas vecums. Ja viņi nogurst mazliet ātrāk nekā parasts, ja viņi nevar tik daudz veikt, vai nevar vairs to izturēt, ko agrāk, tad viņi ir pārlicināti, ka nupat ir sasnieguši to punktu, kuru daudzi uzskata par dzīves kulminācijas punktu, no kura iāiet uz lēju. Tad viņi sāk arvien biežāk at-

kārtot bīstamos vārdus: „Ja, es jau neesmu vairs tik jauns kā agrāk“.

Viena no visļauņākām pašapmānīšanām ir — domāt, ka ar piecdesmit vai sešdesmit gadiem mums jāsāk zaudēt savi miesas un prāta spēki. Kāpēc mums jāsāk novecoties tad, kad mēs tikko esam sasnieguši to vecumu, kad visa dzīve mums ir kļuvusi saprotama? Man 67 gadus vecam kroplim, jau 12 gadus atpakaļ ir labā puse paralizēta, valoda un atmiņa no triekas traucēta, bet tekošus dienas jautājumus es uztveru ļoti labi un dzīvi, par vecumu nedomāju nemaz, esmu dzīves priecīgs un gandrīz pastāvīgi jūtos laimīgs, varu sacensties ar ikvienu, kas patiesi laimīgs jūtas. Rakstu ar kreiso roku uz rākstāmās mašīnas.

Cilvēks ir tā radījies, ka viņš savas miesas un prāta spēku visaugstāko pakapi sasniedz samērā ļoti vēlu. Vai tādēļ mūsu nolūks un mērķis lai būtu, ka mums jānovirst jau piecdesmit, sešdesmit vai septiņdesmit gadus veciem? Dzīvnieki dzīvo četr — līdz šēssreiz tik ilgi, cik tiem vajadzīgs attīstīties. Tādēļ arī visskaistākajam radījumam, cilvēkam, vajadzētu dzīvot četrreiz trīsdesmit gadus. Cilvēkam vajaga būt pašos spēka gados septiņdesmit piecu gadu vecumā. Cilvēku lielakai daļai vajadzētu nodzīvot 150 gadus.

Dzejnieks Siedmans saka: „Es nesaprotu, kāpēc cilvēki novēlk savam mūžam robežu pie septiņdesmit gadiem. Pieci simti nebūtu par daudz, ja tikai mēs varētu tik ilgi uzturēt savu svaigumu un veselību“.

Neviens nav vecs, kamēr tas neatraujas no dzīves. Kopš pašas bērnības mums tiek ieaudzināts, ka, no tāda un tāda laika sākot, mēs esam veci. Esmu stipri pārliecināts, ka šie nepareizie uzskati mums laupa daudzus gadus.

Mēs varam būt tikai tādi, kādas ir mūsu domas. Neviena ārsts nevar glābt tādu slimnieku, kas pats iedomājas, ka tam jāmirst un glābšanas vairs nav. Mūsu veselības stāvoklis ir atkarīgs no domām. Ir cilvēki, kuri iedomājas, ka nenodzīvos ilgāk par sešdesmit gadiem, un tiešām, viņi netiek paši šiem gadiem, jo visas viņu domas ir koncentrētas uz šo vienu punktu.

Kas grib ilgi dzīvot, tam jābūt darbīgam, Nekas tā nekaitē, kā bezdarbība. Tās smadzeņu daļas, kuŗas nedarbojas, novecojas ātrāk nekā tās kuŗas pastāvīgi tiek lietotas. Nav nozīmes pagarināt savu mūžu par dažiem gadiem, ja šie gadi netiek lietderīgi izlietoti. Ja mēs neattīstāmies, tad tā nav dzīve, bet lēna miršana. Viens līdzeklis uzturēt savu miesu ilgi veselu, sveīgu, jaunu ir — pilnīga prāta un zemapziņas saskaņa.

Vienkāršs dzīves veids un cēlas domas pagarina mūžu. Ideāli un cēli mērķi, vispār viss, kas cilvēkam liek raudzīties uz augšu, stiprina viņa miesas spēkus.

Turies pie jaunatnes, jo jaunība pielīp. Tā ir pazīstama parādība, ka cilvēks, kas daudz satiekas ar jaunatni, paliek pats ilgī jauns. Mīla un labsirdība uztur sirdi siltu un jaunu.

Humors aizdzen rūpes, liek asinīm ātrāk riņķot un veicina sagremošanu. Jautriem cilvēkiem ir vairāk izdevības uz priekiem un tādēļ viņi retāk cieš no drumiem brīžiem. Patikama sabiedrība sniedz patīkamas jūtas un tās savukārt uzlabo veselību un pagarina mūžu. Ja divi cilvēki dzīvotu gluži vienādos apstākļos, tad tas, kuŗš ir jautrākas dabas, dzīvotu ilgāk par otru. Kas tiecas vienmēr pēc laba un daiļa, tas nenovecojas, ja arī novecojas, tad daudz lēnāk.

Nav vairs tālu laiks, ka zīme, ka cilvēks ir no-

dzīvojis daudz gadu, būs cilvēka lielākā gudrība un vērtīgums; kad uz vecu cilvēku skatīsies nevis ar līdzcietību, bet ar cienīšanu un godbijību. Mūsu pēdējiem gadiem vajaga būt visdailākiem.

Nepaliec stāvēt pusceļā. Puskoka lēcēju mums ir ļoti daudz, tādēļ nepalieldini to skaitu ar sevi. Tiekdamies pēc viena noteikta mērķa, tu līdz ar to saasniesi vēl daudz citu vērtīgu lietu. Tu nostiprināsi savu veselību. Cilvēkam, kam ir stipra iedomā un griba un neatlaidīgā vēlēšanās, pieplūst pastāvīgi jauni dzīvības spēki, kas dara to spēcīgu, veselu un svaiģu. Tu pagarināsi savu jaunību. Cilvēks, kas neatlaidīgi mācās, strādā un uzvar, ir vienmēr jauns un spēcīgs; turpretī tam, kas ir uzvarēts, kam vairs nav ne pēc kā ko censties, kas no cīņas atteicies un padevies, tam dzīvības spēku patēriņš vairs neatjaunojas. Dabā valda lietderības princips. Dzīvības enerģiju nesanem tas, kas to nevar vai neprot izlietot. Tādēļ tāds cilvēks ātri kļūst vecs, gaudens, nevarīgs un iet bojā.

Kam ir stipra vēlēšanās iegūt labklājību, tas automātiski novērsīsies no ļaudīm, kas viņa mērķus nevar sekmēt un instinktivā pievērsīsies tādām personām, kas var būt viņam noderīgas.

Kas cerē novecoties, kas vienmēr nes sevī sevis paša kā sabrukušā veča, ainu un konstrukciju, — to arī drīz vecums pārvarēs. Kas turpretī ir spējīgs domās radīt sevis paša projektu, ainu, jaunībā ziedošu, spēkā un veselībā dzirkstošu, kurā tas netraucēti nodziļinās, aiz kurā tas nostiprinās, kā cietokšņa mūros pret ļaužu leģioniem, kas nāk, lai atkal un atkal apgalvotu, ka tas kļūst vecs, kas ar šo domās radīto ainu spēj justies saskaņots, — paliks jauns. *

Mākslas nenovecoties — noslēpums ir tas, ka neviens cilvēks nav vecāks par to, par kādu tas pats sevi atzīst un padara. Te ir vajadzīgs iedomas un gribas spēks, bet kur gan tas nav vajadzīgs? Tikai iedomas un gribas spēks pārvalda pasauli.

Ja cilvēks nonāk tiktāl, ka pārlicināti apzinās sava „Es“ būtību, ka tā ir pastāvīgā daļiņa no mūžīgā, neizzūdošā un bezgala radošā spēka, ka neeksistē nekāds cits spēks, kas varētu radīt bailes, briesmas, grūtības, vai kaut kādu ļaunumu, tad viņš vairs nenesīs ķermeņa un prāta panikuma zīmes, tādā laikā, kad viņam jāstāv sava spēka augstumos.

Nav iespējams vecumā uzturēt jaunības izskatu tik ilgi, kamēr cilvēks neapņemas nolemt, ka gadi vispār neskaitās, kamēr tas nebeidz ķermeni ar to padarīt vecu, ka arvien domā par vecumu. Ne acumirkli tu nedrīksti pielaist domus, ka esi kaut kam par vecu, jo šī doma pārāk drīz pārvērtīsies īstenībā un pārāk ātri parādīsies sejas grumbu un novecojošā izskata veidā. Nav nekas patiesāks par uzskatu, ka mēs esam tas, ko mēs domājam. Vecam kļūt pa lielākai daļai ir tikai slikts paradums. Izsargāties no vecuma sabrukuma ir tikai iedomu un gribas lieta. Vecums patiesi ir nobriedušākā, augstākā jaunība.

Ja tu gribi ilgi dzīvot, tad milē savu darbu un nekad to nēatsāj. Atļauj sev atpūtu, cik bieži tev vajadzīgs, bet nepamet savu darbu. Darbā ir dzīvība, darbā ir jaunība. Tā tu nekad negarlaikosies. Kā kādam var būt vecuma vai rūpju grumbas, ja viņš ir laimīgs, nodarbināts, nenogurstošs un viņa prāts arvien paliek jauns? Ne gadi padara mūs vecus, bet veids, kā mēs tos esam izlietojuši.

Ja ista gudriība vada smadzeņu un roku darbī-

bu, tad tiek daudz vairāk veikts, un līdz ar to turēts rezervē pietiekoši daudz dzīves spēku. Ļoti daudz palīdz jaunības spēka uzturēšanai, ja mēs spējam mierīgi sēdēt un atpūtināt miesu un prātu un pildīt tos ar jaunu spēku. Cilvēks nedzīvo no maizes vien.

Es pazīstu dažus cilvēkus, kuņi saprot augsto mākslu — sagādāt sev saldu, mierīgu, atpūtas pilnu, atsvaidzinošu miegu ar to, ka viņi savu smadzeņu darbību vada un apgriež otrādi. Viņi saprot noslēpumu — izslēgt no sevis visas rūpes un raizes un tās ieslēgt veikalā, kantorī, fabrikā, kad vakarā tos atstāj. Savas darba rūpes viņi nekad nenes sev līdz uz māju. No tā brīža, kad viņu darbs beidzas, līdz tam brīdim, kad tas atkal sākas, viņi sevi uzskata par brīviem un tikai atpūtai dzīvojošiem. Nekas viņus nevar piespiest šini laikā ļaut sevi mocīt no kaut kādām domām, kuņān sakars ar darbu. Viņiem ir spēks, un viņi saprot noslēpumu, kā sevi piepildīt ar laimīgām, priecīgam un cerību pilnām domām. Viņi sagatavo savu prātu mierīgam, harmoniskam miegam, izaicinot naktī prieka, jaunības, miera un milas domas un neļaujot nekādas citas. Viņi nepieļauj, ka vecās rūpes ar savām mocošām ainām slid caur smadzenēm, lai bojātu viņu mieru un atstātu viņu sejās savu nejauko rokrakstu. Šādas rīcības panākums ir tas, ka viņi no rīta atsvaidzināti un atjaunoti ar visu savas jaunības spraigumu pieceļas un iet pie darba.

Mēs kļūstam veci tādēļ, ka neprotam saglabāt jaunīgumu, tāpat kā kļūstam slimi, ja neprotam saglabāt veselību. Slimība ir nezināšanas un aplamas domāšanas sekas. Pienāks laiks, kad cilvēkiem tikpat maz iekritis prātā lolot domas, kas viņus padara slimus un vārgus. kā piem., bāzt roku ugunī. Neviens nesuslimst, ja viņš arvien pareizi domā un savam ķermenim piegriež vajadzīgo vēribu. Ja tikai viņš uztur

pareizās domas, tad var savu jaunību paildzināt tālu pāri parastam laikam.

Ja tu jūti dziņu — uzsākt kaut ko, kas atstāj jauneklīgu iespaidu, tad nelauj nekad domām sevi no tā atturēt, it kā tu būtu vecs. Sejā, kas pastāvīgi smaida, neparādās krunkas. Smails ir vislabākā masāža. Apmierinātība ir jaunīguma spēka avots.

Ja gribi, lai tavs vecums būtu kā tava jaunība, tad seko saules pulksteņa maksimai: rādi tikai saulainās stundas. Aizmirsti nelaimīgās un netīkamās dienas. Paturi atmiņā tikai tās dienas, kurās tev bijuši labvēlīgi piedzīvojumi, visām citam ļauj nogrimt aizmirstības jūrā. Priecīgs prāts nozīmē ilgu dzīvi.

Ja prāts ir pastāvīgi piepildīts ar mīlu un līdzjutību, tad cilvēks paliks daudz gadu ilgāk svaigs un dzīvinošs nekā tad, kad sirds izžuvusi un tukša no katras cilvēcīgas līdzietības. Milas sildīta sirds neiesalst no vecuma un neatdziest no aizspriedumiem.

Ja tu gribi, lai tavi gadi patiesi neskaitītos, tad neraugies atpakaļ, bet uz priekšu un savā dzīvē piedalies tik daudzās un dažādās lietās, cik vien iespējams. Vienmuļība un prāta nodarbošanās trūkums padara vecu. Kad gudrajam Atēnu Solonam jautāja, kāds ir viņa spēka un jauneklīguma noslēpums, viņš atbildēja: „Es katru dienu kaut ko jaunu mācos“.

Te slēpjas liela patiesība. Veselīga darbība spēcina un patiesi uztur kā prātu, tā miesu un dod tiem jaunības svaigumu un veiklību. Tā tad, ja tu neraugoties uz saviem gadiem, gribi palikt jauns, tad tev arvien jāpaliek jūtīgam pret jaunām domām un tavam prātam jāklūst arvien plašākam zināšanās, lielākam līdzdalībā un vaļējākam jauniem patiesības atklājumiem, jo ilgāk tu pa savu dzīves ceļu staigā.

Vislielāko uzvaru pār vecumu iegūst liksmes, līdzjūtības, prieka un mīlas pilna zemapziņa. Vīram, kas grib tapt kungs pār vecuma gadiem, jāmilē bez izņēmuma visi cilvēki. No rūpēm, bailēm, skaudības, ļaunprātības, greizsirdības tam jāizvairās, no visām šīm sīkām un zemiskām lietām, kas sirdi pilda ar rūgtumu, pieri ar grumbām un acis padara neskaidras. Skaidra sirds, veselīgs ķermenis un atklāts, cēls prāts, pie tam iecietība un cieša pārliecība, ka gadi neskaitās, tas viss kopā sniegs mūžīgu jaunības avotu, kas nekad nav jāmeklē ārpusē, bet ko katrs patš atrod sevī, savā „Es“.

Vienīgums.

Pēdējā gadu simteņa lielākais atradums ir visas pasaules spēka un dzīvības vienība. Neviena doma mums nevar iedvest tādu sparū un iznīcināt visas bailes, kā apzināšanās, ka pasaulē ir viens vienīgs dabas spēks un mūsu zemapziņa daļa no tā, viena dzīvība, viena taisnība, viena patiesība, ka materija un enerģija ir viens.

Ja mēs atzīstam, ka mūsu „Es“ ir daļa no šī visu piepildošā spēka, tad šinī apziņā ir dzīves mīklas atminējums, kas dod brīnišķīgu drosmes, prieka, laimes un miera sajūtu. Cilvēki jau sāk atzīt, ka spēks, laime un sekmes iet roku rokā ar mūsu vienības apziņu. Vai paši esam stipri vai vāji, atkarājas no tā, cik stipra vai vāja, cik attīstīta ir mūsu zemapziņa.

Mēs nevaram pilnīgi izmantot visus mūsu spēkus, iekam neļūjam sevi kā daļu spēka visa kosma.

Mums jārada sevī domas, ka mēs esam mīlestība un dzīvība, taisnība, patiesība un daiļums; tikai tad mēs jutīsim prieku, mieru, pacilātību un laimi.

Tikai tad mēs dzīvojam pareizu dzīvi, ja izkopjam sevī vienīgi labas īpašības. Tad mūsu cieņas un centieni vairs neizliekās neauglīgi, nevajadzīgi un tukši. Apziņa, ka viss, ko mēs darām un jūtam, notiek saskaņā ar kosma spēku un mūsu zemapziņu, dara augstāku mūsu laimes un labklājības mērauklu un dod mums spēku dzīvot pēc šīs mērauklas.

Visas mūsu domāšanas, jušanas un darbības problēmas izveido kopā vienu vienīgu uzdevumu. Vienīguma ista saprašana pastāv pretstatījumu un pretrunu sakausēšanā mūsu domās. Viss dabā mūžam pārvēršas un atjaunojas pastāvīgi nemitīgā cīņā.

Viss vienāda ir kaut kas nevienāds, viens un tas pats vienmēr ir kaut kas dažāds; viss labais, visa taisnība, ir kaut kas ļauns un netaisns, vai kas vienam ir labs un taisns, tas otram ir ļauns un netaisns.

Fizisks un psihisks priekšmets ir viens un tas pats, dabā priekšmets ir viens, tikai divi cilvēciģi jēdzieni.

Vienīguma priekšstādījums nestāv pretstatā, pretrunā daudzuma priekšstādījumam. Abi pastāv viens otram līdzās vai viens otrā, tie ir vienmēr nešķirami viens ar otru saistīti un ir tās divas formas, kurās parādās viena un tā pati lieta, gluži tāpat, kā viela — materijs ar spēku — enerģiju. Vielas un enerģijas vienības princips, likums pastāv visā fiziskā un psihiskā pasaulē. Visa mūsu atzišana dibinājas uz viena priekšmeta mūžīgo atdalīšanos un savienošanos principu, diferenciāciju un integrāciju.

Cilvēka atziņa ir tikai mūžīgs un neiznīcinājams patiesības uzskats, kas cīņā, pastāvīgā pārmaiņā un atjaunošanā attīsta no sevis vienmēr augstākas formas un tumšo apskaidro, neapzinīgā liek kļūt apzinīgā, rada un piepilda ideālus un tiecas pēc vienmēr lielākas pilnības.

Tiklīdz mēs esam atzinuši, sapratuši un piesavinājuši šo milzīgi svarīgo vienības un visuma, daudzuma patiesību, tiklīdz esam dabūjuši pārskatu par visiem tālumiem un plašumiem, kurus patiesība mums atver, tad vecais sfinksa tēls izplūst par miglas fantomu. Brīnišķīgs gaišums plūst pār visuma dziļumiem, bēdu pasaule top par svētlaimīgas dzīves pasauli, mēs saprotam sevi un savu dzīvi, skaidrākā harmonijā plūst caur mums, vienodama visu, kas ir, kas bijis un kas būs.

Mēs visu atrisinām viegli un ērti ar novērošanu un ar mūsu zinātniskiem pētījumiem un piedzīvojumiem. Mēs redzam bezgala laikmetos vienmēr atkārtotajam vienu un to pašu, ka viena vienīga šūniņa ir vienkāršu dalīšanos izdara dzemdēšanas aktu. Visa maiņa nozīmē tikai pārvēršanos, augšanu un attīstīšanos.

Viena un tā pati lieta ir vienmēr katrā acumirkli cita lieta. Viens un tas pats vārds satur sevī vienīgumu un daudzumu. Katrs vienlīdzīgais ir arvien arī kaut kas nevienlīdzīgs. Kad mums izliekas, ka kāds ķermenis nozūd, tad tas vienīgi pārvēršas no kādas zemākas formas jaunā formā, bet nekad neizzūd.

Visi notikumi dabā, mūs iekš- un ārpusaulē ir pārvēršanās no oļiņas bērņā, no grauda stādā, no kāpura tauriņā; rada vienu un to pašu lietu, būtni dažādu formu un parādību maiņā.

Katrai formal mums ir atsevišķs vārds un no-

saukums. Mums nav vārda ar ko apzīmēt vienīgo būtību, kas šinīs trijās formās atrodas: ūdens, tvaiks, ledus; vai šinīs četrās formās: ola, tārps, kāpurs, tauriņš. Būtība ir viena, formas divas vai vairāk. Ūdens un ledus nav viens un tas pats, ir dažādas formas, bet ūdens un ledus pēc būtības ir viens un tas pats. Ola, tārps, kāpurs, tauriņš pēc formas ir dažādi, vairāki, pēc būtības viens.

Mūsu apziņa izaug no fiziskas miesas un psihiska prāta organu iespaidiem. Katrā miesas un prāta organā pasaule rādās citādā formā.

Mūsu domāšanas organi pārvērš mūsu novērojumu un pieredzes pasauli par jēdzienu un ideju pasauli. Mūsu cilvēcīgā apziņā novērojumi pastāvīgi pārvēršas par jēdzieniem un jēdzieni par novērojumiem. Abi ir vienmēr nešķirami un viens otrā izveido tās divas formas, kuņās mums parādās lietu vienīgā būtība.

Jēdziena vienīgums pastāv no novērojumu daudzuma un dažāduma. Mūsu jēdzieniskā domāšanā mēs nevienādu lietu vienādas īpašības saveļam kopā un nošķiram to, kas vienādām lietām piemīt nevienāds. Tādēļ jēdziena priekšmets ir pavisam kas cits nekā novērojuma priekšmets, lai gan priekšmets pēc būtības ir viens un tas pats.

Pie jēdziena sastādīšanas mēs vienmēr kaut ko nevienādu uzskatam kā vienādu, kaut ko vienādu kā nevienādu, katrā jēdzienā ir apslēptas iekšējas pretrunas.

Mūsu novērojumu pasaule mums rāda miljonus atsevišķu koku vienmēr citādās formās. Vienam skujas, otram lapas, vienam miza, otram tāse, šis ir simtu, tas desmit gadu vecs u. t. t. Šo daudzējādību sa-

kopojam, un no visu koku novērtējumiem sastādam koka jēdzienu.

Skaidri loģiskā ceļā cilvēcīga domāšana vienmēr ir nonākusi pie pasaules jēdziena, kas vienmēr pats sev preti runāja. Pasaule vienreiz bija viss un otreiz nekas; vienreiz telpa, laiks, kustība, parādība, otreiz bez telpas, bez laika, nekustīga, neredzama, tukša. Nav ne esamības, ne neesamības.

Šis vecais pasaules uzskats, šis pretrunas, kas atrodas jēdzienu būtībā, pašas domāšanas dabā, nav varējis izlīdzināt un šis pretrunas noderēja apgalvojumam, ka pasaules būtība cilvēcīgai apziņai esot pilnīgi neatzīstama.

Tikai kad mēs domājam, kad mēs radam jēdzienus un idejas, izceļas pretrunas, kuņas eksistē vienīgi mūsu domāšanā un idejā. Tiesamības būtības pasaulē ir dažādas, bet nekur nav pretrunas. Visas pretrunas, visus pretstatus, kas mūs uz katra soļa dzīvē pavada, mēs izlīdzinām, tiklīdz tos nostādam skaidrajā novērojumū gaismā.

Mūsu domāšana neizsaka nekā par novērtēto priekšmetu būtību. Mūsu jēdzieni ir pilnīgi nepieejami prāta novērojumiem. Koks, roze ir vienīgi domāti ne tieši jēdzieni.

Vecais pasaules uzskats redzēja vienpusīgi, tas ieraudzīja divas pasaules, kuņu starpā stavēja pretruna. Jaunajā pasaules uzskatā pretrunas starp jēdzienu un novērojumū būtību nozīmē savstarpēju papildinājumu. Tagadējā domāšana sniedz mums divas pasaules ainas, divas formas, kuņas jāsakausē, lai atzītu pareizu vienību.

Katrs vārds, ko mēs izdomājam, ir divdomīgs.

Ar vārdu „koks“ mēs apzīmējam kādas tiešām redzētas lietas novērojumu, priekšstatu, bet tas pats vārds apzīmē arī kādu loģisku lietu, jēdziena koku, kuru mēs prāta tiešamībā nevaram redzēt, visu koku summu. Tā tad, vienā un tanī pašā vārdā pastāvīgi slēpjas divas gluži savādas nozīmes, vienreiz tas ir materiāls, otrreiz ideāls pasaules uzskats.

Abas valodas lieto vienmēr vienu un to pašu vārdu, lai gan tās grib gluži ko savādu apzīmēt. Katrs vārds mūsu valodā ir tāda materiāli ideāla būtne, gluži tāpat kā cilvēks ir miesa un prāts vienā reizē nešķirami viens, tāpat materiija un enerģija ir viens. Novērojums un jēdziens ir katra vārda atribūti, attiecinājumi. Katrs atsevišķs vārds ir vienmēr reizē novērojums un jēdziens. Jēdzienu un novērojumu attiecības — savstarpējā iznīcināšanās ir tikai visciešākā kopā saplūšana, vienam otrā izkūstot.

Jaunā loģika un psiholoģija pierāda, ka fiziskās un psihiskās lietās parādas viena un tā pati būtība.

Mēs atšķetinam pasaules jēdzienu un tas pārvēršas par mūsu reālo „Es“ apziņu; mēs stāšketinam „Es“ jēdzienu un tas pārvēršas par mūsu prāta tiešo novērojumu pasauli. Pasaule un „Es“ ir vienādi.

Sveša miesa top par pašā miesas atomiem. Stāš pārvērš zemes un gaisa vielas par savām organiskām vielām un pārveido svešu dabu par savu pašā dabu un būtību. Šie ciņas un iznīcināšanas procesi ir atkal tikai savienošanās un uzbūves procesi. Katrs atsevišķs ķermenis ir visu to lietu un vielu vienība, no kurām tas sastāv un kuņas tas sevi uzņēmis.

Lai lietas būtību zinātniski atzitu, tad tā nepieciešami jāsaliek tanīs citās lietās, no kurām tā uzbūvēta un sastādīta. Lietas vienīgums pastāv to lietu daudzumā, kas tanī kopā saplūdušas,

Vienmēr būtībā un apziņā atkārtojas tās pašas parādības un tie paši notikumi, kā fiziskā, tā psihiskā pasaulē. Lai atzitu vienbūtību, tad mums jāatšķirtina tā daudzejādās formas.

Spēki, kas liek tārpa par kāpuru tapt, neizplūst no kādas absolūtas substances, bet tie ir dabas tieši pārvērtības spēki.

Būtība mums nav vairs noslēpums, tā atklāj savu īsto dabu miljonu miljonu formās. Katrā vismazākajā pasaules daļiņā atrodas viss lietu bezgala visums. Pasaulē stāv divas formas mūsu priekšā: vienreiz kā bezgalīgi mazākais, otrreiz kā bezgalīgi lielākais. Abas formas ir vienatnīgas.

Viss pastāvīgi pārmainās, un katru acumirkli plašinājas mūsu apziņas robežas. Mūsu apziņas pasaule sadalās apzinātā un neapzinātā un katru brīdi neapzinātais top par apzināto. Katru brīdi rodas kas jauns, un jaunu redzēt un zināt ir augstākais cilvēka uzdevums, mērķis un prieks.

Tu nedzīvo vairs tikai sev, tu dzīvo visiem un visos, ikvienam un ikvienā.

Nav cēloņa bez sekām, nav subjekta bez objekta, nav laba bez ļauna, nav prāta bez miesas, visi duālistiskie cilvēcīgie jēdzieni ir neiespējami **viens bez otra, ir arvien pēc būtības tikai visi viens vienīgs.**

Tāda laika, kad paša laika, telpas un materijas nav bijis, nav un nevar būt. Viss mūžīgā laikā un bezgala telpās mainās un pārgrozās laika straumē, kā klints stāv tikai apziņīgais „Es“, kas atzīdams maiņu dabā, zina, ka pats arī līdzī maiņās, un pārliecinājies sajūt, ka tas, kā vakar, tā šodien, ir visas atzīšanas un novērošanas — pieredzes pamats. Nevar nekā atzīt ār-

pus telpas un laika. Pašapziņa, ka es biju, esmu, būšu, ir visas atziņas izejas punkts.

Nekas nav ārpus telpas un laika.

Mulfords.

Mulfords savā grāmatā „Mirt ir netikums“ starp citu saka : Mēs nepārtraukti saņemam un atdodam psihiskus domu elementus, mēs esam kā elektriska baterija, kas spēkus noraida un no jauna sevi uzņem. Ja atdodam sevi, runājot, rakstot, domājot, vai kā līdzīgi darbojoties, tad mēs esam pozitīvi ; pretējā gadījumā — negatīvi. Šinī negatīvajā uzņemšanas stāvoklī jāpapildina enerģijas krājums ar spēkiem, kas dod labumu.

Liela nozīme tam, kur un kādā apkārtnē atrodami negatīva stāvokļa brīdī, jo līdzīgi sūcenei tad uzņemam sevi prāta psihiskos spēkus. Pēc ilgākas piepūlēšanās, kad, pozitīvi būdami, esam noraidījuši spēkus, — negatīvais stāvoklis ir dabas tiesības un dabas prasības.

Ir jābūt zināmam laikam, kad prāta rezervuāram jāpildās pa jaunu, un jo pamatīgāk saturs mainās, jo labāk. Negatīvie vienmēr izturas receptīvi t. i. uzve-rošā stāvoklī, vadās no svešu domām, vienmēr piekrit tiem, kas pēdīgi runājuši, nespējīgi izsūtīt pozitīvus spēkus.

Noteikums : būt pozitīvam starp cilvēkiem, negatīvam — pareizi sagatavotā vientulībā. Vientulībā ne-

driksst būt vietas līdzietībai, jo tā deldē un sarausta spēkus, kas būtu taupami un koncentrējami. Neviena runātājs neies pirms savas runas nest nabagam tā nastu un nonāvēt domas un idejas, kuņas nospraustu ceļus, kas tūkstošiem grūtdieņu atvieglotu viņu dzīves nastu.

Pareiza satiksme ar izmeklēti labiem cilvēkiem ir lielākais vidutājs, kas nodrošina laimi, veselību un panākumus. Attālumam nav nozīmes. Kas ir vienatnē dzīvojis, tas pievelk sev radnieciskas būtnes. Dzīvība ir daudzējādības stāvoklis, domu strāvošanu stingru noskaņošana, pa kuņām notiek nepārtraukta spēku un ideju apmaiņa starp vienāda līmeņa prātiem, tie ir avoti, kur dzīvības ūdens tek.

Drošs jaunības un sekmju avots: spēja acumirkli darīt pozitīvu savu prāta aparātu: izturēties negatīvi, uztveroši pret radošām, izdaiļojošām strāvam; vienmēr sev drosmi kā liesmu pa priekšu nest; nebīties neko, neko neatzīt neiespējamu; nevienu neienīst, tikai no cilvēku maldiem vairīties; mīlēt visus cilvēkus.

Mums ir dota spēja ar nepārtrauktām iedomām, vēlēšanos un ilgām pievilkt sev aizvien vairāk no zem-apziņas milzīgā spēka un tās iedzimtām īpašībām. Ikviens mūsu doma ir realitāte, spēks un būvākmenis topošā labā vai ļaunā.

Esi bagāts fantāzijā un apziņā, iedomās un gribā un materiāla bagātība sekos. Kas spēj sevi iedomāties tikai uz kāpņu vizzemākās pakāpes, paliks tur arī visu savu mūžu. Nākošām iespējamībām nekad nenovelc robežas!

Neizslēdz sevi no iespējamības kādreiz turpmākā dzīvē pacelties pāri šīs dienas pasaules robežām. Katrā cilvēkā snauž apslēpta kāda spēja, kāds talants, kas ir viņa vienīgā esamība.

Pavēli sev pa laikam justies brīvam no katrām bailēm. Ikviens šāds uzstāšanās mirklis ir solītis uz iespējamību atsvabināt sevi uz visiem laikiem no bailu verdzības saitēm. Prāts savās mūžības sfērās nepazīst nekādas bailes.

Mēs uzsūcam to cilvēku domas, kuņiem mēs visvairāk simpatizējam un ar kuņiem satiekamies. Vajaga satikties tikai ar vērtīgiem cilvēkiem.

Viens vienīgs īsta drauga novēlējums, kuņš patiesi ar interesi tevi uzklausās, ir patiess, dzīvinošs, liels palīga spēks, un kopš šī brīža draudzīgi darbojas roku rokā.

Ikvienu ļauna, naida vai skaudības doma plūst atpakaļ uz pašu cilvēku, no kuņa tā izgājusi, ja tā netiek uzņemta. Ļauna, naidīga sajūta pret cilvēkiem ir spēku izlietošana, kas nevien nes nelaimi, bet arī tuvojošos laimi jau iepriekš izposta.

Atskaitot katastrofas, lai piedzīvojam ko piedzīvodami, tās ir kādas ilgi lolotas domas dabiskas sekas.

Taisnīguma apziņa dod vislabākos un uz visiem laikiem paliekošus rezultātus.

Visvairāk uzdevumiem apkrautais, lai ziedo pusminūtes apgalvojot: Es nelaušu sevi dzīt un kalpināt šo pienākumu jūgā, es gribu iesākt tikai vienu darbu un pārējos atstāt, kamēr būs veikts šis viens.

Koncentrētu domu strāvas kultivēšana nes mūs noteikti pretim izdevīgām saistībām, notikumiem un pazīšanās atgadījumiem.

Mācies nekad nedomāt par sevi kā pat ko mazvērtīgu. Nekas tik ļoti nekaitē cilvēkam, kā pašpazemošanās.

Ar pieredzi jānāk pie noteiktas atziņas, ka katra ļauna, zema vai rupja doma kaitē pašam domātājam, kas par to būs pārliecinājies, nekad sev apzinīgi nedarīs ļauna.

Cilvēks, kuŗš dzīvē dzenas pēc noteikta mērķa un seko skaidri zīmētam plānam, var tikt aizkavēts, pat postā iedzīts, ja viņš tuvu satiekas ar ļaudīm, kuŗiem nav nekādas intereseš par šo mērķi vai plānu. Vajaga ļoti uzmanīties, iekam mēs kādam cilvēkam ļaujām dalīties ar mums mūsu vaļas brīžos, kad mēs esam pasīvi. Kas kļūst intīms ar kādu sevis necienīgu, tas zaudēs savos panākumos daudz spēka; mazvērtīgais novirzīs darbības līniju vai arī zināmā mērā to iespaidos.

Kad kādam cilvēkam ir stipra un nelokama vēlēšanās, lai mēs rīkotos pēc viņa gribas, un kad šī griba nav tieši pretēja mūsu gribai, tad ļoti ticami, ka mēs rīkosimies saskaņā ar svešo gribu, būdami pārliecināti, ka esam darījuši paši savu gribu.

No gaisa pilīm rodas greznākās būves virs zemes. Katra pasākuma veicināšana sākas fantāzijā. Vingrinies fantāzijā, iedomās panākt ko lielu, slavenu, sagaidīt panākumus. Katra tieksme, kuŗai mēs zināmu laiku sekojam, mūs ved pie lietām, kas saskan ar šo tieksmi.

Domāt „es nevaru“ nozīmē aizbultēt durvis katrai iespējamībai.

Pieredzes fakti rāda, ka domas un jūtas, izsacītas pārbaudītam, īstam draugam, ar vēlēšanos atsvabināties, aizdzīt tās, izgaist pašas no sevis. Tiklīdz var izstāstīt savas rūpes līdzjūtīgam draugam, tās jūtam noslīdam kā nastu. Tas ir grēku sūdzēšanas vienīgais princips.

Ikvienam ir nopietna vajadzība pēc biedra, ar kuŗu drīkst būt dabisks un brīvs. Mums vajadzīgs vismaz viens cilvēks, kuŗa priekšā mēs varam būt pilnīgi atklāti un izrādīt visas savas jūtas, kuŗa priekšā mes nosprādzējam savas brūņas, no kuŗa mums nav jāuzmanās, pret kuŗu nav vienmēr jāizmeklē mūsu vārdi, lai vienmēr izsacītu visu gudri, korekti vai „pieklājīgi“. Brižiem mums vajadzīga privilēģija un brīvība būt triviāliem, sekliem, ikdienišķiem. Katra doma prasa pēc savas fiziskas izteiksmes, prasās kļūt izteikta uztīcamam cilvēkam. Tikai tas saņem, kas pareizi dod papriekšu. Domu skopums dara mūs nabagus.

Lielākais domu spēks ir tas, kuŗa motīvs ir visaugstākais, un augstākais motīvs ir vēlēšanās vest sevi un citus pie pilnības un patiesības. Kas nevar vest sevi pašu uz pilnību un patiesību, tas nevarēs arī citus vest. Spēks ir atrodams vienīgi bezgala zemā ziņā, kuŗas daļa mēs esam.

Organizētai materijai dzīvības enerģija piemīt dažādā mērā; arī starp atsevišķiem cilvēkiem tā sadalās dažādi, bet saskaņā ar vienmēr progresējošo attīstību, drīz būs indivīdi, kuŗus būs tā apņēmusi šī mūžīgā straume, ka viņi spēs atzīt reģenerācijas, atjaunošanās iespējamību un līdz ar to, gluži jaunas perspektīvas savai eksistencei. No mūsu iekšējā „Es“ dzims jaunās idejas.

Kas neatvairāmi cieši prasa patiesību un tikai patiesību, tas to arī saņems, un visa patiesība nozīmē varu sasniegt šķietami neiespējamo. Kas meklē, tas atrod; kas klauvē, tam tiek atvērts.

Labākā vēlēšanās lai mana zināšana un pārliecība vienmēr augtu. Nav tāda laika, kad būtu par vēlu

mācīties un sasniegt patiesību. Zemapziņa ir tā, kas visu vada un nebūs iespējams tai nepaklausīt.

Mulfords saka, ka viņa grāmata neesot nekāda morāles svētruna, viņš tikai rādot ceļoņus un sekas.

Epiktēts.

Epiktēts, grieķu un romiešu filozofs, dzimis ap 60 g. pēc Kr.

No viņa gudrībām minu tik tās, ar kuņām esmu vienis prāts:

Pasaules pamatprincips ir prāts, kas izplatīts visā dabā un iemīt arī cilvēkā. Tā kā cilvēks ir dabas daļa, tad viņa, kā daļas uzdevums ir: apzinīgi pakļauties veselājam, t. i. prātam. Ja dabas būtība ir prāts, un ja šis prāts mājo arī cilvēkā, tad dzīvot saskaņā ar dabu nozīmē dzīvot saskaņā ar to, ko prasa un norāda prāts.

Lai labi un pareizi izdarītu kādu darbu, ir jāprot to izdarīt. Tāpat, lai pareizi un labi dzīvotu, jāprot un jāgrib dzīvot brīvi. Lai iemācītos brīvi dzīvot, vispirms labi par to jāpārdomā un jātiek skaidrībā par to, kas ir brīva dzīve.

Vispirms jāsaprot, ka nevar būt brīvs tas cilvēks, kas grib un vēlas kaut ko, kas neatkarīgas no viņa paša, bet no citiem. Laime jāmeklē tikai tanīs lietās, kas atkarīgas no tevis pašā.

Iedziļinies savas dzīves pašā būtībā un saki man, vai var kāds pasaulē piespiest tevi ticēt tam, ko tu uzskati par meliem? Ne, neviens to nespēj izdarīt.

Saki man vēl: vai var kāds tevi piespiest darīt to, ko tu esi nolēmis nedarīt? Var, ja viņš man draudēs ar cietumu un nāvi. Ja tu nebaidītos ne cietuma, ne nāves? Vai tavā varā nav arī cietuma un nāves nicināšana? Ir!

Tavā varā ir arī tavas vēlēšanās, un neviens, izņemot tevi, nevar tās pārgrozīt. (Tavā varā ir arī domas, iedomas, pašiedvesma, zemapziņa, bailes, dusmas, ilgas, apņemšanās, pārlicība, pašsavaldīšanās, drosme, mīlestība u. t. t. A. Z.)

Vēlēties vispār to, kas no mums neatkarājas, ir neprātīgi. Kas no mums neatkarājas, kā miesas dzīve, veselība, nāve, nauda, manta (veselība pa daļai atkarājas no mums A. Z.), to es nevaru pēc savas gribas un vēlēšanās ne iegūt, ne paturēt; tāpēc tie man arī nepieder. Man jāpārvar sevi jebkāda atkarība no tā, kas man nepieder. Citādi es pats sev uzlikšu važas.

Lūk, šī roka, vai tā nav mana? Tā ir tavas miesas daļa. Tava miesa — putekli un piši, un tā atrodas katrā varā, kas par to stiprāks. Uzskati savu miesu kā nastu nesēju ēzelīti, kuņģam tev jākalpo. Viss, kas šim ēzelītim vajadzīgs, ir barība, sile, sakas.

Kad tu iemācīsies un pieradīsi atšķirt to, ko var panākt, no tā, ko nevar panākt; ka tu sapratīsi, ka tev svarīgs ir tikai tas, kas tev patiesi pieder; kad tu vēlēšies tikai to, kas no tevis atkarājas, — tad tev ne kā nebūs jābaidās un nekas nebūs jānožēlo. Nevienam nebūs varas par to, kas tavš, neviens nevarēs tev to atņemt.

Tā tad, ir iespējams dzīvot bez kādām rūpēm un uztraukumiem. Cilvēki raizējas tikai, lai nenotiek tas, no kā viņi baidās. Tu nebaidies ne no kā, nevienu neapskaud, nevienam nevēli un nedari ļauna, dzīvo mierīgi, vēlies tikai to, kas stāv tavā vara, kas ir godīgs un tuvumā.

Jāatbrīvojas no visa tā, kas mums nepieder, jāatbrīvojas tiktāl, lai tas vairs nebūtu kungs un saimnieks, jāatbrīvojas no pieķeršanās savai miesai, jāatbrīvojas no tieksmes pēc bagātības, slavas, amatiem, godinājumiem. Ir jāpasaka sev, ka viss tas nav mans īpašums.

Tad nevajadzēs mums cilvēku varmācību iznīcināt ar varmācību. Manu miesu var sagūstīt, bet mans prāts ir brīvs, un neviens nekādā ziņā nevar tam kaitēt, un tāpēc es dzīvoju tā, kā es gribu. Tad nāks arī prieks, laime, apmierinātība, sekmes un brīvība.

Ikviens paradums atkārtotā vingrinājumā nostiprinās. Lai taptu par labu gājēju, ir bieži un daudz jāstaigā. Otrādi, ja pārstāsi darīt to, pie kā pieradis, tad arī pats paradums pamazām izzudīs. Tā tad, ja tu gribi pie kaut kā pierast, tad tev bieži un daudz tas jādara; un otrādi, ja tu gribi no kaut kā atradināties, tad vienkārši nedari to. Tas pats pilnīgi zīmējas uz psihiskiem ieradumiem: domām, iedomām, dusmām, bailēm u. t. t. Lai atbrīvotos no ļaunām domām un iedomām, vienkārši iedomājies kaut ko labu, jauku, godīgu, sliktās domas vai paraduma vietā.

Tu nevari palikt tas pats agrākais cilvēks un tānī pašā laikā dzīvot jaunu dzīvi. Izšķiries, ko tu gribi vairāk, — vai to, lai cilvēki tevi lielītu, ka tu dzīvo izvirtīgi līdz ar viņiem, vai lai tu dzīvotu jaunu dzīvi, kaut arī tu iemantotu pārmetumus, izsmieklu, aprunājumus.

Ja tu gribi sākt jaunu dzīvi, tad neatliec to, neskaties atpakaļ un necenties saglabāt savu agrāko izvirtušo biedru labvēlību. Ja tu luncināsies uz visām pusēm, centīsies izpatikt vieniem un otriem, tad tu tālu uz priekšu netiksi. Nevar darīt divas lietas reizē : cik iemantosi vienā vietā, tik zaudēsi otrā.

Dodama mums prātu, daba mums ir devusi to, kas mums ir visvajadzīgākais. Radīdama mani tādu, kāds es esmu, tā ielika mani daļiņu no Visuma.

Jā tu tikai to, kas ir tiešām tavš, uzskatīsi par savu īpašumu, svešo, turpretim, par svešo, tad nekad neviens tevi nepiespiedīs, neviens tevi neaizkavēs ; tu nevienu nebārsi, nevienu neapvainosi, neko nedārsi pret savu gribu, neviens tevi neapbēdinās, nekas tev nevarēs kaitēt.

Cilvēku uztrauc nevis pašas lietas, bet uzskati, iedomās par šīm lietām. Nāve nav nekas briesmīgs, jo citādi tā arī Sokratam būtu likusies tāda ; briesmīgs ir tikai uzskats. Tāpēc, kad mums rodas kādi šķēršļi, vai kad mēs uztraucamies vai bēdājamies, nekad neapvainosim kādu citu, bet vienīgi sevi pašus, t. i. savus uzskatus un iedomas.

Nekad nesaki par kādu lietu : es esmu to pazaudējis, bet gan : es esmu to atdevis atpakaļ. Tavš bērns ir miris ; viņš ir atdots atpakaļ. Tavš īpašums ir tev atņemts ; arī tas ir tikai atdots atpakaļ.

Tu vari būt neuzvarams, ja tu neielaidies nevienā cīņā, kur uzvara neatkarājas no tevis. Tu gribi būt brīvs cilvēks, un uz to ved tikai viens ceļš : neiekārot visas tās lietas, kas nestāv mūsu varā.

Pietiek, ja katrs labi dara tikai savu darbu. Ja tu tēvijai izveido kādu cilvēku par uzticamu un god-

prātīgu pilsoni, vai tad tu tai neesi pakalpojis un atnesis labumu?

Nav laba bez ļauna un ļauna bez laba. Labs un ļauns ir cilvēcīgi jēdzieni, daba nav ne laba ne ļauna. Visam, kas dzīvo, ir iedzimts izvairīties no tā, kas šķiet ļauns un kaitīgs, un apbrīnot derīgo, labo kopā ar tā cēloņiem. Nav iespējams, ka kāds justu prieku par to, kas viņam izliekas ļauns un kaitīgs.

Kas iztēloto noskaņojumu sasniedzis, ir gudris un īsts filozofs. Tads cilvēks var visur sev atrast labumu. Viņš mierīgi panes, ka citi viņu aizskar un apvaino, ka uzbrūk slimība, nāve. Viņš ir lēnprātīgs un nekad necenšas gūt gudra cilvēka slavu. Viņš vēlas, lai viss notiek tā, kā tas notiek; viss iznāk viņam par labu. Viņš neraizējas par mantas iegūšanu un neuztraucas par tās zaudējumu. Viņš ļauj lai viņu uzskata par muļķi un vientiesi. Viņš nekad nedusmo, nepretojas ļaunumam un nekad neatmaksā ļaunu ar ļaunu.

Nem sev priekšzīmi un paraugu un dzīvo pēc tā, kā vienatnē, tā ļaudis. Arī klusē pa lielākai daļai, vai arī runā tik, cik vajaga un maz vārdiem. Nerunā par ikdienišķām lietām, vai ko visur runā, bet sevišķi ne par personām, ne nosodot ne slavējot, ne salīdzinot. Atraidi svešu un neizglītotu cilvēku ielūgumus. Kas saietas ar netīru cilvēku, kļūst netīrs, ja arī pats būtu tīrs. Par miesas vajadzībām rūpējiem tikai nepieciešamības robežās. Ārējo spožumu un greznumu atmet pilnīgi.

Ja tev kāds saka, ka šis vai tas runā par tevi sliktu, tad nekad neaizstāvi, neapgāz sacīto, bet saki: „Viņš, kā redzams, nav zinājis par manām pārējām kļūdām, citādi viņš nebūtu runājis tikai par šīm“.

Ja tu kaut ko dari, par ko tu esi pārliecināts, ka

tas jādara, tad nekad neizvairies darišanas laikā kļūt redzams, kaut arī helais vairums būtu citados ieska-
tos. Ja tas ir kas netaisns, ko tu dari, tad izvairies
no šāda darba; ja tas ir kas taisns, kāpec tad tu bai-
dies no tiem, kas tevi netaisni grib nopulgot?

Ja kāds ar tevi apietas slikti vai runā ko slik-
tu, tad apdomā, ka viņš to dara vai runā, būdams ta-
ni parliecībā, ka viņam taisnība. Nav iespējams, ka
viņš sekotu tam, ko tu atzisti par pareizu, bet viņš se-
kos tam, ko viņš pats par tadu atzīst. Ja viņa uz-
skats ir maldīgs, tad, ciktāl viņš maldās, tas nāk vie-
nīgi viņam par sliktu. Ja kāds, pareizu teikuma sa-
vienojumu uzskata par nepareizu, tad tas teikuma sa-
vienojumam nekaitē, bet gan tam, kas ir maldīgies.
No tā izejot, tu izturēsies pret ļauna darītāju apzinīgi
un lēnprātīgi.

Kāds peldas agrāk nekā parasts; nesaki: viņš
dara nepareizi, bet: viņš peldas par agru. Kāds dzer
daudz vīna; nesaki: viņš dara nepareizi, bet: viņš
dzer daudz. Jo iekam tu nezini viņa nodomu, kā tu
zini, ka viņš dara nepareizi? Šādā kārtā tev negadī-
sies, ka iekzējā pārliecība, kuŗu tu esi ieguvis, satu-
rēs ko citu, nekā jūtekliskā uztvere.

Ikdienišķā cilvēka viedoklis un pazīme ir tā, ka
viņš gaida visu labumu vai ļaunumu no ārējām lie-
tām, no citiem; turpretim filozofa viedoklis un pazi-
me ir tā, ka viņš zina, ka viss labums un ļaunums
nāk vienīgi no viņa paša.

Tikai personīgā laime un individuālā labklājība
ir svarīga.

Dzīves māksla.

Cilvēka sekmes un laime ir atkarīga lielāko daļu no līdzcilvēku izturēšanās pret viņu. Kas prot radīt līdzcilvēkos labvēlību, prot laudis ievilkt savu interešu sfērā, darbības aplokā un likt tiem darboties viņa labā, tas ātri sasniegs to, pēc kā viņš cenšas.

Tādēļ katram, kas grib izvirzīties uz dzīves kalngaliem, jāstudē dzīves māksla un jāzin tie noteikumi, kas dod iespēju iegūt līdzcilvēku labvēlību un cieņu.

Šāda dzīves māksla vispilnīgāk ietverta japāņu „Bušido“ mācībā tautai. Japānas valdība 1871. gadā nosūtīja uz visām lielākajām Eiropās un Amerikas valstīm sevišķas delegācijas studēt dzīves mākslu. Atgriezušās dzimtenē, tās izstrādāja vislabākos principus un tagad japāņi skaitās vislielākie dzīves mākslinieki.

Japāņi prot iegūt simpātijas pat pie eiropiešiem, ko nespēj neviens cits Āzijas tauta. Viņus dēvē par „mūžīgi smaidošo tautu“, lai gan japāņu dzīves apstākļi ir daudz grūtāki, nekā pie citām tautām. Japāņi pārsteidz svešniekus ar savu možo prātu, dzīves prieku, darba enerģiju un nepārspējamo laipnību.

Japāņi māca, ka katram nepieciešami vajadzīgs radīt savos līdzcilvēkos labas domas par sevi. Lai to panāktu, ir izstrādāta vesela sistēma sadzīves noteikumu, kuŗus tauta stingri ievēro. Tā katrs japānis, vienalga, lai kāds būtu viņa stāvoklis sabiedrībā vai izglītība, vispirms cenšas visiem spēkiem ievērot pareizā toņa likumus. Pie japāņu mācības pieder: slikto neredzēt, nekā nenievāt, nebsties, nelabvēlīgus notikumus neminēt, nekā stipri nekritizēt, vārdu sakot, visu nepatīkamo, nelabvēlīgo vienmēr un visur domās, mutiski un rakstiski, absolūti ignorēt, noklusēt un neminēt.

Likums ir vienmēr un visur paturēt līdzsvaru. Nekad neizrādīt dusmas, nelaipību, saigumu, neapmierinātību u. t. t., ne domās, vārdos, ne darbos, ne sejas izteiksmē. Nelaieme, sāpes, apvainošanās nedrīkst tikt izrādītas, un vispār nedrīkst tikt izrādīts tas, kas notiek cilvēka iekšienē.

Ar ķildošanos, lamām, nievāšanu vai vaidēšanu un žēlošanos nekā nevar sasniegt. Panākumi dzīvē ar šādiem līdzekļiem ir absolūti izslēgti. Ļaudis dara ko viņi grib. Ja tu viņus neiespaidosi ar savu personību tavai gribai un padomiem paklausīt, tad ar vārdiem nekā nesasniegsi. Nonievāšana, kritizēšana, lamāšanās, vaidēšana un žēlošanās radīs tev tikai ienaidniekus, laupīs draugus, maitās tavu raksturu, kaitēs taviem nerviem, slikti iespaidos tavu domu un prāta spējas un mazinās tavas personības iespaidu uz līdzcilvēkiem.

Otrs japāņu namatnoteikums ir optimisms. Visur redzēt un izcelt tikai labo; launo neievērot. Nekad nežēloties par sliktiem apstākļiem, sliktu veselību u. t. t. un nedomāt par to. Ja japānis ir slims, tad viņš apgalvo, ka ir pilnīgi vesels un nekad nav juties tik labi, kā taisni tagad.

Attiecībā uz līdzcilvēkiem, japānis nekad nevienu neapmelos, nenoliegs, nekritizēs, bet viņu rīcībā un darbībā atradīs attaisnojošu domu. Tā katru cilvēku, kam kaut ko stāsta, tas ar interesi un līdzjūtību uzklausās un ja nevarēs stāstītājam piekrist, tad neteiks nekā, bet mēģinās sarunu vērst uz citu tematu.

Šāds optimisms ar laiku top par patiešu rakstura īpašību un brīnišķīgi labvēlīgi iespaido cilvēka labsajūtu un top par spēka un dzīves prieka avotu.

Mūsu draugu, paziņu un vispār līdzcilvēku labām domām par mums ir maģisks spēks, sevišķi tajos

punktos, kur šīs domas sakrīt. (Man gan personīgi ir pilnīgi vienalga, ko domā citi par mani, man svarīgs ir vienīgi tas, ko domā mani īstie draugi par mani A. Z.)

Visas atmiņas mums ir vienādas, jo nav sliktu ne labu atmiņu. Lietas, kas ir aizmirstas, patiesībā uzglabājas zemapziņā. Neviena doma neiet zudumā un nekas absolūti nevar tikt aizmirsts, ko grib paturēt.

Egoisms ir dabiska, laba, teicama īpašība, egoisms — ļauna. To zin pus pasaule, angļu valodā ir divi vārdi: egoisms — labs un egotisms — ļauns. *)

Savtību nevar ne izskaust ne iznīcināt, tas ir galvenais cilvēka rīcības motīvs. Mēs visi paklausam vienādam un vienīgam dzinulim — egoismam, savtībai.

Ikviens cilvēks ir egoists, ikviens grib izvest savu gribu, ikviens cenšas pēc sava mērķa, ikviens interesējas tikai par sevi pašu, vispirms mīlē tikai pats sevi, interesējas par saviem darbiem un priekšrocībām, par savām spējām un zināšanām, ikviens ir iespaidots vienīgi no sava labuma, viss, kas veicina cilvēka mērķa sasniegšanu, dara labvēlīgu, patīkamu iespaidu uz viņu, un par citiem cilvēkiem viņš domā un interesējas tikai tik daudz, cik no tiem var gūt kādu labumu.

Valsts iekārta ir celta uz ideju, kā galvenais cilvēka ierosinātais ir egoisms. Ģimenē egoismam vis svarīgākā loma; mila ir dabas dzinulis, kas ir īsta, tīra savtība.

*) Arī mums ir divi vārdi: savtīgs, pašmīlis, labs, teicams, kas visu dara uz sava rēķina, un patīgs, patmīlis, ļauns, nicināms, kas visu dara uz cita rēķina, pārtīkdams no citu sviedriem un asarām.

Egoisms (nevajaga sajaukt ar egotismu) neiziet uz otra izmantošanu (to dara egotists), viņš dara visu uz sava rēķina, viņš stiprina katrā cilvēkā viņa „Es“ apziņu un dziļu cieņu pret otru individu kā sev līdzīgu.

Neviens nevar nopietni teikt, ka viņš nav egoists, un ja kāds to apgalvo, tad viņš nav izpratis šo jēgu sakarību un neapzinās šo jēgu sakarību un neapzinās pats sevi kā esamību, ir muļķis vai melkulis. Es esmu egoists, tirākās markas, es to atklāti pasaku. Kādēļ liegties, kad tas nenoliedzams katra raksturā.

Nav neviena slavena darba vēsturē, kas nebūtu darīts aiz savtības. Nemsim piemēram, mocekli. Kas ir patiesībā moceklis? Vienīgi cilvēks, kas aiz mīlestības un pārliecības uz savu lietu vai mācību iet droši nāvē. Mana lieta ir tikai tā, ko es ar savu prātu esmu atzinis par patiesu un pareizu. Šo lietu vai mācību es izplatu pasaulē, lai arī citi to saprot tā, kā es to esmu sapratis. Vai tas nav egoisms, savtība?

Katram ir tiesība uz saviem uzskatiem un tos brīvi izteikt.

Katrs var dzīvot savu dzīvi, tikai ne uz otra rēķina.

Pašuzturas dziņa, eksistences cīņa pierāda un apstiprina egoisma, savtīguma tieksmes un ka tā ir laba dabiska īpašība. Nekas nav saprotamāks, kā negriba patiesībai acīs skatīties, patiesībai, kas cilvēkam izrauj pamatu, uz kuŗa viņš visu laiku savu tikumību ir būvējis.

Tikumības mācības grāmata vēl nav rakstīta un nevar tikt rakstīta, cik tālu tā prasa no cilvēka to, kas viņa cilvēcīgai dabai ir pretīgs.

Cilvēks dara vispār to, kam ir lielāks pievilksmas un pārliecināšanas spēks, un katreiz, kad jāizvēlās cīņa, viņš dos priekšroku nevis ieaudzinātai tikumībai, bet iedzimtam egoismam. Griba arvien paklausā stiprākam motivam, un izšķirošais vārds piekrit personas rakstura savādībai.

Tikai daži, labvēlīgu apstākļu pabalstīti, izmantojuši savas un svešu pieredzes pamatus, uzkāpuši kalnkalos, var paskaidrot istas tikumības nozīmi.

Audzinašanas metode savoš pamatos ir nepareiza, tā uzstāda patiesību ar kājām gaisā. Tā māca, ka mūsos esot gars un brīvā griba. Tā māca, ka cilvēks ir ļauns un grēcīgs kopš dzimšanas, kas ir nepareizi. Tā māca, ka egoisms (savtība) ir ļauns un nicināms, kur tas ir dabiska, iedzimta, laba un teicama īpašība.

Mēs uzaugam neīstā, viltotā melus atmosfērā ļauni. Mums daudz kas par ļaunu jāuzskata, kas ir dabisks t. i. jāstrādā dabai pretī, ikviens zina, ka strādāt dabai pretī ir vairāk kā muļķīgi, katrs ir pazaudējis, dabai pretī strādājot. Melos izaudzis, melos arī dzīvos, un visa viņa dzīve būs meli.

Kā nav labas, ne ļaunas dabas, tā arī cilvēks nepiedzimst ne labs, ne ļauns, vienīgi pēc dzimšanas tiek labi un ļauni dzinuli ieaudzināti. Dabiskus dzinulus nevar iznīcināt, var tikai uzlabot, krietnināt, izsmalcināt, izglītēt. Ikviens sev ir pirmais, un tādām cilvēkam arī vajaga būt.

Tikai vajaga zināt, ka patiesi izglītota cilvēka egoisms ir pilnīgi citāds nekā vienkārša, neizglītota. Pirmais ir egoisms, otrs — egotisms. Egoisms ir tur, kur patiesi sev labu vēlas un zina, kā to sasniegt. Kas otram ļaunu dara, tas pats sev laba nevēlas, jo ļauns darbs dod tikai ļaunas sekas, nekad labas; tas

nezina to patiesību, ka tikai labas domas, labi vārdi un labi darbi dod labas sekas, Domām, vārdiem un darbiem jāsaskan ar iedomām un vēlēšanos, tad tikai pēdējās piepildās.

Cilvēks izaug tieši tāds, kādi ir viņa apkārtnes un audzināšanas iespaidi un tādēļ cilvēku pašu nekad nevar pelt, vai nicināt, bet vientīgi apkārtni un audzināšanu, no kuņas viņš tāds ir iznācis.

Katram cilvēkam ir mazāk vai vairāk pievilcība, jo katram ir mazāk vai vairāk iedomas un gribas spēka. Lai šo pievilcību veidotu, japānis noliedz runāt par sevi un savām interesēm, un ieieta viņa runas tematā. Šādā veidā tiek sasniegti divi mērķi: pirmkārt, mēs disciplinējam savu interesi, mācām to paklausīt mūsu prātam, un otrkārt, labvēlīgi iespaidojam savu runas biedri. Tas būs par mūsu atsaucību uz viņa interesēm ļoti aizkustināts, un viņa labvēlība mums būs nodrošināta.

Japānis, tā tad, māca sabiedriskā satiksmē savas intereses, simpatijas un antipatijas veikli pārvaldīt, tās noklusēt un apslēpt, bet ieieta uz pretinieka idejām un interesēm, lai tādā veidā mācītos disciplinēt savas jūtas un lai radītu citos labvēlīgas domas par sevi.

Lai mūsu iespaids būtu pilnvērtīgs, vajadzīgs vēl kaut kas — spēks un stiprs raksturs. Nespecīgu, gļēvu raksturu neviens nevar ciest. Ļaudis milē tikai spēku, tādēļ japāņi netaupa pūles, lai parādītu sevī spēcīgu raksturu. To panāk vienkāršā ceļā sekojoši: Nekad nevajaga izpaust citiem savas darbības motīvus un nolūkus; Nekad neatvainoties par saviem darbiem un notikumiem, jo tā ir pilnīgi nevajadzīga pazemošanās.

Nekad neprasi vispārējās lietās padomus no ci-

tiem un nedod tādus no savas puses. Tev jāseko tikai savai pārlicībai un jālauj arī citiem tāpat darīt.

Cita padoms tikai tad tev nests laimi vai labklājībai, ja to dos speciālists kādā nozarē, par ko tev pašam nav zināšanu. Visos citos gadījumos cita padomiem paklausīt nozīmē — izdarīt kļūdu un bojāt savu raksturu.

Tevi uzskatīs par stipru raksturu, par spēcīgu personību, un tāds tu arī būsi. Tavi spēki pavairosies, un tev būs vieglāk gūt sekmes dzīvē.

Tu būsi egoists, savtīgs, bet tāds tu jau esi kopš dzimšanas, un, lai gūtu dzīvē sekmes un laimi, tādām tev jābūt. Tikai neesi egotists. Reizē ar to tu būsi arī altruists, labdaris, jo tava izturēšanās nāks tikai par labu līdzilvēkiem. Egoisms un altruisms ir jāpāņū mācībās savienojami.

Šī mācība, kā redzējām, tā tad, sastāv no pareizo sadzīves formu ieturēšanas un pareizas domāšanas. Šīs mācības pielietošana dzīvē attīsta cilvēka spēkus, disciplinē domāšanu, pašpaļāvību, pašsavaldīšanos, drosmi, objektivitāti un tādā kārtā palielina personību un dzīvības spēku vispār.

Nākotnes cilvēks.

Daži cilvēki var sevi tā piesātināt ar veselības, harmonijas, prieka, miera un laimes domām, ka nekāds gadījums, nekāda neizdošanās, nekāds slikts nošķaņojums viņus nespēj patiesi aizskārt.

Tikpat maz nākotnes cilvēks, ideālais cilvēks, cilvēks progresā kalngalos, tiks savā iekšienē aizskārtis no viņa mantību izpostošas ugunsnelaimes, it kā harmonijas likumi ar mūzikas instrumenta sadegšanu tiktu aizskārti.

Nākotnes cilvēks būs tik pilnīgi kungs par savām domām, ka spēs norūdit savu zemapziņu tā, ka tā pievelk tikai tādas lietas, kas tam dod laimi un labklājību. Tāpat viņš būs spējīgs uzturēt savu ķermeni un visu darbību pilnīgā saskaņā, ielaisdams savās smadzenēs tikai veselības domas.

Nākotnes cilvēks būs arvien liksms, jo lolos tikai tādas domas, kas padara laimīgu: viņš no savas zemapziņas turēs tālu rūpju vai baļu mākoņus, drūmuma krēslu, skaudības un naida tumsu. Viņš nekad nenoskums un nesēros, bet arvien priecāsies.

Nākotnes cilvēks pesimisma negatīva saindējošām domām, slimībai, nelaimei, nesaskaņai neatļaus ne mazāko pieeju savai zemapziņai. Viņš tikpat droši spēs uzraudzīt savu domu veidu un būtību, kā viesus, ko ielūdz savā namā. Viņš ielūgs tikai tādas, kādus gribēs un kuŗu iespaidus viņš sev vēlēties, un no visa naidīgā atraisīsies.

Nākotnes cilvēks nepazīs bailes — lielāko cilvēku ienaidnieku, jo nebūs nekādu baļu domu, kuŗu cēlonis arvien ir nespējības sajūta — tikt galā ar apstākļiem. Viņa vārdnīcā nebūs vārdu: es nevaru, ienaids, skaudība, atriebība, sēras, greizsirdība, liktenis un citi.

Nākotnes cilvēkam arvien būs panākumi, jo viņš savā prātā neielaidīs domas par nabadzību vai kaut kādu savu spēju kavekli, bet arvien domās par sekmiem un pārpilnību.

Nākotnes cilvēks dzīvos milas un prieka baudu pilnā atmosferā, jo viņš pats arvien būs pilns milas un prieka un tos arī izstaros. Viņš būs vesels, jo zemapziņa, prāts un miesa viņam arvien uzturēs pilnīgu saskaņu, kuņģa lūk, pastāv pilnīgā veselība. Vai tas nav nekā vērts, kad mēs spējam no nesaskaņas harmonijā, no tumsas gaismā, no naida milā, no slimības veselībā iedomāties un dzīvot?

Nākotnes cilvēks runās tā: „Pagātnē rēgojas ķeizaru troņi un viņu valdības. Gudrā dabiskā izlasē un pielāgošanā mēs viņus nokratījam. Mēs izvēlējamies visu skaistu, patiesu, taisnu, dabisku un cilvēcīgu. Mēs pabalstam vienīgi visu derīgu un piemērotu labas dzīves apstākļiem un apkārtnēi, kas dara mūs laimīgus, priecīgus, stiprus un drošus. Mēs esam atraduši zemi, kā mūsu mīlejošu un apgādājošu māti un dabu kā mūsu dzīvības avotu. Mēs esam atkrtājušies no daudz kā, kas mūsu prātu padarīja stulbu un mulķīgu; mēs meklējam taisnību un patiesību, kas apskaidro un izdaiļo mūsu prātus. Mūsu ticības apliecinājums ir — darīt sevi un otru laimīgus, priecīgus un apmierinātus, mēs esam sadraudzīgi ar lielo attīstības likumu, kas mūs paceļ taisnības, mīlestības un cilvēcības augstumos.

Savā nezināšanā un neattīstītā stāvoklī mūsu senči pieturējās pie lietām un darbiem, kas nepiemēroti veselīgai, dabiskai dzīvei, līdz viņiem vajadzēja iznīkt un uz viņu pišļiem pacelties jaunam stādam. Tumsā un rūgtās šaubas bija dzirdama dabas balss un cilvēks pacēlas no saviem maldiem. Viņa acis atdarījās un viņš ieraudzīja milzīgās kļūdas, kas viņu nospieda. Viņš redzēja trūkumu un nabadzību, kas aptvēra sabiedrību, pazemošanas, noziegumus un slimības, kas sekoja viņa atmodai; viņš redzēja bezsirdību, nežēlību, šķiru valdību, izmantošanu, karus un, ak, viņš re-

dzēja, ka pat reliģijas ne tikai nedara nekā, lai apkārotu šīs lietas, bet patiesi palīdz tās uzturēt. Viņš redzēja, ka sociālā iekārta bija dabai riebīga krāpšana. Viņš atgriezās pie dabas un ar tas palīdzību un vadību uz veco kļūdu drupām cēla jaunu nākotnes sabiedrību.

Ciivēka prats, kas bija atmodies, saskanēja ar dabas balsi. Aizturetas vēlešanās, tieksmes, noklusintās ilgas, nospiešanas no viltus mācības gadu tūkstošiem, izlauzās ar sparū jaunā visa laba un patiesa cerībā un mīlestībā. Apsinietu zemes praviešu saucieni nu reiz ir dzirdami, un brālības un vienmērības skatstums nu reiz ir atklāts. Gadu simteņiem dēstītā māņticība nespēja dzīvot.

Mēs tagad zinām, ka glābšana un labklājība nenāk no aklas ticības, bet no mūsu ikdienas domām, vārdiem un darbiem un no sabiedriskā sakara vienam ar otru. Mēs zinām, ka mēs dzīvojam, kur mums nav vairs jābilstas ne tagādnes, ne nākotnes. Visi dabas prāta audzinošie, uzbūvējošie iespaidi mājā ar mums mūsu zemapziņā. Mūžība ir ar mums. Mēs esam individuālas daļas no bezgala visuma. Mūsu uzdevums nav vis lūgt pēc nākotnes kādās tur nezināmās debesis, bet padarīt šo mūsu zemi pašiem par patīkamu, veselīgu un priecīgu vietu. Mums vajaga būt maigiem mūsu savstarpējā satiksmē un darbos, jo dzīves kartībā ir teikts, neļājā dabas grāmatā — klintis un izrakumos, kur ierakstus zemes ceļojums no chaosa līdz mūsu dienām, kur atrastas atēlotas mūsu progresā zīmes — ka mūcu tagadējais cilvēks attīstījies no zemākiem dzīvniekiem“.

Patiesība.

Vārdu „patiesība“, tāpat kā visus lielos vārdus, lieto aplami un nevietā. Vispirms jāaizrāda, ka nevar šo vārdu attiecināt uz lietām: fiziskas pasaules parādības nav ne patiesas ne nepatiesas. Aplami būtu teikt, ka zīmulis, pulkstens vai vilciens ir patiesi vai nepatiesi. Arī iekšējā pasaule dažā ziņā nav apskatāma no patiesības viedokļa. Jūtas piem. nav un nevar būt ne patiesas ne nepatiess, bet gan: īstas — neīstas, dziļas — seklas, tīkamas — netīkamas. Tāpat griba nav un nevar būt ne patiesa, ne nepatiesa, bet gan: laba — ļauna, ilga — neilga, noteikta — svārstīga.

Svarīgākā patiesība par patiesību ir tā, ka patiesība meklējama tikai tai spuldzē, ko sauc par prātu ieb atziņu, jo patiess vai nepatiess var būt tikai atziņas saturs — idejas un spriedumi. Piemēram, es par kaut ko esmu ko apgalvojis vai noliedzis. Mana ideja, mani spriedumi ir vai nu patiesi vai nepatiesi.

Kā tad nu izzināt, kas šai gadījumā ir patiesība?

Mana ideja būs patiesa tikai tādā gadījumā, ja viņai atbilst kāds fakts īstenībā un ja viņa saskan ar šo viņai atbilstošo faktu.

Jurisprudence neapgāžams likums ir, ka jāpie-rāda arvien ir pozitīvi apgalvojošai pusei, nekad negatīvi.

Pārliecināties par kādās idejas vai sprieduma na-tiesīgumu var tikai ar īstenības pārliecināšanos: nepazīstot īstenību, nevar izzināt arī patiesību. Meklēt patiesību neatkarīgi no faktiem un īstenības ir aplamība. Bet tikpat aplami ir kailus faktus noturēt par patiesību.

Ar pirmo aplamību jāsastopas, runājot par patiesību ar ticīgiem, kas pārbaudītu faktu vietā atbalstās uz nepārbaudītu ticību. Ar otru aplamību nereti sirgst zinātnieki, kas trauksmē pēc drošiem faktiem pēdīgi saskata viņos savu meklējumu gala mērķi.

Patiesības meklētājam fakti ir tikai nepieciešams līdzeklis, jo patiesības galvenā mēraukla ir un paliek fakti un istenība.

Filosofijas nozare, kas mēģina izpētīt, kā cilvēks tiek pie savām atziņām, ir gnoseologija jeb atziņas teorija.

Ticēt, nozīmētu atteikties no patiesības meklētāja tiesībām.

Ikvienā jautājumā pie vieniem un tiem pašiem apstākļiem nevar būt divas vai vairāk dažādas patiesības, bet tikai viena un tā ir jāatrod.

Cilvēka augstākās un vērtīgākās īpašības ir tās, ka viņš meklē, atzīst un mīlē patiesību un brīvību.

Tikai prāts, zināšana, stipra iedoma un griba dara cilvēku patiesu un brīvu.

Es saku patiesību ne lasītāju un klausītāju dēļ, bet sevis un sava labuma dēļ, jo kā mežā sauc tā atskan. Ko sēs to pļaus. Kas saka patiesību, tam patiesība aug un atnāk atpakaļ.

Liela daļa cilvēku ir kroplji, vāji, sekli, maziski, liekulīgi, glēvi un aprobežoti, lai panestu patiesību.

Atrod patiesību sevī, atklāj sevī savu „Es“, pārvari un valdi par to; tu vienādi atradīsi patiesību visur un būsi pilnīgi brīvs.

Izlieto savu gudrību un zināšanu, lai veicinātu

taisnības un brīvības izplatīšanu un patiesības atzišanu šai pasaulē.

Baumān un tukšiem niekiem ticam vieglāki, nekā patiesībai.

Patiesīgums, dziļš, liels, īsts patiesīgums ir pirmā raksturīgā, visu to cilvēku pazīme, kas kaut kādā veidā ir varoņi.

Īsta patiesības būtība nemirst nekad, tā ir mūžīga.

Kas saka : viņš zinot patiesību, tas melo, es daudzās patiesības esmu redzējis, bet patiesība tāpat kā sievietē, kamēr jauna, tikmēr skaista. Maksims Gorkijs.

Kas uz mani zīmējas, tad lai es vienmēr varētu būt vienkāršs patiesības dievinātājs, es gribu dzīvot tā, ka lai mani nekādi ārēji šķēršļi neaprobežo, pat lai es no patiesības neesmu atkarīgs. Patiesībai ir pilnīgi jānododas, ja vēlas to realizēt, sasniegt. Patiesību var pārbaudīt pretešķībās un kavekļos un viņa joprojam atklājas nejaušos triecienos, par ko tautas cīnās katrā laikmetā. Rabindrats Tagore.

Ja es neesmu spējīgs zagt un ļaunu darīt, tad nevis tālab, kad es ko baidos, jeb ka protu loģiski spriest, bet gan tālab, ka es no tīra egoisma dzīts aiz pašlabuma un pašcieņas ideāli pārhecināts patiesības deļ to nedaru.

Taisni nepatiesībā slēpjas patiesība. Aprobežotiem cilvēkiem ir tā patiesība.

Viss īstais un patiesais mūsos modina un attīsta gaumi un skaidru un pareizu dzīves izjūtu; viss neīstais un nepatiesais samaitā mūsu prātu, dara to stulbu un pieradina visu uztvert nepareizi.

MĀRA MEŽĀBELE

Vija Lāča Latv. PSR

Valets bibliotēka

Pavasari

99

Zila debess
Pret baltajiem bērziem mirdz;
Glaužas jau lemss
Zemei pie sirds.

Svilpj strazdi un iet
Pa vagu arājam līdz;
Virs galvas cīruļi dzied,
Ka debess un zeme trīc.

Par ko viņi dzied,
Kas to lai zina,
Kas vārdus to dziesmai
Lai līdzibina?

Kad sirdi tā skar
Kā drebošu stīgu, —
Aizmest rūpes var.
Tā viegla kā bezdelīga
Debess plašumā jūtas,
Aizmirstas dienas grūtas.

nodod jaunatnei. Daudzus gadus viņš vadīja jauno keramiķu pulciņu pie Jēkabpils vidusskolas, bet pēdējos gados — pie rajona pionieru nama.

Jēkabpils jaunie keramiķi bieži saņēmuši apbalvojumus un Goda rakstus republikāniskajās izstādēs. 1956. gadā daži Andreja Pormaļa audzēkņi saņēma prēmijas Vissavienības bērnu tēlojošās un lietiš-

spectam stendā no vadītāja cības muzejā arī drīz kļūs īstenība un mākslas draugi varēs apskatīt viņu labākos darbus. Un kas zina, varbūt pēc gadiem viņu darinātās vāzes, šķīvji un citi izstrādājumi greznos slavenu izstāžu stendus un iepriecinās to aplūkotājus.

D. Slikšana teksts un foto

Tāve vēlreiz apskatījis rotallietu, baums. Sādas apsūņojušas klētiņas,

Gandhijs upurētu brīvību un taisnību patiesībai, viņš saka, ka vienīgais tikums ir patiesība un varas nelietošana. Visu var panākt ar nepaklausību. Ar cietumu vairs indiešus iebaidīt nevar. Kas ēd un ne-strādā ir zaglis.

Patiesība ir katra cilvēka iekšējais spēks, kas viņu virza uz sasniegumiem. Dzīvi, kuŗa pati ir patiesība, nevar kalt nekādās vaŗās, viņai jābūt pilnīgi brīvai. Ja tu centies atklāt patiesību, tad nepieciešami uz kādu laiku aiziet no pasaules ķņadas. Nav nekās augstāks kā tikai cilvēks, kas sasniedzis patiesību. Man nav cita mērķa, kā sasniegt patiesību un laimi. Krišnamurti.

Katra dzīva patiesība, pirmo reizi parādās smadzenēs, kaut kur iesakņojas, dzīvo un pierāda savu esamību ar to labklājību, kas aug no viņas. Prentiss Mulfords.

Dzīves jēga ir dzīves piepildīšanās un patiesības atklāšanas jautājums. Voldemārs Reiznieks.

Prāts atzīst tikai to par patiesību, ko var noteikti pierādīt, ka tas patiesi eksistē. Valsirdība vistuvāk stāv patiesībai. Zinātne mūs māca prātu pakļaut patiesībai un lietas saprast un pazīt tādas, kādas tās ir īstenībā, un nevis kādas mēs gribam redzēt. Miguels de Unāmuno.

Kas zin patiesību un glabā to pie sevis, tas ir bez šaubām nelga, melkulis un glēvulis. Patiesība, brīvība, labums un skaistums — tās ir četras augstākās dievības, kuŗu priekšā mēs labprāt lokam savus ceļus. Ernsts Haeckels.

Patiesība ir neatkarīga no tā, vai kāds to pieņem, vai nē, ja neviens arī neatzīst to, tā tomēr paliek

patiesība. Ja tūkstoši izsaka muļķību, tā tomēr nepaliek par patiesību. Zenta Mauriņa.

Patiesība un Daile ir pašvērtības, kas dzīvei dod saturu un ir mīlestības cienīgas. Par pašvērtībām es saucu viņas tāpēc, ka viņas nekalpo nekādiem mērķiem, neprasa nekāda atļaušojuma.

Daži cilvēki runā patiesību tikai tamdēļ, ka viņiem bail runāt melus, un rauga darīt labu tikai tamdēļ, ka viņiem nav drosmes būt ļauniem. Bet tādi nav ne labi ne patiesīgi: viņi ir tikai glēvuļi.

Atkal citi taisās šīm pašvērtībām draugos tamdēļ vien, ka cerē ar to izpatikt kādai augstākai varai un saņemt par to atalgojumu debesu valstības veidā. Bet tādi nav vairāk nekā kā lidēji.

Patiesība un Daile ir taisni ar to ievērojamas, ka neļaujas izmantoties personīgiem nolūkiem. Tie, kas kalpo šām pašvērtībām, dara to brīvi, nepiespiesti, ne draudu ne solījumu neiespaidoti.

Ne katrs var cerēt atrast kādu jaunu, cilvēkam nezināmu patiesību, bet katrs viens var izvēlēties savai dzīvei kādu dārgu patiesību un to milēt, cienīt un dievināt.

Nepūlies runāt par patiesību un dzīves jēgu ar tādu, kas lasa lubu literatūru, jeb tikai vienu grāmatu. Patiesības meklētājs nedrīkst būt ne ticīgs, ne vienpusīgs.

Patiesību var zaimot, pulgot, aizskārt, apvainot, slepkavot vai pat uz sārta sadedzināt, viņa pastāv, dzīvo un nav ievainojama. Par patiesību un pārliecību cilvēks izcieš vislielākās mokas un nāvē iet. Patiesība ir vienīgi visvarena un visspēcīga.

Grieķu atziņas teorija par patiesību uzlūko sprieduma satura sakrišanu ar īstenību, ar lietas sastavu, bet jauniaiku filosofija atzīst, ka patiesība ir sprieduma saskaņa ar prātu, ar formālo domāšanu.

Pēc Aristoteļa un Platona domām patiesība nav nekas cits, kā pareiza sprieduma īpašība, pamatota pašās objektīvi eksistējošās lietās. Paties spriedums ir tas, kas izteic, ka ir tas, kas ir, un kā nav tā, kā nav; nepaties — kas izteic, ka nav tā, kas ir, vai arī ka ir tas, kā nav. Atziņa un izziņātais ir viens un tas pats.

Patiesība un zināšana nav meklējama jūtekliskās apjaušanās, priekšstats, bet vienīgi domāšanā, kas vērsta uz mūžīgi esošo, objektīvi pastāvošo.

Atziņas pozitīvā kritika pierāda, uz ko balstas un uz ko vērsas spriedums, kas atklāj patiesību.

Sokrats ievirza jēdzienu kā domāšanas elementu un pierāda, ka patiesa zināšana ir jēdzienu izpratne. Izziņa ir iespējama tamdēļ, ka katras lietas un parādības būtība ir jēdziens. Jēdzieniski domājot mēs izsmejam būtību.

Vienīgi prāta atziņa ir patiesa, tamdēļ ka prāts vērsas uz mūžīgo un nemainīgo esotību. Patiesība tverama vienīgi ar prātu. Īstenais ir vienīgi domājams, un tikai domātais ir un var būt paties.

Katrā lietā, konkrētā un abstraktā ir daļa no visuma. Saprāts ir daļa no visuma. Atomā ir prāts.

Patiesība un nepatiesība, apmierinājums un nemiers, zināšana un neziņa, liels un mazs, labs un ļauns, pievilcība un atgrūšanās, pozitīvs un negatīvs, būtībā ir viens un tas pats; vienā un tai pašā priekšmetā ir dzīvība un nāve.

Epikūrs izvirza vērtīgu domu, ka mūsu izziņas

procesā nav tikai viens patiesības kritērijs, bet katrai atziņas pakāpei ir savs patiesības mērogs, kas šķir faktu patiesības no prāta patiesībām.

Patiesības izziņai jābūt iespējamai, jo savādāki nebūtu iespējama pārliecinoša un pamatota darbība. Patiesi ir tāds priekšstats un jēdziens, kas īstenībā atbilst tā, kāda tā ir.

Zinātne ir jēdzienu sistēma. Zināšana rodas tad, ja apjaušam pievienoias saprāta darbība. Zinātne vispār ir iespējama tikai tamdēļ, ka ir tieši redzamas patiesības, kas neprasa pierādījuma.

Patiesīgums tāpat kā maldīgums ir sprieduma īpašība un atrodas domāšanā, kur atzīstam patiesību. Par patiesu domāšanu var uzlūkot tādu, kuŗas priekšmets ir esotība tās būtībā.

Vienīgi paša iegūta atziņa ir patiesa zināšana un pašizzina ved pie patiesības. Pašizzina panākama ar dialektiku, sarunas mākslu.

Ir tikai viena patiesība un viena atziņa un tamdēļ vienas formulēšanai ir tikai viens ceļš un viena pareiza atbilde.

Vienīgi zināšana spēj cilvēku glābt no maldīgiem un ļauniem ieskatiem un darbiem. Kur ir īsta atziņa tur pareiza darbība nāk un rodas pati no sevis. Cilvēks nekad nedara to, ko tas atzīst par ļaunu.

Patiesības trūkums ir izplatīts pie maz izglīotiem, jo kas patiesību, taisnību un brīvību neievēro, nav izglītoti, nav inteligenti, nav personība.

Filosofs ir tas, kas milē un meklē pilnīgo un negrozīgo patiesību, viņš vērs skatus uz īsto esamību, uz ideju, kas būdama viena izteic to patiesības daļu, kas izkaisīta visos priekšmetos.

Mila.

Mīlestība jeb mīla ir ļoti dažāda : ir vecāku mīla uz bērniem, bērnu mīla uz vecākiem, brāļa un māsas mīla, cilvēka jeb cilvēces mīlestība, tēviņas vai dzimtenes mīlestība, vispārējā draugu mīla, ista, patiesa vienīgā drauga mīla, platoniska mīlestība un vīrieša un sievietes savstarpējā mīla.

Šis mīlas ir katra savādāka, bet visām viens vārds : mīla vai mīlestība.

Visievērojamākās ir ista drauga un vīrieša un sievietes mīla.

Ista, patiesa drauga mīlas atribūti, augstākās noteicošās īpašības ir vaļsirdība, sīrsnība, patiesība, un uzticība, kur nav visu šo četru īpašību, tur nav istas, patiesas draudzības.

Platoniska mīla starp vīrieti un sievieti ir idejiska, vienīgi ideāla prāta mīla, nevis seksuāla, miesiska mīla. Starp jauniešiem platoniskā mīla pa lielākai daļai pāriet seksuālā mīlā.

Mīla, kā starp domu, tā dzīves biedriem, satiekas un saderas arvien pretstati, kuri nav savstarpēji līdzīgi, bet ir ar vienādām tieksmēm, tādi noderīgi viens otram, var viens otru papildināt, izlabot trūkumus un padarīt sevi vērtīgāku.

Vīrieša un sievietes mīla sadalās istā mīlā, praktiskā mīlā, brīvā mīlā un kaislā mīlā.

Vīra un sievas mīlu vada seksuālais pašpavairošanās dabas likums jeb kārtība, ka katram individuam jānodrošina savas sugas pastāvēšana ar pietiekošu pēcnācēju radīšanu.

Īsta, patiesa vīrieša mīla ir mīlēt sievietē visu labo, daiļo, cēlo, gudro un prātīgo reizē ar miesu. Vienīgi savienošanos uz prāta un miesas kopīgas patikas pamata sauc par īstu milu un vienīgi tā arī ved pie laimes.

Praktiskā aprēķina mīla nav īsta mīla un ir bieži nelaimīga.

Brīvā mīla ir pieņemts vārds Amerikā milai, kuru noslēdz dzimtsarakstu nodaļā, bez baznīcas laulības ceremonijas, dažreiz arī bez jebkādam formalitātēm. Šī mīla ir dabiska, nepiespiesta, laba un godīga.

Kaisla mīla nav mīla, bet kaisle; mīlēt tikai miesu, bez daiļuma un tikuma, nav mīla, bet izvirtība, netiklība un prostitūcija.

Tu saki, ka tu mīlē kādu personu un tūlīt ar rodas graizsirdība, ja šī persona tevi nemīlē, vai mīlē citu; vai tā ir mīla? Tikai muļķi to sauc par mīlu. Mīla ir abpusēji, vienlīdzīgi noslēgts savienojums.

Saule nedomā par to, kam tā spīd. Tāda ir arī īsta mīla.

Īstas mīlas pazīmes ir, ka viens otram pilnīgi uzticas, līdzdala visas intīmākās jūtas, domas un noslēpumus, viens otru pilnīgi saprot un cenšas palīdzēt otra vēlēšanās sekmēt un piepildīt, kur tas nenotiek, tur nav īstas mīlas.

Lai tava mīla būtu vienmēr saulaina, mīlē nekā neprasīdams, nekā negaidīdams. Tā nav īsta mīla, ja gaida pretmīlu, pateicību, baudu.

Nīsdami savus ienaidniekus, mēs tikai lejam eļļu ugunī. Tikai mīla var dzēst naida uguni un mīlas domas iznīcinā naidu un skaudību. Tīras domas iz-

spiež ātri un bez pēdām visas nekrietnas domas un viltus ainas. Tīra, patiesa mīla izlabo isā laikā viszemāko un visrupjāko cilvēku.

Ja tu pie kāda cilvēka grieziesies ar mīlu, kaut viņš arī būtu ļauns noziedznieks, tad tu viņā pamodināsi to labo, kas viņā snauž. Turpretim, ja tu par kādu cilvēku domāsi ļaunas, naida un atriebības domas, tad tu viņā arī tādu ieraudzīsi. Mūsu domas ir padotas tikpat negrozamai kārtībai kā matemātika noteiktām formulām. Ar ļaunu mēs mīlu nekad nesasniesim, tikai mīla rada mīlu.

Mīla ir radītājs un visa pamats, mīla iedarbina pasaules. Mīla ir dzīves visuma likums, un katra cilvēka praktisks uzdevums ir attīstīt savas spējas mīlēt.

Visspilgtāk jūtu siltums parādas mīlā, kuŗa ir dzīvības radītāja. Pēc Tagores domām mīla ir visu cilvēcīgo vērtību avots un mēraukla. Mīla ir vienīgais pašmērķis, vienīgā pašvērtība. Viss cits vada jautājumu: Kāpēc? Kad es milēju, tādām jautajamam nav vietas, jo mīla ir visu vērtību galīgā atbilde.

Bagātāks, laimīgāks ir nevis tas, kuŗu mīlē, bet gan tas, kuŗš pats mīlē. Vecais Platons to ir izteicis kodolīgāk: „Mīlēt ir labāk, nekā mīletam tikt“!

Dibini savu mīlu nevis uz to, ko vari iegūt, bet uz to, ko vari dot. Ja ienīst, tad sev kaut ko atņem; ja mīlē, tad kļūst bagātāks ar to, ko mīlē. Ja gribi, lai cilvēki tevi mīlē, tev vispirms jāmīlē viņi.

Mans pasaules uzskats.

Mans dzīves uzskats ir, ka cilvēkam viss atļauts, daba atļauj visu, daba nepazīst nekādu aizliegumu, bet parāda: „ko tu sēsi, to tu pļausi“, tu pats vai tavi bērni, kā fiziskā, tā psihiskā pasaulē. Kas labu sēs, tas labu pļaus; kas ļaunu sēs, tas ļaunu pļaus. Līdzīgs rada līdzīgu. Sajos teikumos ietveras visi dievi, velni, bauslības un likumi. Katram notiek tieši tā, kā viņš ar savām domām, vārdiem un darbiem, ir pelnījis.

Cilvēks ir pats savas laimes vai nelaimes kalējs. Cilvēks var pats sevi veidot ar savām iedomām, vēlēšanām un gribu, ja tās pāriet aktīvā darbībā un ir kāds atgadījums, kas parāda pareizu ceļu un dod ierosmi un kustību. Cilvēks dara ļaunu tikai aiz nezināšanas.

Mans pasaules uzskats ir: ka viss, viss šini pasaulē, dzīvē, dabā un visumā atgriežas uz savu pirm-sākumu, bezgala ķēdes riņķveidīgā, spirālā kārtībā. Vi-suma likums ir mūžīgas atgriešanās, atkārtosšanās princips, kam viss ir pakļauts. Kas, dara labu, tam labs atgriežas; kas dara ļaunu, tam ļauns, agri vai vēl atnāk atpakaļ. Tā ir tūkstoškārtīgi pierādīta patiesība. (Skat. Auseja Dzīves dzelzs likums).

Pat zaķis un citi kustoņi skrien riņķveidīgi atpaka uz savu izejas vietu. Gāju putns vienmēr pavasarī atgriežas uz to vietu, kur vijis ligzdu. Saviļņojumi no ūdenī iesviesta akmens atgriežas atpakaļ uz savu pirmcēloni. Cilvēks skumst pēc dzimtenes. Zeme skrien ap sauli. Viss skrien spirālveidīgi, kā universā, tā fiziskā un psihiskā dzīve.

Vienīgi dabas un cilvēku katastrofas, kā zemes trīces, viesuļvētras, krusa, zibens, lāvinas, plūdi, sērgas,

slimības, āprāts, bads, nelaimes gadījumi pārtrauc laba un ļauna atgriešanos, un labais ar ļauno cieš kopā vienlīdzīgi, jo daba nepazīst labu un ļaunu, arī žēlastības un līdzcietības ne, dabai ir tikai viena darbība. Daba neievēro nekādus principus. Cilvēka jēdzienā vien ir dualisms: labs un ļauns, prieki un bēdas u. t. t., dabai, pasaulei nāv. Labs un ļauns, laime un nelaime, pozitīvs un negatīvs pastāv uz pilnīgi vienlīdzīgu tiesību un savstarpējas nepieciešamības pamata. Labs bez ļauna nāv un nevar būt. Ļauns ir laba noteicējs.

Dabā tikai pastāv matēmatika un bez kāda plāna un mērķa akla cēloņu nepieciešamība. Daba ir nepārtraukta kustība. Ikkatrā darbībā, notikumā, atgadjumā ir cēlonis, kūr mēs to vēl nezinām, tur sakam — nejausība, atgadjums. Zināšana, ka viss, kas notiek, nāk no mūžīgās dabas nejausības, cēlonības, dod prātam mieru, dara pacietīgu, ved tuvāk laimei.

Mans dzīves mērķis un jēga ar savu personīgo dzīvi pierādīt, ka bez Dieva un Velna, bez debesīm un elles, bez dvēseles un ticības var būt patiesi godīgs, labs, priecīgs, patiesīgs, uzticams, miļš un laimīgs, īsts egoists.

Limbāžos, Rīgas ielā 3, dz. 29.

1937. gada 22. decembrī,

savā 67. dzimšanas dienā.

Augusts Zeidmanis.

Autora chronoloģiska biogrāfija.

1871. g. 22. decembrī dzimis.

1877. — tēvs nomira.

1878. — 1883. g. 6 vasaras ganos.

1882. — 1883. g. Rembates un Jaunraunas pag. skolās.

1884. g. 1886. g. Zariņa elementār skolā Cēsis.
 1887. — 1889. g. Cēsu pilsētas skolā.
 1888. — 1889. g. 2 vasaras strādā uz dzelzceļa.
 1890. — 1896. g. tulks pie izmeklēšanas tiesniešiem.
 1896. — 1899. g. Ierēdnis Rīgas Apgabaltiesā.
 1899. — 1904. g. Saimniecības skolas vadītājs Rīgā,
 Tērbatas ielā 7.
 1904. — 1908. g. Izstāžu komisārs un organizators
 Pēterburgā.
 1909. — 1914. g. Finanču žurnāla izdevējs un redaktors.
 1911. — 1914. g. Bankas nama vadītājs.
 1915. — Šveicē, Interlakenā, atpūtā.
 1916. — 1931. g. Ziemeļ-Amērikas Savienotās Valstīs,
 Ņujorkā.
 1918. — Liberty Loan, Latvju Sekcijas priekšnieks.
 1919. — 1922. g. Tirdzniecības biroja vadītājs.
 1923. — 1928. g. Modern Furniture Co vadītājs.
 1929. — 1931. g. Studē filosofiju.
 1932. — Latvijā.

Saturs.

	Lp.	p.	3
Priekšvārdi	"	"	7
Domas	"	"	16
Dzīves notikums	"	"	18
Iedomas	"	"	25
Pašiedvesma	"	"	29
Koncentrēšanās	"	"	34
Zemapziņa	"	"	43
Bailes	"	"	50
Dusmas	"	"	53
Greizsirdība	"	"	55
Pesimisms	"	"	59
Negatīvais	"	"	61
Sāpes	"	"	65
Optimisms	"	"	

	Lp.	p.	68
Ilgas			71
Pašpaļāvība	"	"	75
Pašlepnums	"	"	76
Godkāriba	"	"	78
Apņēšanās	"	"	81
Iespaids	"	"	83
Pārliecība	"	"	86
Pašsavaldišanās	"	"	93
Drosme	"	"	97
Smiekli	"	"	99
Smadzenes	"	"	103
Saskaņa	"	"	106
Raksturs	"	"	111
Sekmes	"	"	118
Jaunīgums	"	"	126
Vienīgums	"	"	133
Mulfords	"	"	138
Epiktēts	"	"	144
Dzīves māksla	"	"	150
Nākotnes cilvēks	"	"	154
Patiesība	"	"	161
Mila	"	"	164
Mans pasaules uzskats	"	"	

Literatūra,

kas izmantota šīs grāmatas sacerēšanā :

Akmentiņš, A. — Gribas spēks. Apinis, M. — Prāta spēku attīstīšana. Ausējs, L. — Ceļi uz laimi. Burtnieks, A. — Dzīves jēga. Cassons, H. — Sekmes un dzīves prieks. Försters, V. — Kā man dzīvot? Janeks, A. — Dzīve un reliģija. Jurevišs, G. — Epiktēts. Mardens, O. — Domu spēks. Mardens, O. — Pareizas domāšanas panākumi. Mulfords, P. — Mirt ir netikums. Šmidts, K. — Sevis un dzīves veidošana. Spenglers, O. — Cilvēks un tehnika. Vackē (Vachet), P. — Domās kā dziedinātājas.

Autora izdotās grāmatas :

Zemapziņa (kā izmantot neapzinīgo prātu) 30 sant.
 Vārdi no nākotnes grāmatas (dzīves jēga) 50 sant.

Par šo grāmatu Zenta Mauriņa laikrakstā „Valmierietis“ raksta :

Parasti raksta par lieliem, slaveniem autoriem. Bet kādēļ nepasacīt arī labu vārdu par nepazīstamu Augustu Zeidmani un viņa mazo, kluso grāmatiņu „Vārdi no nākotnes grāmatas?“ Nosaukums varbūt pārāk skaļš, Sirds un zvaigžņu leģendas būtu pareizāk, jo tīras sirds melodija ieviesusies šais nedaudzās lappusēs. Un zvaigznes ir savādi tuvas, par māsām viņas uzrunā Pravietis, šo leģendu galvenais tēls, kam ir kaut kas no Skalbes pazemības, kaut kas no Lieldienu zvanu prieka. „Vislielākā gudrība, ja tā nevar vieglot mūsu dzīvi, klusināt ciešanas un remdināt sāpes, bet kalpo tikai pati sev, tad es jums saku, ka tā nekam nav vajadzīga un neviens to negaida“ (15 lpp). „Apaujāt kājas un dodaties ceļā, jo ikvienam ir kāds, kas to tumsā gaida, un kuŗa sirds skaita minūtes, stundas, dienas, nedēļas, mēnešus, gadus“ (17. lpp.). Bet necitēsim, ieteiksim labāk visiem gaišiem cilvēkiem... izlasīt šo grāmatiņu.

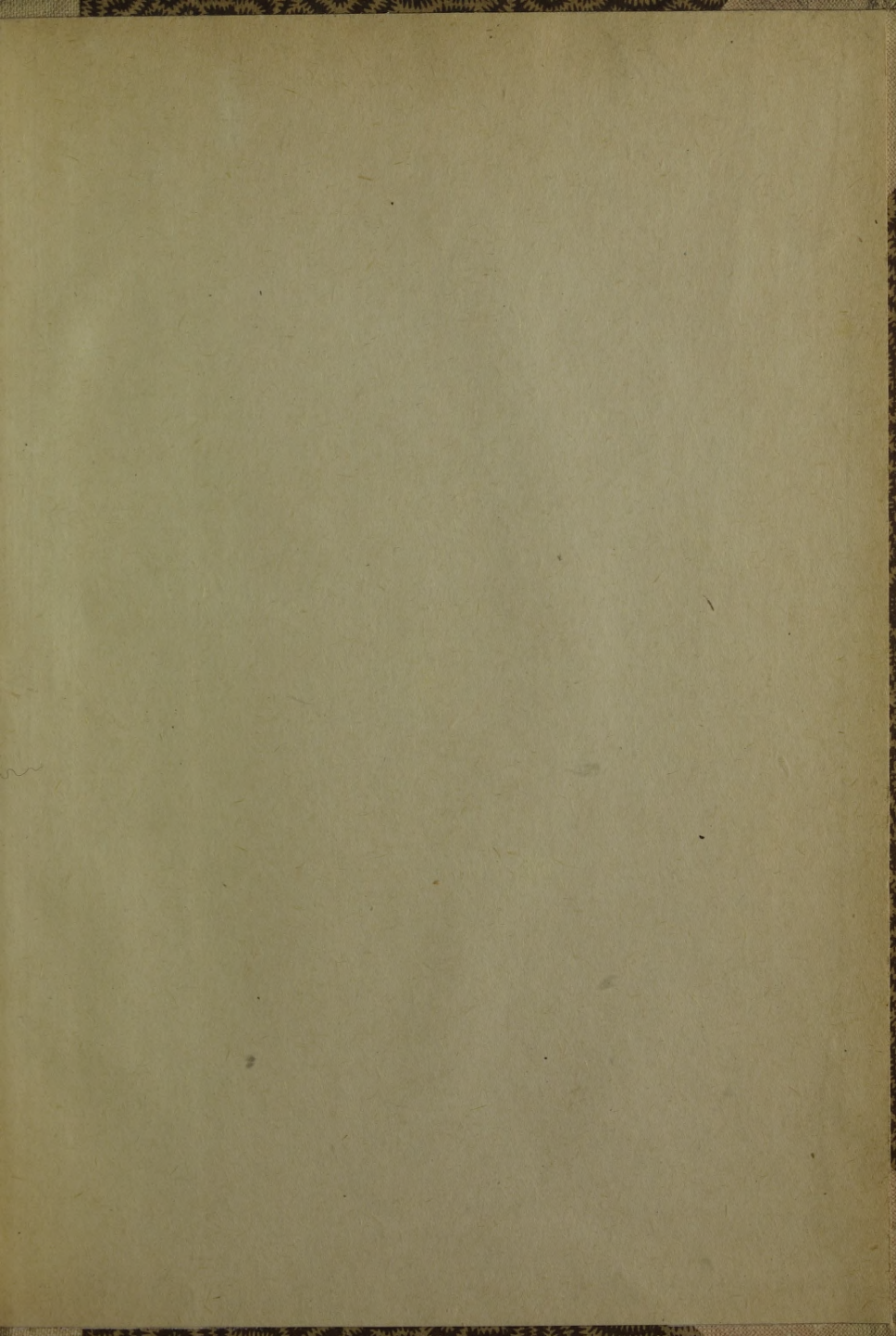
Dabūjamas Limbāžos, Rīgas ielā 3, dz. 29.

Lūdzu man rakstīt par „Domas“ iespaidu un saturu. Labprāt atbildēšu katram, ja būs pielikta pastmarka.

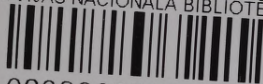
Augusts Zeidmanis.

[1,50]

Maksā Ls 2.—

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309068868